

กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

นางสาวณารีย์อร ภรณ์ธนธร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STRATEGY FOR ENHANCING TEACHING CAREER OPTIMISM OF STUDENT TEACHERS

– Miss Nareeon Pornthanatorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research Methodology
Department of Educational Research and Psychology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2016
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษา วิชาชีพครู
โดย	นางสาวณารีย์อร ภรณ์ธนธร
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขิวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ แกมเกตุ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ศศิธร เขียวกอ)

5883339627 : MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY

KEYWORDS: STRATEGY / TEACHING CAREER OPTIMISM / STUDENT TEACHERS

NAREEON PORNTANATORN: STRATEGY FOR ENHANCING TEACHING CAREER OPTIMISM OF STUDENT TEACHERS. ADVISOR: ASSOC. PROF. DUANGKAMOL TRAIWICHITKHUN, Ph.D., pp.

The objectives of this research were to 1) studied the level of student teachers' career optimism 2) analyzed the logic behind the differences of career optimism 3) purposed a strategy in which would enhance student teachers' career optimism. Through a mix research methodology, explanatory sequential design, the research examined the level and underlying logic of student teachers career optimism by starting with quantitative analysis. The samples were 506 of 5th year student teacher undergraduates in urban area universities. The data were gathered through a series of questionnaires and analyzed through descriptive statistic. Inferential statistic was used to compare the average score among those who had high levels of student teacher career optimism and low level of student teacher career optimism through a t-test. Qualitative analysis would later be introduced to select 20 samples from each end of the career optimistic level. They would be interviewed by semi-structured format. The data would be analyzed through its context which would lead into proposing strategies that would support student teacher career optimism from SWOT and TOWS matrix. As a result, the research's conclusions were as follows;

1. Overall, Students did have a high level of teaching career optimism. When compare the average between those who had high level of career optimism and low level of career optimism, the statistical difference was significant at .05.

2. After thoroughly examined the reasons behind student teacher career optimism from both high optimistic and low optimistic levels. The reasons for high level of optimism for teaching career were categorized into 8 categories; impression from experiences during teaching internship, being influenced by teaching process management from universities that support teaching career, teacher's fundamental characteristics, self-efficacy, parental support, teacher support, impressions from role-model teachers, and stability in life. Secondly, the reasons for the low level of optimism for teaching career were categorized into 5 categories; troublesome experiences during teaching internship, the university's teaching process did not endorse teaching career, imbalance of rewards and responsibilities in teaching careers, teacher's negligent on students' behaviors, and poor examples of teacher as a role-model.

3. There were 25 strategies for enhancing student teachers career optimism which is based on SWOT analysis and divided into 7 'SO' strategies, 6 'WO' strategies, 6 'ST' strategies, and 6 'WT' strategies

Department: Educational Research and
Psychology

Student's Signature .....
Advisor's Signature .....

Field of Study: Educational Research Methodology

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความความเมตตากรุณาและการดูแลเอาใจใส่อย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ที่คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา และกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่บกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง และกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาวิทยาการวิจัย การศึกษาทุกท่าน ที่คอยอบรมสั่งสอน มอบความรู้ และคอยช่วยเหลือในทุกๆ เรื่องให้แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ แกมเกตุ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ศศิธร เขียวกอ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุดรุ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวิสรา รัตนากร อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ หงษ์วิทยากร และอาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริฉันท์ สติรกุล เดชพาหงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา จุ้ยทอง ที่สละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบกลยุทธ์และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษาทุกคนที่คอยช่วยเหลือ และคอยให้กำลังใจ ทั้งในด้านการเรียน และการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดระยะเวลาในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา รวมถึงการให้กำลังใจในการฟันฝ่าอุปสรรคในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา พี่สาว และน้องชายของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน มอบความรักความห่วงใยให้ผู้วิจัยตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณมารดาผู้ล่วงลับไปแล้วเป็นอย่างยิ่ง ที่เป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและกำลังใจในการเรียนและทำวิทยานิพนธ์ให้ประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี	7
ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดี	11
ตอนที่ 3 มโนทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์.....	24
ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ระยะที่ 1 การศึกษาระดับและวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู ..	30
1.1 การศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	31
1.1.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย.....	31

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
1.1.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	33
1.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
1.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	40
1.2 การวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู.....	41
1.2.1 การเลือกกรณีศึกษา.....	41
1.2.2 ตัวแปรวิจัย.....	42
1.2.3 เครื่องมือในการวิจัย.....	42
1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
ระยะที่ 2 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู	44
2.1 ขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์	44
2.2 เครื่องมือในการตรวจสอบกลยุทธ์	45
2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของตัวอย่าง วิจัยด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ	47
1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย.....	47
1.2 การวิเคราะห์สภาพการมองอาชีพครูในแง่ดี	49
1.3 การวิเคราะห์ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี.....	57
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของกรณีศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ	59
2.1 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง.....	60

2.2 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ.....	76
ตอนที่ 3 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	89
3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์.....	90
3.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์.....	96
3.3 การกำหนดแนวทางกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	103
3.4 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	114
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	131
สรุปผลการวิจัย.....	133
อภิปรายผลการวิจัย.....	136
ข้อเสนอแนะ.....	145
รายการอ้างอิง.....	148
ภาคผนวก.....	156
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	181

สารบัญตาราง

ตาราง 2.1	องค์ประกอบการมองอาชีพครูในแง่ดี.....	17
ตาราง 3.1	จำนวนประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	32
ตาราง 3.2	โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัดและจำนวนข้อในแบบสอบถาม	34
ตาราง 3.3	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิ	35
ตาราง 3.4	ผลการปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	36
ตาราง 3.5	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ องค์ประกอบการมองอาชีพครูในแง่ดี.....	37
ตาราง 3.6	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการมองอาชีพครูในแง่ดีของ นักศึกษาวิชาชีพรู.....	38
ตาราง 3.7	ขนาดของตัวอย่างวิจัยและการตอบกลับของแบบสอบถาม	40
ตาราง 3.8	เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี	41
ตาราง 3.9	จำนวนกรณีศึกษาจำแนกตามการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ	41
ตาราง 4.1	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างวิจัยจำแนกตามมหาวิทยาลัย (n=506)..	48
ตาราง 4.2	ค่าสถิติพื้นฐานของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามมหาวิทยาลัย เพศ เกรดเฉลี่ย สะสม การสอบเข้าศึกษา คะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู และอาชีพของผู้ปกครอง.....	51
ตาราง 4.3	ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรภูมิหลังกับตัวแปร มหาวิทยาลัย	54
ตาราง 4.4	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามเพศ และอาชีพของผู้ปกครอง	55
ตาราง 4.5	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตาม มหาวิทยาลัย เกรดเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษา และคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู.....	56
ตาราง 4.6	ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นจำแนกตามมหาวิทยาลัย	58
ตาราง 4.7	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดี ระดับสูงและต่ำ	59

ตาราง 4.8 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงของกรณีศึกษา.....	60
ตาราง 4.9 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำของกรณีศึกษา.....	76
ตาราง 4.10 การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยจัดกลุ่มตาม ความเกี่ยวข้อง.....	88
ตาราง 4.11 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ ก่อให้เกิดโอกาสในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	90
ตาราง 4.12 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ ก่อให้เกิดอุปสรรคในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	94
ตาราง 4.13 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิด จุดแข็งในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	97
ตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิด จุดอ่อนในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	100
ตาราง 4.15 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ส่งผลต่อ การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	103
ตาราง 4.16 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ส่งผลต่อการ มองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	105
ตาราง 4.17 การวิเคราะห์ TOWS matrix เพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์การส่งเสริมการมอง อาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	109
ตาราง 4.18 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและการนำกลยุทธ์ไปใช้ของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
ตาราง 4.19 ผลการปรับปรุงกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	116
ตาราง 4.20 กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีตามกลุ่มที่มีประเด็นเดียวกัน.....	128

สารบัญภาพ

ภาพ 2.1 TOWS matrix.....	27
ภาพ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	29
ภาพ 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ	31
ภาพ 3.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดการมองอาชีพครูในแง่ดี	39
ภาพ 3.3 ตัวอย่างแบบตรวจสอบกลยุทธ์.....	45
ภาพ 4.5 ผลการวิเคราะห์ SWOT ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมองอาชีพครู ในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นอย่างทั่วถึง ดังนั้นอาชีพ "ครู" จึงเปรียบเสมือนฟันเฟืองที่สำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพของระบบการศึกษา เนื่องจากครูเป็นอาชีพที่ใกล้ชิดและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาเยาวชนให้เติบโตไปเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของชาติต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ประชาชนของชาติควรมีทักษะการคิดและการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากอดีตที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2556) ในปัจจุบันการศึกษาของชาติมีความด้อยคุณภาพเป็นอย่างมาก มีเหตุผลหลักมาจากการขาดการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครูในการผลิตครู ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงกระบวนการผลิตครู โดยการเร่งพัฒนาคุณภาพด้วยการเพิ่มจุดเน้นให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีใจรักในวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสร้างครูให้มีหัวใจเป็นมนุษย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

การประกอบอาชีพในทุกอาชีพ รวมถึงอาชีพครู ทุกคนย่อมต้องการประสบความสำเร็จในอาชีพของตนเอง เนื่องจากการประกอบอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญต่อสภาพชีวิตของบุคคล เพื่อให้ตนเองมีความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต หรือเป็นการตอบสนองเป้าหมายของแต่ละบุคคล ทั้งด้านสภาพความเป็นอยู่ ความสามารถ ความสนใจ และสถานะทางสังคม (Sokro, Osei-Bonsu, Agbola, & Ankrah, 2011) จะเห็นได้ว่าหากบุคคลใดประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของตนเอง ย่อมส่งผลให้บุคคลนั้นมีความสุขในชีวิต ยกตัวอย่างเช่น หากบุคคลประกอบอาชีพที่เหมาะสม บุคคลนั้นก็จะมีแรงจูงใจที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ สามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการทำงาน และนำไปสู่การพัฒนาการทำงานในอนาคตได้ ดังนั้นสิ่งที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบอาชีพของบุคคล ซึ่งแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ เป็นแรงจูงใจที่บุคคลมีแนวโน้มในการคาดหวังการทำงานให้เกิดสิ่งที่ดีที่สุดในอนาคต และมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กร หรือที่เรียกว่า "การมองอาชีพในแง่ดี" นั่นเอง (Garcia, Restubog, Bordia, Bordia, & Roxas, 2015; Rottinghaus, Day, & Borgen, 2005; Spurk, Kauffeld, Barthauer, & Heinemann, 2015)

"การมองอาชีพในแง่ดี" ถือเป็นความรู้เกี่ยวกับความคาดหวังทางจิตใจ ความสนใจในแง่บวกในการประกอบอาชีพ เพื่อให้บุคคลสามารถประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพตามที่ตั้งเป้าหมายได้ และสามารถพัฒนาการทำงานในอนาคตได้อย่างเหมาะสม (Garcia et al., 2015;

Hennessey, Rumrill, Fitzgerald, & Roessler, 2008; Spurk et al., 2015; Tolentino, Garcia, Lu, Restubog, Bordia, & Plewa, 2014) โดยที่บุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีต้องมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพนั้น (McIlveen, Beccaria, & Burton, 2013; Tolentino et al., 2014) และมีการวางแผนในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมต่อการปรับตัวของบุคคลที่จะเอาชนะอุปสรรคในการทำงานได้ (Rottinghaus et al., 2005; Tolentino et al., 2014) ซึ่งการมองอาชีพในแง่ดีถูกพัฒนามาจากการมองโลกในแง่ดี (Rottinghaus et al., 2005) และเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก โดยที่สามารถพัฒนาได้ และเป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคล (ช่อผกา แซ่ไคว้, 2555; สุวรรณ ม่วงงาม, 2550) การมองอาชีพในแง่ดีและการมองโลกในแง่ดีมีความแตกต่างกันตรงที่การมองอาชีพในแง่ดีมีปัจจัยอาชีพเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือเป็นทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพของบุคคล (Spurk et al., 2015) ดังนั้นการมองอาชีพในแง่ดีจึงถือเป็นทัศนคติในทางบวกที่จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพและการพัฒนาอาชีพของบุคคล

งานวิจัยในต่างประเทศให้ความสำคัญกับการมองอาชีพในแง่ดีในการพัฒนาคุณภาพของการฝึกวิชาชีพครูในปัจจุบัน เนื่องจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่จะต้องได้รับประสบการณ์จากสถานการณ์ที่ทำให้ครูเกิดความวิตกกังวลในชั้นเรียน จากทั้งการควบคุมชั้นเรียน และการเผชิญพฤติกรรมที่แตกต่างกันของนักเรียน ความวิตกกังวลของครูจึงเกิดขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นเหตุให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสถาบันผลิตครูควรที่จะต้องส่งเสริมและเอาใจใส่ต่อความพึงพอใจในอาชีพของครู เพื่อให้ครูเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดี ซึ่งจะทำให้ครูมีความคาดหวังในแง่บวกในการทำงาน เพื่อให้เกิดคุณภาพมากที่สุด และนำไปสู่การสร้างความมั่นใจในการปรับตัว และมีความพร้อมในการเผชิญต่ออุปสรรคต่างๆ ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงที่จะออกจากอาชีพ (McIlveen & Perera, 2016) ดังนั้นหากนักศึกษาวชิชาชีพครูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีก็จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการสนใจอาชีพครูในอนาคต ความยึดมั่นในการเรียน (McIlveen et al., 2013) และความมั่นใจเกี่ยวกับความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แม้ว่าจะต้องใช้ความพยายามในการผ่านพ้นอุปสรรคก็ตาม (Jiang, Jiang, Yu, Liu, Li, & Zuo, 2014)

การศึกษาเกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดี ส่วนใหญ่ศึกษาการมองอาชีพในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน ระหว่างการรับรู้ความสามารถในตนเอง ลักษณะยึดมั่นในหลักการ (McIlveen et al., 2013) และบุคลิกภาพแบบหัวนั้ไหว (McIlveen & Perera, 2016) กับความพึงพอใจในการเลือกอาชีพ (Spurk et al., 2015; Tolentino et al., 2014) และความพึงพอใจในการศึกษาสาขาวิชาชีพ แต่ในช่วงหลัง Garcia et al. (2015) มีการวิจัยเกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดีของบุคคล พบว่า การสนับสนุนของพ่อแม่ การสนับสนุนของครู และบุคลิกภาพแบบหัวนั้ไหวเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลมองอาชีพในแง่ดี สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยยังมีเพียงการศึกษาอิทธิพลของการมองโลกในแง่ดีที่ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ดีในการใช้ชีวิตหรือการทำงานต่อองค์กร ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาการ

มองอาชีพในแง่ดีในกลุ่มผู้เรียนในโรงเรียน (ชนิดา สุวรรณลาภเจริญ, 2552) ผู้เรียนในมหาวิทยาลัย (วรัญญา แดงสนิท, 2556) และบุคคลวัยทำงาน (ช่อผกา แซ่ไคว้, 2555; เบญจพร จุพัฒน์กุล, 2556; สุวรรณ ม่วงงาม, 2550) และเป็นการศึกษาถึงการมองโลกในแง่ดีของผู้เรียนระดับมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมทักษะการคิด (ปวยะดี ลิพหะบำรุง, 2547) และพัฒนาการมองโลกในแง่ดีของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการให้คำปรึกษากลุ่ม (วรางคณา รัชตะวรรณ, 2554) งานวิจัยในประเทศไทยล้วนแล้วแต่เป็นการศึกษาในภาพรวมของการประกอบอาชีพในอนาคตของบุคคล และยังไม่มียงานวิจัยที่ศึกษาการมองอาชีพในแง่ดีในลักษณะของการพัฒนาหรือการส่งเสริมให้กับบุคคลที่ประกอบอาชีพครูโดยเฉพาะ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

อาชีพครูในปัจจุบันเป็นอาชีพที่ต้องเผชิญกับแรงกดดันรอบด้าน และมีภาระงานที่ค่อนข้างหนัก ทั้งการจัดการเรียนการสอน การดูแลให้คำปรึกษานักเรียน และการทำงานเอกสารอื่นๆ ของโรงเรียน เพื่อยกระดับการศึกษาไทยให้ดียิ่งขึ้น จึงเป็นเหตุให้ครูจะต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานที่หลากหลายและรอบด้าน ดังนั้นหากผู้ที่ประกอบอาชีพครูไม่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีแล้ว อาจนำไปสู่การออกจากอาชีพ หรือการไม่พัฒนาตัวเองให้เป็นครูที่ดี ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาให้ชัดเจนถึงระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีและสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู เพื่อนำไปสู่การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู เนื่องจากนักศึกษาวิชาชีพรูเป็นกลุ่มบุคคลที่จะเป็นครูของสังคมในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพรูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีในการเตรียมความพร้อมต่อการเผชิญกับการประกอบอาชีพครู และสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน นำไปสู่การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูในอนาคต

คำถามวิจัย

1. นักศึกษาวิชาชีพรูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีในระดับใด
2. นักศึกษาวิชาชีพรูมีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันด้วยสาเหตุใด
3. กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรูควรมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู
3. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู ด้วยการวิจัยแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ (explanatory sequential design) ซึ่งเริ่มต้นจากการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรูโดยใช้วิธีการเชิงปริมาณ และจำแนกการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรูเป็นระดับสูงและต่ำ และวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพรู โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์เป็นกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาวิชาชีพรู ระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2559 ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 5 เป็นระดับชั้นที่ได้ศึกษาตามที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ได้กำหนดครบไว้ทั้งหลักสูตร ทั้งการศึกษาในรายวิชาต่างๆ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู นักศึกษาระดับชั้นดังกล่าวจึงเป็นนักศึกษาที่ได้รับการหล่อหลอมจากหลักสูตร ให้ความพร้อม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม ที่จะนำไปสู่การเป็นครูที่ดีในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ดังนั้นจึงเป็นระดับชั้นที่เหมาะสมที่สุดในการศึกษาถึงสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสม และในการศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากเป็นศูนย์รวมของสถาบันผลิตวิชาชีพรูชั้นนำของประเทศ และมีความหลากหลายของนักศึกษาจากทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมองอาชีพครูในแง่ดี หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาวิชาชีพรูเกี่ยวกับความคาดหวังทางจิตใจ ความสนใจในแง่บวกในการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ประสบความสำเร็จ และพัฒนาการทำงานเป็นครูในอนาคต โดยวัดได้จากความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนประกอบอาชีพ

กลยุทธ์ส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดี หมายถึง แนวทางในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมนักศึกษาของสถาบันผลิตครู เพื่อกระตุ้นการมองอาชีพครูในแง่ดีให้นักศึกษาวิชาชีพรู ให้ความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพครู และการวางแผนประกอบอาชีพครูในอนาคต เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพครู โดยพัฒนากลยุทธ์จาก SWOT analysis และ TOWS matrix

ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ หมายถึง แรงจูงใจของนักศึกษาวิชาชีพรูในการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการเกิดผลลัพธ์ที่ดีหรือการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูใน

อนาคต ได้แก่ ความคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดีกับตนเองในการประกอบอาชีพครูในอนาคต และ ความคาดหวังว่าจะสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการประกอบอาชีพครูในอนาคต

ความสนใจในอาชีพ หมายถึง การตั้งใจจดจ่ออยู่กับอาชีพครูหรือความรู้สึกรักชื่นชอบเกี่ยวกับอาชีพครูมากกว่าอาชีพอื่นของนักศึกษาวิชาชีพรู ที่ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคต ทั้งนี้ความสนใจจะขึ้นอยู่กับความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อม

การวางแผนประกอบอาชีพ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการพัฒนาการประกอบอาชีพครูในอนาคตของนักศึกษาวิชาชีพรู ด้วยการวิเคราะห์ความรู้และความสามารถของนักศึกษา และนำไปประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองในการประกอบอาชีพครูเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพครูในอนาคตให้ประสบความสำเร็จ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

ประโยชน์เชิงวิชาการ

ได้ข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นถึงการศึกษาถึงระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู เพื่อนำไปสู่กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู และเป็นแนวทางในการพัฒนาการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรูให้ดียิ่งขึ้น

ประโยชน์เชิงปฏิบัติการ

สถาบันผลิตครูสามารถใช้กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดี เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และการศึกษาบัณฑิต ในการจัดการเรียนการสอน การเสริมสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพรูมีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนวิชาชีพรู สนใจในอาชีพครู และมีความมั่นใจที่จะปรับตัวและสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการทำงานเป็นครูในอนาคตได้

ประโยชน์เชิงนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดี ไปกำหนดเป็นนโยบายในการส่งเสริมลักษณะนิสัยในแง่บวกในการประกอบอาชีพครูสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้พวกเขามีความคาดหวังในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ และมีความมั่นใจในการปรับตัวเพื่อเตรียมพร้อมต่อการเผชิญอุปสรรคในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งยังสามารถนำการมองอาชีพครูในแง่ดีไปกำหนด

เป็นคุณลักษณะที่ดีของอาชีพครูที่สถาบันผลิตครูจะต้องช่วยเสริมสร้างให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพในสังคมไทยในอนาคตต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดี ตอนที่ 3 มโนทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ และตอนที่ 4 กรอบแนวคิดของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 มโนทัศน์เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี

การนำเสนอ มโนทัศน์เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่ 1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี และ 1.2 ความเป็นมาและความหมายของการมองโลกในแง่ดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความเป็นมาและความหมายของการมองโลกในแง่ดี

การมองโลกในแง่ดีเกิดจากแนวคิดของ Voltaire ซึ่งเป็นนักปรัชญาชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียง ในปี ค.ศ.1759 เขาเชื่อว่า "ทุกคนสามารถอยู่บนโลกที่สิ่งที่ดีที่สุดสามารถเกิดขึ้นได้" และในช่วงต่อมา นักจิตวิทยาได้ศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดีจึงพบว่า การมองโลกในแง่ดีเป็นอารมณ์ทางบวกและเป็นกำลังใจที่บุคคลจะต้องใช้พยายามและประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาในด้านวิชาการ สุขภาพร่างกาย การทหาร อาชีพ และการเมืองให้สำเร็จ เพื่อให้บุคคลมีความชื่นชอบต่อสิ่งๆนั้น มีสุขภาพที่ดี และสามารถใช้ชีวิตได้ยาวนานและไม่เจ็บป่วย (Peterson, 2000)

ต่อมานักจิตวิทยาได้กำหนดว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นลักษณะนิสัยของกระบวนการรับรู้ที่เป็นการคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดีในอนาคต (Gillham, Shatte, Reivich, & Seligman, 2001) รวมถึงเป็นลักษณะนิสัยที่กระตุ้นตนเองให้ใช้ความพยายามในการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2543; Peterson, 2000; Scheier and Carver, 1985; Seligman, 1998) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก เป็นสิ่งที่สามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในอดีต ปัจจุบัน และการมองไปในอนาคต (Peterson, 2000) โดยมีความเชื่อมโยงกับอารมณ์ทางบวก (วรารัณ รัชตะวรรณ, 2554) การมองโลกในแง่ดีจึงถือเป็นทัศนคติทางบวกของบุคคล (ช่อผกา แซ่ไคว้, 2555; สุวรรณ ม่วงงาม, 2550) หากบุคคลมีการมองโลกในแง่ดีก็จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหา และสามารถแก้ปัญหาได้โดยใช้กระบวนการทางปัญญาในการอธิบายถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น จะทำให้สามารถจัดการกับความเครียดของตนเองได้ (Seligman, 1998)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการมองโลกในแง่ดี หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่ทำให้มีแรงกระตุ้นให้เกิดความคาดหวังทางจิตใจในแง่บวกต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความพยายามในการปฏิบัติตนให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างสำเร็จ และเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหา บุคคลจะสามารถอธิบายถึงสาเหตุ และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยที่การมองโลกในแง่ดีของบุคคลสามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของตนเอง

1.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี

การมองโลกในแง่ดีเปรียบเสมือนธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นกับมนุษย์ที่มีทัศนคติทางบวก เนื่องจากมนุษย์จะคิดถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเสมอ แต่การคิดจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การคิดในแง่บวก และการคิดในแง่ลบ แน่นอนว่าไม่มีใครที่จะสามารถทราบได้ว่าสิ่งใดจะเกิดขึ้นในอนาคต จนกว่าสิ่งนั้นจะเกิด ดังนั้นการคิดถึงอนาคต มนุษย์จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้และความเชื่อในการตัดสินใจ สิ่งที่จะเกิดขึ้น (Peterson, 2000) ซึ่งการมองโลกในแง่ดีถือเป็นการคิดในแง่บวกต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของบุคคล จึงเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้จากกระบวนการคิดและจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง เนื่องจากการมองโลกในแง่ดีเป็นการรับรู้ของบุคคลที่แต่ละคนมีระดับไม่เท่ากันตามความเชื่อ การควบคุม และการเรียนรู้จากสังคมที่แตกต่างกัน (Tiger, 1979) แต่ถ้าบุคคลใดมีการมองโลกในแง่ดี บุคคลนั้นก็จะมีความยืดหยุ่น และสามารถฟื้นตัวจากเหตุการณ์เลวร้ายนั้นได้ เพื่อเริ่มต้นดำเนินชีวิตต่อไปได้ (Seligman, 1998)

แม้ว่านักวิชาการทุกกลุ่มมีความเชื่อเดียวกันที่ว่า บุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในทางที่ดี แต่นักวิชาการก็ได้ให้คำนิยามของลักษณะการมองโลกในแง่ดีไว้หลากหลายและแตกต่างกันใน 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

1.2.1 ลักษณะการมองโลกในแง่ดีในแง่ของบุคลิกภาพ (dispositional optimism)

ลักษณะการมองโลกในแง่ดีในแง่บุคลิกภาพเป็นแนวคิดของ Scheier และ Carver ที่อธิบายลักษณะการมองโลกในแง่ดีเป็นการคาดหวังถึงผลลัพธ์ที่ดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มากกว่าการเกิดผลลัพธ์ที่ไม่ดี ซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลในการหาวิธีที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยที่จะต้องมีการควบคุมตนเอง (Scheier & Carver, 1992) ให้ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในอนาคต การมองโลกในแง่ดีถือเป็นบุคลิกภาพที่สามารถได้รับการถ่ายทอดจากการเรียนรู้ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งแวดล้อมจากครอบครัว คนรอบข้าง และสังคม และสามารถพัฒนาปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้นคนที่มองโลกในแง่ดี จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่แข็งแรง และปราศจากความทุกข์หรือความเครียดหากต้องเผชิญกับอุปสรรค (เบญจพร จุพัฒน์กุล, 2556; สุมาลินี มธรรพจน์พงศ์, 2555; Caver et al., 1993; Scheier & Carver, 1995; Scheier et al., 1989 อ้างถึงใน Peterson, 2000)

1.2.2 ลักษณะการมองโลกในแง่ดีในแง่การอธิบายสาเหตุของบุคคล (explanatory style)

ลักษณะการมองโลกในแง่ดีในแง่การอธิบายสาเหตุของบุคคล เป็นแนวคิดของ Seligman ที่อธิบายลักษณะการมองโลกในแง่ดีเป็นการอธิบายสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แม้ว่าบุคคลจะต้องเจอกับเหตุการณ์ทั้งด้านดีหรือไม่ดี ดังนั้นหากบุคคลมีการมองโลกในแง่ดีจะสามารถอธิบายสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในทางบวก ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีการมองโลกในแง่ร้ายจะอธิบายสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในทางลบ เป็นผลมาจากรูปแบบการให้เหตุผลในการอธิบายสาเหตุที่แตกต่างกันตามลักษณะการคิดของบุคคล โดยแบ่งออกเป็น 3 มิติ (Seligman, 1998; ชนิดา สุวรรณลาภ เจริญ, 2552; สุมาลีณี มธรรพจน์พงศ์, 2555; สุวรรณ มาวังงาม, 2550) ดังนี้

1) แหล่งกำเนิดสาเหตุ (personalization) เป็นมิติที่อธิบายสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเกิดจากตนเองหรือปัจจัยภายนอก หากเกิดเหตุการณ์ที่ตีบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะอธิบายสาเหตุได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเกิดจากตนเอง แต่หากเกิดเหตุการณ์ที่เลวร้ายบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะอธิบายสาเหตุได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเกิดจากปัจจัยภายนอก

2) ความคงทนถาวร (permanence) เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับเวลาในการอธิบายสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าจะเกิดขึ้นแบบมั่นคงถาวรมีผลระยะยาวตลอดไป หรือแบบชั่วคราว หากเกิดเหตุการณ์ที่ตีบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะอธิบายสาเหตุที่เกิดขึ้นได้ว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้นกับตนเองอย่างถาวร เช่น เกิดจากความสามารถ และบุคลิกภาพ เป็นต้น หากเกิดเหตุการณ์ที่เลวร้ายบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะอธิบายสาเหตุที่เกิดขึ้นได้ว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้นอย่างชั่วคราว และคิดว่าเหตุการณ์ที่เลวร้ายอาจเกิดจากสถานการณ์นั้นๆ มากกว่าตัวเราเป็นผู้กระทำ

3) การแผ่ขยาย (pervasive causes) เป็นมิติที่อธิบายว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นเหตุการณ์ทั่วไปหรือเป็นเหตุการณ์เฉพาะเจาะจง หากเกิดเหตุการณ์ที่ตีบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะอธิบายได้ว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นก็จะเกิดขึ้นกับทุกเรื่องด้วย หากเกิดเหตุการณ์ที่เลวร้ายบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะอธิบายได้ว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้นเฉพาะเจาะจงกับเรื่องๆ นั้น หรือสิ่งๆ นั้น

จากการศึกษางานวิจัยของประเทศไทยเกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี พบว่า นักวิชาการส่วนใหญ่ศึกษาลักษณะของการมองโลกในแง่ดีใน 2 ลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะการมองโลกในแง่ดีข้างต้น นั่นคือ ลักษณะการมองโลกในแง่ดีในแง่ของบุคลิกภาพ ตามแนวคิดของ Scheier และ Carver และลักษณะการมองโลกในแง่ดีในแง่การอธิบายสาเหตุของบุคคล ตามแนวคิดของ Seligman (ชนิดา สุวรรณลาภ เจริญ, 2552; ช่อผกา แซ่ไคว้, 2555; ทรงเกียรติ ลั่นหลาม, 2550; เบญจพร จุพัฒน์กุล, 2556; วิชญญา วัฒนโณ, 2556; สุมาลีณี มธรรพจน์พงศ์, 2555; สุวรรณ มาวังงาม, 2550)

การศึกษาลักษณะการมองโลกในแง่ดีทั้ง 2 ลักษณะจึงทำให้นักวิชาการส่วนใหญ่ของประเทศ ไทยแบ่งองค์ประกอบของการวัดการมองโลกในแง่ดีออกเป็น 2 องค์ประกอบตามลักษณะ แต่มีความ แตกต่างจากการศึกษาการมองโลกในแง่ดีของ วราจนา รัชตะวรรณ (2554) ที่มีการสกัดการมอง โลกในแง่ดีเป็นองค์ประกอบ แต่ก็ยังคงมีความสอดคล้องกับลักษณะการมองโลกในแง่ดีทั้ง 2 ลักษณะ ข้างต้น โดยใช้การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ดร. อางจง ชุมสาย ณ อยุธยา แพทย์ นักจิตวิทยา และครู และการสำรวจจากนักเรียนวัยรุ่น ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จากนั้นนำการมองโลกในแง่ดีไปวิเคราะห์ห่องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบที่ได้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) องค์ประกอบความคาดหวังทางบวก (positive expectation) เป็นการคิดของบุคคลใน การคาดหวังว่าจะมีเหตุการณ์ที่ดีเกิดขึ้นกับตนเองในปัจจุบัน และอนาคต

2) องค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง (perceived self-efficacy) เป็นการรับรู้ ความสามารถของตนเอง และเชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้ได้ ซึ่งบุคคลที่ มองโลกในแง่ดีจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่ลังเลในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ

3) องค์ประกอบการกำกับตนเอง (self-regulation) เป็นการรับรู้ของบุคคลในการกำกับ ตนเอง เพื่อควบคุมตนเองในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิต หรือการควบคุม อารมณ์ เพื่อให้บุคคลสามารถกำกับตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้

4) องค์ประกอบการเผชิญปัญหา (coping) เป็นพฤติกรรมของบุคคลในการจัดการกับปัญหา ที่เกิดขึ้น เพื่อลดความไม่สบายใจ หากเปรียบเทียบระหว่างบุคคลที่มองโลกในแง่ดีและมองโลกในแง่ ร้าย เมื่อเผชิญกับปัญหา บุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะสามารถจัดการกับปัญหา โดยใช้ความคิด การ ปรับตัว และความกระตือรือร้น เพื่อขจัดปัญหาออกไปมากกว่าบุคคลที่มองโลกในแง่ร้าย

5) องค์ประกอบรูปแบบการอธิบาย (explanatory style) เป็นการอธิบายถึงเหตุการณ์ ในทางที่ดีและไม่ดี ที่เกิดขึ้นกับตนเอง จากการอธิบายถึงเหตุการณ์สามารถบ่งบอกได้ว่าบุคคลนั้นมี มุมมองในชีวิตลักษณะใด มีการมองโลกในแง่ดี หรือมองโลกในแง่ร้าย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนด พฤติกรรมของบุคคล

ดังนั้นจึงสรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดีได้ว่า ลักษณะหรือองค์ประกอบของ การมองโลกในแง่ดีที่นักวิชาการและนักจิตวิทยาทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยใช้ในการวัดบุคคล ที่มีการมองโลกในแง่ดี มีลักษณะหรือองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การมองโลกในแง่ดีในแง่บุคลิกภาพหรือการคาดหวังทางบวก คือ การคาดหวังถึงสิ่งที่ดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการ อธิบายสาเหตุของบุคคล เป็นการอธิบายสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการให้เหตุผลในการ อธิบายสาเหตุซึ่งจะขึ้นอยู่กับความคิดที่แตกต่างกันของบุคคล

จากการศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี พบว่า การมองโลกในแง่ดีถือเป็นการรับรู้ของบุคคลที่ทำให้มีแรงกระตุ้นให้เกิดความคาดหวังทางจิตใจในแง่บวกต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างสำเร็จ และบุคคลจะสามารถอธิบายถึงสาเหตุ และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จะเห็นได้ว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นทัศนคติทางบวกในการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยที่ไม่ได้ระบุถึงทัศนคติทางบวกต่อด้านใดด้านหนึ่งเฉพาะ ทำให้มีนักวิชาการกลุ่มหนึ่งมีการศึกษาเพิ่มเติม โดยการศึกษาการมองโลกในแง่ดีเฉพาะด้านการประกอบอาชีพ การมองโลกในแง่ดีจึงนำไปสู่การพัฒนาเป็นการมองอาชีพในแง่ดี

ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดี

การนำเสนอมนทัศน์เกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดี แบ่งออกเป็น 4 ตอนย่อย ได้แก่ 2.1 ความเป็นมาและความหมายของการมองอาชีพในแง่ดี 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี 2.3 องค์ประกอบของการมองอาชีพในแง่ดี และ 2.4 มาตรการมองอาชีพในแง่ดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความเป็นมาและความหมายของการมองอาชีพในแง่ดี

การมองอาชีพในแง่ดีถูกพัฒนามาจากการมองโลกในแง่ดี เนื่องจากในช่วงประมาณปี ค.ศ. 2000 จนถึงปัจจุบัน ได้มีนักวิจัยกลุ่มหนึ่งได้มุ่งสนใจศึกษาการมองโลกในแง่ดีกับการทำงานของพนักงานในองค์กรหรือการประกอบอาชีพของบุคคล (Friedman, Kane, & Cornfield, 1998; Spurk et al., 2015) และการเลือกอาชีพที่เหมาะสมหลังสำเร็จการศึกษาของผู้เรียน (Garcia et al., 2015; Hennessey et al., 2008; McIlveen et al., 2013; Tolentino et al., 2014) เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับตัวของบุคคลที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน และสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการทำงานไปได้ และนำไปสู่การพัฒนาการทำงานในอนาคต แต่จากการศึกษาการให้นิยามการมองอาชีพในแง่ดี พบว่า การมองอาชีพในแง่ดีถูกพัฒนามาจากแนวคิดการมองโลกในแง่ดีในแง่ของบุคลิกภาพของ Scheier and Carver (1992) ที่อธิบายว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นการคาดหวังถึงผลลัพธ์ที่ดีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

จากการพัฒนาดังกล่าว ความหมายของการมองโลกในแง่ดีและการมองอาชีพในแง่ดีมีความคล้ายคลึงกัน แต่การมองอาชีพในแง่ดีให้ความสำคัญกับการรับรู้ของบุคคลที่จะทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน และเป็นการเตรียมพร้อมต่อการปรับตัวในการทำงานเมื่อเผชิญอุปสรรค ซึ่งในปัจจุบันได้มีการให้นิยามการมองอาชีพในแง่ดีว่า เป็นการรับรู้เกี่ยวกับความคาดหวังทางจิตใจ ความสนใจในแง่บวกของบุคคลที่ต้องการให้ประสบความสำเร็จในการทำงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และการพัฒนาการทำงานหรืออาชีพในอนาคตให้ดีที่สุด (Garcia et al., 2015; Hennessey et al., 2008; Spurk et al., 2015; Tolentino et al., 2014) การมองอาชีพในแง่ดี

สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ (Tolentino et al., 2014) โดยบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีจะเป็นบุคคลที่มีความสนใจในอาชีพหรือมีความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพนั้นด้วย (McIlveen et al., 2013; Tolentino et al., 2014) และมีการวางแผนในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมต่อการปรับตัวของบุคคลที่จะเอาชนะอุปสรรคในการทำงานได้ (Rottinghaus et al., 2005; Tolentino et al., 2014) และเป็นแหล่งประโยชน์ทางจิตใจในแง่บวก เพราะการมองอาชีพในแง่ดี เป็นกรอบความคิดที่เปลี่ยนแปลงได้มากกว่านิสัยการมองโลกในแง่ดี เนื่องจากมีปัจจัยอาชีพเข้ามาแทรกแซง (Spurk et al., 2015)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าการมองอาชีพในแง่ดี หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความคาดหวังทางจิตใจ ความสนใจในแง่บวกในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ และพัฒนาการทำงานในอนาคต โดยวัดได้จากความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนประกอบอาชีพ

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี พบว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี ประกอบด้วย 3 ทฤษฎีหลัก ได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง (expectancy theory) ทฤษฎีการเรียนรู้อาชีพทางสังคม (social cognitive career theory) และทฤษฎีการสร้างอาชีพ (career construction theory) เนื่องจากการมองอาชีพในแง่ดีเป็นตัวแปรที่ให้ความสำคัญกับความคาดหวังของบุคคลในการประกอบอาชีพ ประกอบกับเป็นตัวแปรที่ค่อนข้างใหม่ และยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ทำให้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องยังมีไม่หลากหลายมากนัก การนำเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี จึงเกี่ยวข้องกับความคาดหวัง และการประกอบอาชีพของบุคคล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 ทฤษฎีความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวังเป็นทฤษฎีที่เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคล เกิดจากการใช้ปัญญาหรือความคิดในการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่ทำให้มนุษย์มีความสุขมากขึ้นและมีความทุกข์ลดลง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามความต้องการของตนเอง ผู้ให้กำเนิดแนวคิดนี้คือ Edward Tolman แต่ Vroom (1982) เป็นผู้สร้างทฤษฎีความคาดหวัง โดยได้นำเสนอความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และเขาเชื่อว่าความคาดหวังในการประกอบอาชีพเป็นความพยายามที่ทำให้บุคคลเกิดประสิทธิภาพในการทำงานและเป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Scheier and Carver (1992) ในการอธิบายลักษณะการมองโลกในแง่ดีในแง่ของบุคลิกภาพที่พัฒนามาเป็นการมองอาชีพในแง่ดี ซึ่งทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom จึงได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของบุคคลในการทำงาน แต่จะแตกต่างจากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow และ ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg ที่จะให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์

ระหว่างความต้องการภายในและผลลัพธ์ในการพยายามเพื่อตอบสนองความต้องการในเรื่องต่างๆ ไปของบุคคล

Vroom (1982) ได้แบ่งความเชื่อที่จะทำให้บุคคลเกิดความคาดหวังออกเป็น 3 องค์ประกอบตามทฤษฎีความคาดหวัง เรียกว่า VIE Theory ซึ่งมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงานของบุคคล (เจตพล ดวงสงค์, 2558; พิไลวรรณ จันทรสุกกรี, 2540 อ้างถึงใน วรางคณา รัชตะวรรณ, 2554; อธิพงษ์ ขวัญศักดิ์, เอมอร อังสุรัตน์, วัชร เลิศมงคล และจุฬารัตน์ วัฒนะ, 2550; Ball, 2012) ดังต่อไปนี้

1) ความคาดหวังต่อคุณค่าของผลลัพธ์ (valance) หมายถึง ความคาดหวังของบุคคลต่อคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัล ที่เกิดจากผลของการแสดงพฤติกรรมนั้น หรือมองได้ว่าผลตอบแทนที่บุคคลได้รับเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการหรือไม่ เช่น บุคคลมีความคาดหวังว่าถ้าตนเองทำงานได้ดี จะได้รับเงินเดือนที่มากขึ้น แสดงว่าบุคคลนั้นให้ความสำคัญและให้คุณค่ากับเงินเดือน เป็นต้น

2) ความคาดหวังในการแสดงพฤติกรรมต่อผลลัพธ์หรือผลการทำงาน (instrumentality) หมายถึง ความเชื่อหรือความคาดหวังของบุคคลล่วงหน้าก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมว่า ถ้าหากแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้ผลลัพธ์แก่ตนเองในทางที่ดี หรือมองได้ว่าเมื่อบุคคลทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นบุคคลจะได้รับผลตอบแทนหรือไม่ เช่น บุคคลมีความคาดหวังว่าถ้าตนเองทำงานได้ดีขึ้นก็จะได้รับรางวัลจากการทำงาน เป็นต้น ซึ่งความคาดหวังนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลเข้าใจถึงผลของการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น กฎของการได้รับรางวัล เป็นต้น บุคคลมีความไว้วางใจคนที่มาตัดสินใจในการได้ผลลัพธ์ในทางที่ดีหรือการได้รับรางวัล เช่น การไว้วางใจผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นต้น และบุคคลมีการรับรู้ถึงความโปร่งใสของกระบวนการประเมินประสิทธิภาพการทำงานในการได้ผลลัพธ์ที่ดีกับตนเอง

3) ความคาดหวังต่อความพยายามในการทำงาน (expectancy) หมายถึง ความเชื่อหรือความคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่าตนเองจะใช้ความพยายามในการกระทำเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานให้ประสบความสำเร็จตามความสามารถ แต่ความคาดหวังนั้นจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ว่าสามารถทำได้หรือไม่ หรือมองได้ว่าถ้าบุคคลมีความพยายามประสิทธิภาพในการทำงานจะสูงขึ้นหรือไม่ เช่น ถ้าบุคคลมีความคาดหวังว่าการทำงานหนักขึ้นจะทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานเร็วขึ้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านวัตถุดิบ เวลา ทักษะในการทำงาน การสนับสนุนจากหัวหน้างาน และข้อมูลที่ถูกต้องในการทำงาน ในการตัดสินใจว่าการทำงานจะประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ เป็นต้น หากบุคคลมีความพยายามจะนำไปสู่ความสำเร็จในระดับสูง ก็จะทำให้แรงจูงใจในการกระทำสิ่งต่างๆ จะอยู่ในระดับสูงไปด้วยเช่นกัน

2.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้อาชีพทางสังคม

ทฤษฎีการเรียนรู้อาชีพทางสังคม (Social Cognitive Career Theory) ถูกพัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (Lent, Brown, & Hackett, 1994 อ้างถึงใน (Cunningham, Bruening, Sartore, Sagas, & Fink, 2005) เพื่อทำความเข้าใจบุคคลในการพัฒนาความรู้พื้นฐานและความสนใจในอาชีพ การวางแผนและปรับปรุงแผนการเรียนรู้และการทำงาน รวมถึงประสิทธิภาพในการเลือกอาชีพหรือการศึกษาต่อ (Lent et al., 2003) โดยจะให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการรับรู้ของบุคคล แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การรับรู้ความสามารถในตนเอง (self-efficacy) คือ การรับรู้ความสามารถในตนเองของบุคคลในการจัดการและดำเนินการให้ตนเองแสดงพฤติกรรมที่สามารถนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จ ตามแนวคิดของ Bandura (1986) จากการศึกษางานวิจัยได้กล่าวว่า การมีระดับการรับรู้ในความสามารถของตนเองสูง มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ต่างๆ เช่น พฤติกรรมในการเลือกของบุคคล รูปแบบการเป็นผู้นำ ความใฝ่ฝันในหน้าที่การงาน ผลการดำเนินงาน และความตั้งใจในการทำงาน เป็นต้น (Cunningham et al., 2005) นอกจากนี้การที่บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะสนใจและพัฒนากิจการรวมทั้งทำอยู่ บุคคลจะต้องมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำกิจกรรมนั้นๆ ให้สำเร็จ (ปาริฉัตร ตู่ดำ , 2557) ดังนั้นการรับรู้ความสามารถในตนเองจึงส่งผลให้บุคคลเกิดความสนใจในอาชีพตามเป้าหมายของตนเอง

2) ผลลัพธ์ที่เกิดจากความคาดหวัง (outcome expectations) เป็นการรับรู้ของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่บุคคลต้องการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (1982) ดังนั้นหากบุคคลมีแนวโน้มในการสนใจในการเลือกเส้นทางศึกษาต่อ หรือเลือกประกอบอาชีพตามสิ่งที่เกิดจากความคาดหวังของบุคคล จะทำให้บุคคลสามารถแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่จะทำให้ตนเองไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้

3) ทางเลือกเป้าหมาย (choice goals) คือ ความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินการกระทำ ซึ่งทางเลือกเป้าหมายส่วนใหญ่เกิดจากความคาดหวังของบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ และครู เป็นต้น ที่คอยสนับสนุนบุคคลให้เลือกเป้าหมายตามที่ตนเองต้องการ (Griffeth, Hom, & Gaertner, 2000) จากองค์ประกอบข้างต้น การรับรู้ความสามารถในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อผลลัพธ์ที่เกิดจากความคาดหวัง ซึ่งกระบวนการรับรู้ดังกล่าวมีผลต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมที่จะทำนายถึงการเลือกประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของบุคคล แต่สิ่งที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงด้วย นั่นคือการสนับสนุนของบุคคลรอบข้างหรือสังคม เนื่องจากการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างมีผลต่อการรับรู้ความสามารถในตนเองต่อการเลือกประกอบอาชีพ

2.2.3 ทฤษฎีการสร้างอาชีพ

ทฤษฎีการสร้างอาชีพ ของ Savickas (2005) เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานในการดำเนินชีวิตของบุคคล วิธีการในการเลือกประกอบอาชีพ และการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เพื่อช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพที่เหมาะสมที่จะนำไปสู่การทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีความพึงพอใจในการทำงาน ประกอบด้วยขอบเขตในการรับรู้ 3 ด้าน ดังนี้

1) การรับรู้ด้านความแตกต่าง คือ การรับรู้ความแตกต่างของบุคคลในเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นการศึกษาประเภทของบุคคลในแต่ละอาชีพ และการปฏิบัติของแต่ละบุคคล

2) การรับรู้ด้านการพัฒนา คือ การรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการปรับตัวเชิงจิตสังคมและวิธีการที่บุคคลจะรับมือกับการพัฒนาอาชีพ และการวางแผนในการปรับเปลี่ยนงานหรือตำแหน่งงาน หรือการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมในการเผชิญกับอุปสรรคในการทำงาน

3) การรับรู้ด้านจิตวิทยา คือ การรับรู้เกี่ยวกับแรงขับเคลื่อนในการใช้ชีวิตต่อพฤติกรรมการทำงานและเหตุผลที่บุคคลเลือกทำงานให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตของตนเอง

การรับรู้ทั้ง 3 ด้าน เป็นการรับรู้ของบุคคลในการสำรวจถึงความเหมาะสมในการเลือกประกอบอาชีพ ถือเป็นประกอบอาชีพตามลักษณะการดำเนินชีวิตของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน โดยที่บุคคลจะมีการจัดการตนเองและมีการปรับตัวในการประกอบอาชีพ ที่จะนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน และทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานในอนาคต

2.3 องค์ประกอบของการมองอาชีพในแง่ดี

การนำเสนอองค์ประกอบของการมองอาชีพในแง่ดี ได้ศึกษาจาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาองค์ประกอบของการมองอาชีพในแง่ดี ทำให้ผู้วิจัยต้องสกัดองค์ประกอบจากนิยามการมองอาชีพในแง่ดี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นักวิชาการส่วนใหญ่ได้กล่าวว่าคุณค่าของการมองอาชีพในแง่ดีจะมีความคาดหวังในการประกอบอาชีพ โดยที่ Friedman et al. (1998) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีคือ บุคคลที่มีการรับรู้เกี่ยวกับความคาดหวังทางบวกในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ McIlveen and Perera (2016) ที่ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่มีต่อความยึดมั่นผูกพันในอาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครู และ Spurk et al. (2015) ที่ศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้ประสบความสำเร็จแก่พนักงานวัยรุ่น โดยพวกเขาได้กล่าวถึงความคาดหวังทางบวกในการประกอบอาชีพของบุคคลว่าจะต้องใช้ความสามารถของตนเองในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับ Rottinghaus et al. (2005) ที่กล่าวถึงบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีจะมีความคาดหวังให้เกิดสิ่งที่ดีที่สุดในอนาคต หรือเป็นการเพิ่มมุมมองด้านบวกในการพัฒนาอาชีพหรือการทำงานในอนาคต ซึ่งทำให้บุคคลจะสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

โดยที่ผลลัพธ์ที่คาดหวังจะต้องเกี่ยวข้องกับการนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Tolentino et al. (2014) และ Garcia et al. (2015) ที่กล่าวถึง บุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีจะมีความคาดหวังที่จะพัฒนาอาชีพหรือการทำงานในอนาคตของบุคคลด้วย

ความสนใจในอาชีพเป็นอีกลักษณะหนึ่งที่บุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีจะต้องมี ซึ่ง Rottinghaus et al. (2005) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีจะมีความสนใจต่ออาชีพ ทำให้บุคคลมีความกระตือรือร้นที่จะพยายามประกอบอาชีพที่สนใจ สอดคล้องกับ McIlveen et al. (2013) และ Tolentino et al. (2014) กล่าวถึงบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดี จะมีความสนใจในอาชีพที่แตกต่างจากนักวิจัยท่านอื่นที่ว่า การมองอาชีพในแง่ดีประกอบด้วย ความสนใจในอาชีพอนาคต ซึ่งเป็นการส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการทำงานในอนาคต และทำให้บุคคลมีความสะดวกสบายที่จะทำทุกวิถีทางเพื่อเลือกเดินตามแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพนั้นได้

นักวิชาการได้กล่าวว่าบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีจะมีการวางแผนประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นการวางแผนของบุคคลเพื่อพัฒนาอาชีพให้ประสบความสำเร็จในอาชีพหรือการเป็นผู้นำองค์กรต่อไป (Rottinghaus et al., 2005) ซึ่งการวางแผนประกอบอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการปรับตัวของบุคคล เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมต่อการปรับตัวที่ทำให้บุคคลสามารถก้าวผ่านอุปสรรคในการทำงานไปได้ (Savickas, 1997 อ้างถึงใน Rottinghaus et al., 2005) สอดคล้องกับ Tolentino et al. (2014) ที่ได้กล่าวว่าบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีจะมีการวางแผนในการประกอบอาชีพ เพื่อสามารถปรับตัวเมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรค จึงจะทำให้บุคคลมีความมั่นใจที่จะเอาชนะอุปสรรคนั้นได้ เนื่องจากการประกอบอาชีพทุกคนจะต้องเจอกับอุปสรรค ซึ่งในแต่ละสถานการณ์ก็จะมีอุปสรรคที่ต่างกัน ดังนั้นบุคคลจะต้องมีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะวางแผนปรับตัวต่อสถานการณ์ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี นักวิชาการได้ให้คำนิยามการมองอาชีพในแง่ดีในลักษณะต่างๆ จึงสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบการมองอาชีพในแง่ดีได้เป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนในการประกอบอาชีพ ดังปรากฏในตาราง 2.1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2.1 องค์ประกอบการมองอาชีพในแง่ดี

องค์ประกอบการมองอาชีพในแง่ดี	นักวิจัย						รวม	
	Friedman et al. (1998)	Rottinghaus et al. (2005)	Spurk et al. (2005)	McIlveen et al. (2013)	Tolentino et al. (2014)	McIlveen & Perera (2016)		Garcia et al. (2015)
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	6
ความสนใจในอาชีพ		✓		✓	✓			3
การวางแผนในการประกอบอาชีพ		✓			✓			2

สำหรับรายละเอียดขององค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ มีดังนี้

1) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (career expectation)

ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ เป็นแรงจูงใจของบุคคลที่จะคาดหวังให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการทำงานหรือการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จในอนาคต (Friedman et al., 1998; Garcia et al., 2015; McIlveen & Perera, 2016; Rottinghaus et al., 2005; Spurk et al., 2005; Tolentino et al., 2014) ทำให้บุคคลมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่สิ่งที่คาดหวัง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอาชีพในอนาคต (Tolentino et al., 2014) โดยที่บุคคลจะใช้ความสามารถของตนเองในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Spurk et al., 2015)

ความคาดหวัง หมายถึง แรงจูงใจของบุคคลในการคาดการณ์ล่วงหน้าจากประสบการณ์ของบุคคล (วรารคม รัชตะวรรณ, 2554; Mondy et al, 1990 อ้างถึงใน พิสิฐ มหามงคล, 2546) ที่จะทำให้บุคคลสามารถทำตามเป้าหมายตามความต้องการของตนเอง (อริยา คูหา, 2546) โดยการประเมินความสามารถและความตั้งใจ (สุภักฎาณี สุขสำราญ, 2544) เพื่อกำหนดพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ให้สำเร็จ (Finn, 1972; Mondy et al, 1990 อ้างถึงใน พิสิฐ มหามงคล, 2546) หากบุคคลมีความสามารถและความตั้งใจสูงจะนำไปสู่ความสำเร็จในงานได้ดี แต่หากบุคคลมีความสามารถและความตั้งใจต่ำจะนำไปสู่ความไม่สำเร็จในงานตามเป้าหมาย

จากความหมายความคาดหวัง จึงนำไปสู่ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ สุวิชชา สุทธิธรรม (2553) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังในงานไว้ว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ หมายถึง การที่พนักงานคิด ในการตั้งเป้าหมายว่าผลงานจะออกมาดี หรือจะได้เลื่อนตำแหน่ง

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าความคาดหวังในการประกอบอาชีพ หมายถึง แรงจูงใจในการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการเกิดผลลัพธ์ที่ดีหรือการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูใน

อนาคต ได้แก่ ความคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดีกับตนเองในการประกอบอาชีพครูในอนาคต และ ความคาดหวังว่าจะสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการประกอบอาชีพครูในอนาคต

2) ความสนใจในอาชีพ (career interest) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่ชื่นชอบหรือมีความกระตือรือร้นในการสนใจของบุคคลต่ออาชีพ (McIlveen et al., 2013; Rottinghaus et al., 2005) จากความยึดมั่นผูกพันในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ หรือประสบการณ์ ที่จะหาหนทางไปสู่การทำงานในอาชีพนั้น ซึ่งเป็นประโยชน์ในการทำงานในอนาคต และจะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในอาชีพ (McIlveen et al., 2013; Tolentino et al., 2014) ความสนใจในอาชีพของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้รูปแบบการดำเนินชีวิต รูปแบบการทำงาน สิ่งแวดล้อมรอบตัว ความเป็นผู้นำ และการยอมรับความเสี่ยง (Rottinghaus et al., 2005)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าความสนใจในอาชีพ หมายถึง การตั้งใจจดจ่ออยู่กับอาชีพใดอาชีพหนึ่งเป็นพิเศษ หรือความรู้สึกชื่นชอบในอาชีพใดอาชีพหนึ่งมากกว่าอาชีพอื่นของบุคคล ที่จะทำใ้บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพนั้น และเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพที่สนใจ (ศุภมาส เจือกวั่น, 2551; สิรินาฏ ผางสระน้อย, 2551) ความสนใจยังถือเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติในทางบวก ที่จะทำใ้บุคคลมีแนวโน้มของพฤติกรรมในการทำงานในทางที่ดี ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ (กชณา สามชูสินธุ์, 2558)

3) การวางแผนประกอบอาชีพ (career planning) เป็นการวางแผนในการทำงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจที่จะสามารถเอาชนะอุปสรรคในการทำงานของบุคคลในอนาคตได้ (Tolentino et al., 2014) และนำไปสู่การพัฒนาอาชีพในอนาคตให้ประสบความสำเร็จหรือการเป็นผู้บังคับการต่อไป เนื่องจากการวางแผนประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับความสามารถของบุคคลที่จะทำใ้บุคคลสามารถประสบความสำเร็จในอาชีพได้ (Rottinghaus et al., 2005)

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการวางแผนประกอบอาชีพ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการพัฒนาการประกอบอาชีพของบุคคลในระยะยาว (อรรถพล ยังปรารักษ์, 2550) ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ความรู้และความสามารถของตนเอง (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2553) เพื่อนำไปประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนในการพัฒนาอาชีพของตนเองอย่างแท้จริง (Waddell et al., 2015) ให้บุคคลมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เหมาะสมกับหน้าที่การงานในอนาคต (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2553) นำไปสู่การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ซึ่งการวางแผนการประกอบอาชีพจึงมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ (Waddell et al., 2015; Zikic & Klehe, 2006) นอกจากนี้ Zikic and Klehe (2006) ได้กล่าวว่าการวางแผนประกอบอาชีพในระหว่างที่ยังศึกษาเล่าเรียนอยู่ จะทำใ้เพิ่มโอกาสในการทำงานที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งทำใ้ช่วยลดการว่างงานของนักศึกษาได้

2.4 มาตรการวัดการมองอาชีพในแง่ดี

จากการศึกษามาตรวัดการมองอาชีพในแง่ดี นักวิจัยส่วนใหญ่ได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) (Garcia et al., 2015; McIlveen et al., 2013; McIlveen & Perera, 2016; Spurk et al., 2015) โดยข้อความได้มาจากเครื่องมือวัดการประกอบอาชีพในอนาคตในส่วนมาตรการมองอาชีพในแง่ดีของ Rottinghaus et al. (2005) และมีงานวิจัยบางงานที่ได้ปรับเปลี่ยนมาตรการมองอาชีพในแง่ดีเพื่อถามเฉพาะเจาะจงในอาชีพที่ศึกษา (Tolentino et al., 2014) ซึ่งการพัฒนาเครื่องมือของ Rottinghaus et al. (2005) ใช้ข้อความที่ได้จากมาตรวัดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของบุคคล ในการสร้างเครื่องมือวัดการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนี้

1) มาตรการมองโลกในแง่ดีฉบับปรับปรุง (The Life Orientation Test - Revised หรือ LOT-R) ของ Scheier, Carver, and Bridges (1994) ตามแนวคิดของ Scheier and Carver (1985) เป็นแบบประเมินตนเองที่ใช้วัดผลลัพธ์ที่ได้จากความคาดหวังทางบวกและทางลบ หรือเป็นการวัดการมองโลกในแง่ดีของบุคคล จำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .78 และมีค่าความเที่ยงจากการวัดซ้ำอยู่ระหว่าง .56 ถึง .79

2) มาตรการแก้ปัญหา (The Problem Solving Inventory หรือ PSI) เป็นมาตรการรับรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาของบุคคล จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ความมั่นใจในการแก้ปัญหา การหลีกเลี่ยงปัญหา และการควบคุมตนเอง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค อยู่ระหว่าง .72 ถึง .90 และมีค่าความเที่ยงจากการวัดซ้ำที่วัดห่างกัน 2 สัปดาห์ อยู่ระหว่าง .83 - .89

3) มาตรการวัดผลกระทบทางบวกและทางลบ (The Positive And Negative Affect Schedule หรือ PANAS) ของ Watson, Clark, and Tellegen (1988) เป็นข้อความที่วัดอารมณ์ของบุคคลที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบในช่วงไม่กี่สัปดาห์ที่ผ่านมา จำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าความเที่ยงของข้อความเกี่ยวกับผลกระทบทางบวก อยู่ระหว่าง .86 ถึง .90 และผลกระทบทางลบ อยู่ระหว่าง .84 ถึง .87

4) มาตรการวัดบุคลิกภาพ NEO-FFI (NEO Five-Factor Inventory) ของ Costa and McCrae (1992) เป็นแบบประเมินตนเองที่วัดบุคลิกภาพของบุคคลตามทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว เปิดเผย เปิดใจสู่การเรียนรู้ ประนีประนอม และยึดมั่นในหลักการ จำนวน 60 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .86, .77, .73, .68 และ .81 ตามลำดับของบุคลิกภาพข้างต้น

5) มาตรการวัดทักษะความเชื่อมั่น (Skills Confidence Inventory หรือ SCI) เป็นข้อความที่วัดความเชื่อมั่นของบุคคลตามแนวคิดของ Holland และวัดระดับการรับรู้ความเชื่อมั่นของตนเอง

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค อยู่ระหว่าง .84 ถึง .88 และมีค่าความเที่ยงจากการวัดซ้ำ อยู่ระหว่าง .83 ถึง .87

6) มาตรการวัดทักษะความเชื่อมั่น (Expanded Skills Confidence Inventory หรือ E-SCI) ของ Betz et al. (2003) เป็นการวัดการรับรู้ความสามารถในตนเองหรือความเชื่อมั่นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และความสนใจในอาชีพ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค อยู่ระหว่าง .84 ถึง .94 จากการวัดกับนักศึกษาในวิทยาลัย

7) มาตรการวัดความสนใจ (Strong Interest Inventory หรือ SII) เป็นการวัดความสนใจในอาชีพของบุคคลในเชิงประจักษ์ ซึ่งแบ่งการวัดออกเป็น ความสนใจพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพ และการใช้ชีวิตของบุคคล

8) มาตรการวัดการค้นหาค้นหาตนเอง (Self-Directed Search หรือ SDS) เป็นมาตรการวัดลักษณะนิสัยของบุคคลตามความเหมาะสมในการประกอบอาชีพ ตามแนวคิดของ Holland ได้แก่ งานช่างฝีมือ งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค งานบริการสังคม งานสำนักงาน งานค้าขาย งานศิลปะ โดยมีการวัดค่าความเที่ยงแบบ KR20 อยู่ระหว่าง .86 ถึง .91 จากตัวอย่างวิจัยเป็นวัยรุ่น

Rottinghaus et al. (2005) ได้มีการพัฒนามาตรการวัดข้างต้นในการพัฒนาเป็นเครื่องมือวัดการประกอบอาชีพในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 64 ข้อ และได้ออกแบบการวัดอย่างยุติธรรมโดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับตัว และการมองอาชีพในแง่ดี เพื่อทำเป็นโครงสร้างของข้อคำถามให้สอดคล้องกับองค์ประกอบดังกล่าว และนำไปศึกษากับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจำนวน 1,195 คน ในลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ (1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง) แต่เนื่องจากข้อคำถามบางข้อมีความทับซ้อนกันและไม่สัมพันธ์กัน จึงมีการปรับปรุงและเพิ่มข้อคำถามเป็น 69 ข้อ และวัดกับนักศึกษาในกลุ่มเดิมจำนวน 611 คน โดยการแบ่งนักศึกษาจำนวน 305 คน ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และ 306 คน ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลลัพธ์จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ข้อคำถามที่สามารถวัดการประกอบอาชีพในอนาคตมีจำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว จำนวน 11 ข้อ การมองอาชีพในแง่ดี จำนวน 11 ข้อ และการรับรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับอาชีพ จำนวน 3 ข้อ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีค่าน้ำหนักของแต่ละข้อคำถาม อยู่ระหว่าง .38 ถึง .72 และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ข้อคำถามทุกข้อมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าน้ำหนักของแต่ละข้อคำถาม อยู่ระหว่าง .43 ถึง .81

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเฉพาะมาตรการวัดการมองอาชีพในแง่ดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือวัดการประกอบอาชีพในอนาคต มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ที่ใช้มาตรประมาณค่า 5

ระดับ (1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง) โดยแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .87 ซึ่งข้อคำถามจะถามเกี่ยวกับความคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดีที่สุดหรือการเพิ่มมุมมองด้านบวกในการพัฒนาอาชีพในอนาคต และการวางแผนในอาชีพ โดยข้อคำถาม (Rottinghaus et al., 2005) มีดังนี้

- 1) ฉันตื่นเต้นเมื่อฉันคิดเกี่ยวกับอาชีพของฉัน
- 2) ฉันคิดว่าการประกอบอาชีพเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้ฉัน
- 3) ฉันคิดว่าการประกอบอาชีพทำให้ฉันท้อแท้ใจ
- 4) การตั้งเป้าหมายในการประกอบอาชีพเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน
- 5) เป็นการยากที่ความสามารถของฉันจะสัมพันธ์กับการวางแผนในการประกอบอาชีพ
- 6) ภาระงานของอาชีพตรงกับความสนใจของฉัน
- 7) ฉันมีความกระตือรือร้นที่จะพยายามประกอบอาชีพที่ฉันฝัน
- 8) ฉันไม่แน่ใจว่าอาชีพในอนาคตจะทำให้ฉันประสบความสำเร็จ
- 9) การหาอาชีพที่เหมาะสมเป็นเรื่องที่ยากสำหรับฉัน
- 10) การวางแผนในการประกอบอาชีพเป็นกิจวัตรประจำวันของฉัน
- 11) ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างแน่นอน

นอกจากมาตรวัดการมองอาชีพในแง่ดีของ Rottinghaus et al. (2005) แล้วก็ได้มีงานวิจัยที่ศึกษากับนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษของ Hennessey et al. (2008) ที่สร้างมาตรวัดการมองอาชีพในแง่ดีและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยมาตรวัดเป็นแบบสอบถามแบบ rating scale มาตรฐานค่า 5 ระดับ (1 = ไม่มั่นใจเลย, 5 = มั่นใจมากที่สุด) แต่ข้อคำถามจะให้ความสำคัญกับความสามารถของนักศึกษาที่มีความต้องการพิเศษในการประกอบอาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ข้อ มีดังนี้

- 1) คุณรู้ว่าอาชีพอะไรดีที่สุดสำหรับคุณ
- 2) คุณเตรียมพร้อมสำหรับการเลือกประกอบอาชีพที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ
- 3) คุณรู้สึกมั่นใจว่าจะได้ทำงานในสาขาอาชีพที่คุณเลือก
- 4) คุณสามารถได้รับการจ้างงานในสาขาอาชีพที่คุณเลือก
- 5) คุณสามารถพัฒนาในสาขาอาชีพที่คุณเลือก

จากการศึกษามาตรวัดการมองอาชีพในแง่ดีสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบของมาตรวัดการมองอาชีพครูในแง่ดีที่เหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้ ควรเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เนื่องจากเป็นรูปแบบของเครื่องมือที่นักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดีนิยมใช้ โดยข้อคำถามควรแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนประกอบอาชีพ ตามการสังเคราะห์องค์ประกอบการมองอาชีพในแง่ดีจากงานวิจัยในการวัด

การมองอาชีพในแง่ดีให้สอดคล้องกับอาชีพครูจากการพัฒนาข้อความจาก Rottinghaus et al. (2005) เนื่องจากเป็นมาตรวัดการมองอาชีพในแง่ดีที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในการใช้วัดการมองอาชีพในแง่ดี

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการมองอาชีพในแง่ดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพในแง่ดี ได้มีการศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดการมองอาชีพในแง่ดี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การรับรู้ความสามารถในตนเอง

การรับรู้ความสามารถในตนเองเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดการมองอาชีพในแง่ดี เนื่องจากการรับรู้ความสามารถในตนเองมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) ซึ่งการรับรู้ความสามารถในตนเองถือเป็นกลไกที่สำคัญในการปฏิบัติตนให้ได้ตามสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต บุคคลสามารถตัดสินใจด้วยตนเองเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ โดยถือเป็นความมั่นใจในความสามารถที่จะกระทำของตนเอง และจะได้รับผลลัพธ์ไปในทางความคาดหวังทางบวก ดังนั้นหากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในตนเองสูง ก็จะส่งผลให้บุคคลเกิดความคาดหวังทางจิตใจในแง่บวกในการกระทำที่ประสบผลสำเร็จ หรือการมองโลกในแง่ดีนั่นเอง ดังงานวิจัยที่ได้ให้หลักฐานเชิงประจักษ์ว่า ความสามารถในตนเองเป็นการสนับสนุนให้บุคคลเกิดการมองโลกในแง่ดี (Karademas, 2006; Rottinghaus et al., 2005; Garcia et al., 2015; McIlveen et al., 2013) ซึ่งหากนำการรับรู้ความสามารถในตนเองมาศึกษาในแง่ของอาชีพ ก็จะทำให้การรับรู้ความสามารถในตนเองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมองอาชีพในแง่ดีด้วยเช่นกัน โดยที่งานวิจัยของ McIlveen et al. (2013) ที่ศึกษาเรื่องลักษณะยึดมั่นในหลักการของบุคคลเกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดีและความพึงพอใจในการศึกษาวิชาชีพ พบว่า ความสามารถในตนเองและลักษณะยึดมั่นในหลักการมีอิทธิพลต่อการมองอาชีพในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยมีขนาดสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .21 และ .35 ตามลำดับ

2) ลักษณะนิสัยของบุคคล

ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการมองอาชีพในแง่ดี จากการศึกษางานวิจัยทฤษฎีที่นำมาศึกษาลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ดีคือ ทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสำคัญ (Five Factor Model of Personality) ของ McCrae and Costa (2003) (Garcia et al., 2015; Jibeen, 2014; McIlveen & Perera, 2016; Rottinghaus et al., 2005; ภาสกร เรืองรอง, ประหยัด จิระวงษ์, วณิชชา แม่นยำ, วิลาวัลย์ สมยาโรน, ศรัณยู หมื่นเดช และ ชไมพร ศรีสุราช, 2557; Sharpe, Martin, & Roth, 2011) เนื่องจากลักษณะนิสัยของบุคคลอธิบายถึงพฤติกรรมเฉพาะอย่างของบุคคล ซึ่งบุคคลหนึ่งอาจมีลักษณะบุคลิกหลายประเภทก็เป็นได้ และความแตกต่างของลักษณะนิสัยจึงเป็นสิ่งที่บอถึงการมองอาชีพในแง่ดีของบุคคลได้ (Jibeen, 2014)

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยที่มีผลต่อการมองโลกในแง่ดี พบว่า ลักษณะนิสัยของบุคคล ได้แก่ การเปิดใจสู่การเรียนรู้ ลักษณะยึดมั่นในหลักการ การเปิดเผย การประนีประนอม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมองโลกในแง่ดี และบุคลิกภาพแบบห้วนไหวมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมองโลกในแง่ดี (Decker & Rimm-Kaufman, 2008; Jibeen, 2014) แต่งานวิจัยที่ศึกษากับนิสิตนักศึกษาวิชาชีพครูในประเทศออสเตรเลีย พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพ 2 ประเภท ที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพครูในแง่ดี ได้แก่ ลักษณะยึดมั่นในหลักการ คือ ลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีความสามารถ ความเป็นระเบียบ ความรับผิดชอบในหน้าที่ มีหลักการและเหตุผล มีวินัยต่อตนเอง และมุ่งสู่ความสำเร็จ เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับอาชีพครูในทางบวก และเป็นลักษณะบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการประสบความสำเร็จ (McIlveen et al., 2013; McIlveen & Perera, 2016) และบุคลิกภาพแบบห้วนไหว คือ ลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีความวิตกกังวล เป็นคนโกรธง่าย มีความท้อแท้ คำนึงถึงแต่ตนเอง มีความกระตือรือร้น และมีอารมณ์แปรปรวน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอาชีพครูในทางลบ เนื่องจากเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ร้าย จึงมีความสัมพันธ์ทางลบต่อการมองอาชีพในแง่ดี (McIlveen & Perera, 2016) โดยที่งานวิจัยของ McIlveen et al. (2013) ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของลักษณะบุคลิกภาพที่มีต่อความยึดมั่นผูกพันในอาชีพครู โดยมีการมองอาชีพในแง่ดีเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่า ลักษณะยึดมั่นในหลักการและบุคลิกภาพแบบห้วนไหวมีอิทธิพลต่อการมองอาชีพในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยมีขนาดสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .474 และ -.264 ตามลำดับ และงานวิจัยของ Garcia et al. (2015) ศึกษาเกี่ยวกับการมองอาชีพในแง่ดีที่เกิดจากบทบาทของการสนับสนุนและความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ พบว่า บุคลิกภาพแบบห้วนไหวมีอิทธิพลต่อการมองอาชีพในแง่ดีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีขนาดสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .27

3) การสนับสนุนของพ่อแม่ และการสนับสนุนของครู

งานวิจัยของ Garcia et al. (2015) พบว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ และครู เพื่อให้วัยรุ่นมีความสามารถในการควบคุม วางแผน และจัดการด้านอาชีพได้ (Bandura, 1986) ในความเป็นจริงการสนับสนุนของสังคมและความสามารถในตนเองทำนายการมองโลกในแง่ดีได้ เป็นสิ่งที่อาจสร้างความไม่เข้าใจ แต่ผลการวิจัยทำให้เข้าใจได้ว่าการสนับสนุนของพ่อแม่ และครู จะทำให้ตนเองเกิดการมองอาชีพในแง่ดี เนื่องจากการมองโลกในแง่ดีเกิดจากความรู้อยู่ที่ใดจากการปลูกฝังที่เกิดจากการสนับสนุนของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเทศไทยที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะคิดในแง่ดีหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับ การปลูกฝังหรือการสนับสนุนจากครอบครัวในสังคม (ชนิตา สุวรรณลาภเจริญ, 2552) และบุคคลที่ช่วยสนับสนุนให้บุคคลเกิดความคิดในแง่บวกมี 2 กลุ่ม ได้แก่ พ่อแม่ และครู (ศิรินยา จีระเจริญพงศ์, 2556) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการสนับสนุนของพ่อแม่ และการสนับสนุนของครู จะทำให้บุคคลเกิดการมองอาชีพในแง่ดีได้ ซึ่งงานวิจัยของ Garcia et al.

(2015) พบว่า การสนับสนุนของพ่อแม่ และการสนับสนุนของครู มีอิทธิพลต่อการมองอาชีพในแง่ดี โดยมีความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยการสนับสนุนของพ่อแม่ และการสนับสนุนของครูมีอิทธิพลต่อความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีขนาดสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .27 และ .34 ตามลำดับ และความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีอิทธิพลต่อการมองอาชีพในแง่ดี มีขนาดสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .46

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการมองอาชีพในแง่ดีจึงสรุปได้ว่า สาเหตุของการมองอาชีพในแง่ดีประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถในตนเอง ลักษณะนิสัยของบุคคล การสนับสนุนของพ่อแม่ และการสนับสนุนของครู ส่งผลต่อการมองอาชีพในแง่ดี ซึ่งการได้มาซึ่งสาเหตุของการมองอาชีพในแง่ดีได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Garcia et al., 2015; McIveen et al., 2013; Rottinghaus et al., 2005; Spurr et al., 2015) การสังเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพในแง่ดีดังกล่าว เป็นการสังเคราะห์จากงานวิจัยจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่และไม่ได้เน้นอาชีพใดอาชีพหนึ่ง แต่มีเพียงงานวิจัยของ McIveen and Perera (2016) ที่ศึกษาเฉพาะเจาะจงอาชีพครูเพียงงานวิจัยเดียว ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพกับกรณีศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกนำไปสู่การอธิบายถึงสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบททางอาชีพครูมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 มโนทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ (strategic management) ที่มุ่งสู่ความสำเร็จของสถาบันผลิตครูในการนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมเชิงกลยุทธ์และการประเมินผล (พฤษี ศิริบรรณพิทักษ์, 2552) และมีนักวิชาการบางกลุ่ม แบ่งกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดพันธกิจและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ การสร้างกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินผล (ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2553; สาคร สุขศรีวงศ์, 2553; Certo & Peter, 1991) ถึงแม้จำนวนขั้นตอนจะมีความแตกต่างกัน แต่กระบวนการในแต่ละขั้นตอนมีความสอดคล้องกัน โดยเพิ่มการกำหนดพันธกิจและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์เข้ามา ซึ่งเป็นขั้นตอนในการกำหนดขอบเขตในการดำเนินงานและเป้าหมายที่ตั้งไว้ขององค์กร

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดี ของนักศึกษาวิชาชีพรู ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงขอบเขตและเป้าหมายที่ต้องการชัดเจนในการหล่อหลอม นักศึกษาวิชาชีพรูให้มีการมองอาชีพครูในแง่ดีจากสถาบันผลิตครู ดังนั้นกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ในงานวิจัยนี้ จึงเน้นการสร้างกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการ 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม และการกำหนดกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรมีความสำคัญอย่างยิ่งใน กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยที่สภาพแวดล้อมภายใน คือ จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร ที่จะทำให้อ องค์กรต้องหาแนวทางในการพัฒนาจุดแข็งของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และพยายามแก้ไขจุดอ่อนให้ไม่เป็น ปัญหาที่องค์กร สภาพแวดล้อมภายในถือเป็นสิ่งที่องค์กรสามารถควบคุมได้ ในขณะที่สภาพแวดล้อม ภายนอก คือ โอกาสและอุปสรรคขององค์กร ก็มีผลกระทบต่อองค์กรด้วยเช่นกัน องค์กรจะต้อง แสวงหาประโยชน์จากโอกาสและพยายามหลีกเลี่ยงกับภาวะเผชิญอุปสรรคที่จะทำให้เกิดความเสียหาย กับองค์กร ซึ่งสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นสิ่งที่องค์กรควบคุมไม่ได้ โดยเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม คือ SWOT analysis เพื่อนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาสร้างเป็นกลยุทธ์ (ณัฐพันธ์ เจริญนันทน์, 2553; พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2552; ศิริรัตน์ อนุวัฒน์ประกิจ, วลัยพร ศิริ ภิรมย์ และพงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2558; สาคร สุขศรีวงศ์, 2553; Certo & Peter, 1991) โดยมี รายละเอียดดังนี้

1) จุดแข็ง (strength) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้องค์กรเกิดความเข้มแข็ง หรือมีความได้เปรียบมากกว่าคู่แข่ง ถือเป็นการดำเนินงานภายในองค์กรที่สามารถกระทำได้ดี เช่น อาจารย์มีคุณภาพ และห้องเรียนมีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

2) จุดอ่อน (weakness) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้องค์กรเกิดความอ่อนแอ ส่งผลให้องค์กรมีความเสียเปรียบกว่าคู่แข่ง ซึ่งองค์กรจะต้องหาวิธีในการแก้ไข เช่น คณะไม่ได้ส่งเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และอาจารย์ดูแลนักศึกษาได้อย่างไม่ทั่วถึง เป็นต้น

3) โอกาส (opportunity) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กรที่เป็นประโยชน์หรือช่วย ส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งเป็นการเอื้อให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ โดยที่องค์กรจะต้อง ประเมินโอกาสขององค์กรอยู่เสมอ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ภายนอก รวมถึงการคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกในการปรับกลยุทธ์ให้ เหมาะสม เช่น รัฐบาลส่งเสริมโครงการครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (ครูทายาท) และเงินเดือนครูมีการปรับ เพิ่มสูงขึ้น เป็นต้น

4) อุปสรรค (threat) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กรที่ก่อให้เกิดผลเสียในการดำเนินงานขององค์กร โดยที่องค์กรไม่สามารถยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคได้ อุปสรรคจึงอาจทำให้องค์กรล้มเหลวลงได้ แต่ถาองค์กรมีการวิเคราะห์และคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น องค์กรก็จะสามารถหาทางป้องกันอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยลงไปได้ เช่น สื่อต่างๆ ลงข่าวที่ไม่ดีเกี่ยวกับครูเป็นจำนวนมาก และสังคมไม่ให้ความสำคัญกับอาชีพครู เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า SWOT analysis เป็นเทคนิคในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน คือ จุดแข็งและจุดอ่อนที่องค์กรสามารถพัฒนาและปรับปรุงได้ และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก คือ โอกาสและอุปสรรคที่องค์กรจะต้องหาแนวทางเพื่อใช้ประโยชน์มากที่สุดและหาแนวทางป้องกันเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรน้อยที่สุด ซึ่งผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจะสามารถนำมาสร้างเป็นกลยุทธ์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์

การกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาสร้างเป็นกลยุทธ์ เทคนิคที่นิยมใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ คือ TOWS matrix หรือเรียกอีกอย่างว่า SWOT matrix เป็นเทคนิคที่ถูกพัฒนามาจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้เทคนิค SWOT analysis (Wehrich, 1982) การกำหนดกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาในประเทศไทยนิยมใช้เทคนิค TOWS matrix เพื่อเป็นกรอบในการสร้างกลยุทธ์ (ณิชา ฉิมทองดี, พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และชญาพิมพ์ อูสาโท, 2558; ปภาวี พิพัฒน์ลักษณ์, ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และชญาพิมพ์ อูสาโท., 2559; ไพรินทร์ เหมบุตร, สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์, 2556; พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 2552; ศรีนทร์รัศม์ เสรีรัฐปัญญา และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2556; ศิริรัตน์ อนุวัฒน์ประกิจ และคณะ, 2553)

TOWS matrix ถือเป็นเทคนิคที่เกิดจากการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้เทคนิค SWOT analysis มาจับคู่ระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนกับโอกาสและอุปสรรคเพื่อนำมาเสนอเป็นกลยุทธ์ ทำให้รูปแบบกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม แบ่งออกเป็น 4 ประเภท (วีรยุทธ ชาตะกาญจน์, 2556; วันชัย มีชาติ, 2555; Al Salmi & Hasnan, 2015; Ravanavar & Charantimath, 2012; Wehrich, 1982) ดังภาพ 2.1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

สภาพแวดล้อมภายใน	จุดแข็ง (strength)	จุดอ่อน (weakness)
สภาพแวดล้อมภายนอก	กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy) เป็นกลยุทธ์ที่นำจุดแข็งมาใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มโอกาสให้แก่องค์กรให้ได้มากที่สุด	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อนขององค์กรโดยใช้ประโยชน์จากโอกาสที่ได้รับ
โอกาส (opportunity)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy) เป็นกลยุทธ์ที่นำจุดแข็งในการลดอุปสรรคที่เกิดกับองค์กร	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อนขององค์กรรวมถึงการหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่เกิดขึ้น
อุปสรรค (threat)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งในการลดอุปสรรคที่เกิดกับองค์กร	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ลดจุดอ่อนขององค์กรรวมถึงการหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ภาพ 2.1 TOWS matrix (Ravanavar & Charantimath, 2012)

1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ได้มาจากข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็งและโอกาสที่เกิดขึ้นมาร่วมพิจารณา เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรุก ถือเป็นกลยุทธ์ที่มีจุดเด่นและมีพลังในการพัฒนางานองค์กรมากที่สุด เช่น หากสถาบันผลิตครูมีจุดแข็ง คือ ความสามารถของอาจารย์และมีสื่อการสอนที่ทันสมัย โดยมีโอกาส คือ เงินเดือนครูมีการปรับเพิ่มสูงขึ้น สามารถนำมากำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก คือ กลยุทธ์การพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความสนใจประกอบอาชีพครูในอนาคตและเป็นครูที่มีคุณภาพ เป็นต้น

2) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ได้มาจากข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็งและอุปสรรคมาพิจารณาร่วมกัน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่นำจุดแข็งมาช่วยหลีกเลี่ยงหรือขจัดอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป็น กลยุทธ์เชิงป้องกัน เช่น สถาบันผลิตครูมีจุดแข็ง คือ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในการผลิตครู และมีอุปสรรค คือ งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนจากภาครัฐมีไม่เพียงพอในการพัฒนานักศึกษา สามารถนำมากำหนดกลยุทธ์ในเชิงป้องกัน คือ กลยุทธ์ส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาด้วยการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม แทนการพัฒนานักศึกษาด้วยการจัดฝึกอบรมซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง เป็นต้น

3) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ได้มาจากข้อมูลการวิเคราะห์จุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงแก้ไข เพื่อใช้โอกาสที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกมาช่วยแก้ไขหรือปรับปรุงจุดอ่อนขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น เช่น สถาบันผลิตครูมีจุดอ่อน คือ อาจารย์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาหรือดูแลนักศึกษาได้อย่างไม่ทั่วถึง และมีโอกาส คือ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานของสถาบัน สามารถนำมากำหนดกลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา เป็นต้น

4) กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ได้มาจากข้อมูลการวิเคราะห์จุดอ่อนและอุปสรรคมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ในเชิงรับหรือกลยุทธ์ในการป้องกันตัว เนื่องจากต้องการลดจุดอ่อนขององค์กรและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่องค์กรไม่สามารถควบคุมให้ได้มากที่สุด เช่น สถาบันผลิตครูมีจุดอ่อน คือ สภาพห้องเรียนไม่ทันสมัย และมีอุปสรรค คือ นักศึกษาวิชาชีพรู้ส่วนใหญ่เป็นคนไม่ตั้งใจเรียน สามารถนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรับ คือ กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อเป็นการเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีความสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า TOWS matrix เป็นเทคนิคในการกำหนดกลยุทธ์ที่เกิดจากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ตามเทคนิค SWOT analysis เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณารายคู่ในการได้มาซึ่งกลยุทธ์ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงแก้ไข และกลยุทธ์เชิงรับ

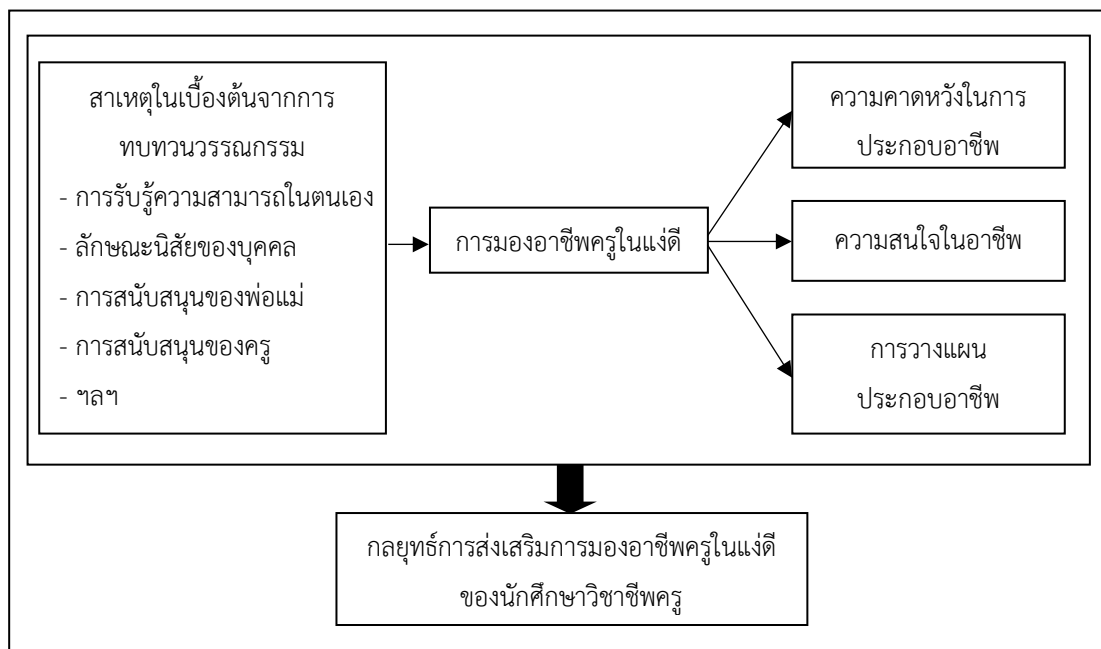
จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ กลยุทธ์ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ให้สำเร็จ โดยการได้มาซึ่งกลยุทธ์จะต้องผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก จากการใช้เทคนิค SWOT analysis ในการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนที่องค์กรสามารถควบคุมได้ และ โอกาสและอุปสรรคที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมากำหนดเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กร โดยใช้เทคนิค TOWS matrix โดยการพิจารณาผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นรายคู่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร ทั้งกลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงแก้ไข และกลยุทธ์เชิงรับ

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

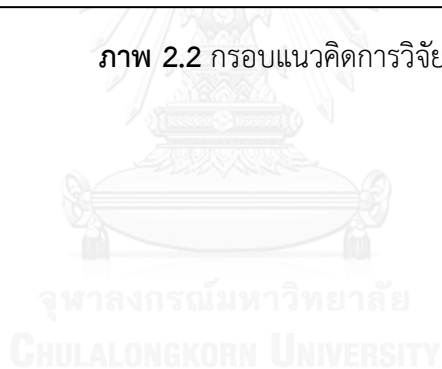
การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู โดยตัวแปรหลักของงานวิจัยครั้งนี้ คือ การมองอาชีพครูในแง่ดี ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนประกอบอาชีพ ทั้งนี้ กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีจะเกิดจากการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่แตกต่างกัน นำไปสู่การวิเคราะห์หาสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวินิจฉัย แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ พบว่า สาเหตุที่ทำให้บุคคลเกิดการมองอาชีพในแง่ดี ได้แก่ การรับรู้ความสามารถในตนเอง ลักษณะนิสัยของบุคคล การสนับสนุนของพ่อแม่ และการสนับสนุนของครู ซึ่งหากศึกษาในบริบทประเทศไทยสาเหตุดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลง และมีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อนำข้อค้นพบ

จากการศึกษามาเสนอเป็นกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู ดังนั้น จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพ 2.2

ภาพ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู และ 3) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

การศึกษาในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ (explanatory sequential design) (Creswell, 2013) โดยเริ่มจากการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อขยายผลในเชิงลึก เพื่อให้การตอบคำถามมีความชัดเจนและสมบูรณ์ จึงแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะย่อย ได้แก่ 1.1 การวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู เพื่อแบ่งนักศึกษาวิชาชีพรูออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ และ 1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) กับนักศึกษาวิชาชีพรูที่เป็นกรณีศึกษาจากตัวอย่างวิจัยในระยะที่ 1.1 เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู

การศึกษาในระยะที่ 2 เป็นการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เริ่มจากการนำสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรูที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้เทคนิค SWOT analysis และนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาร่วมพิจารณาเป็นรายคู่เพื่อนำไปสร้างกลยุทธ์ โดยใช้เทคนิค TOWS matrix จากนั้นนำร่างกลยุทธ์ไปเสนอให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพรู ในการให้ข้อเสนอแนะถึงความเหมาะสม สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้ เพื่อปรับกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพรูต่อไป โดยแต่ละระยะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาระดับและวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ (explanatory sequential design) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะย่อย ได้แก่ 1.1 การศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู และ 1.2 การวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู โดยมีรายละเอียดดังภาพ 3.1 ดังต่อไปนี้

ภาพ 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ

1.1 การศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปีการศึกษา 2559 มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 11,932 คน (สารสนเทศอุดมศึกษา, 2559)

ตัวอย่างวิจัย คือ นักศึกษาวิชาชีพรูจากกลุ่มประชากรดังกล่าว ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ในการสุ่มมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีนักศึกษาวิชาชีพรู ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2559 โดยมีรายละเอียดของการสุ่มดังต่อไปนี้

1) เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาวิชาชีพรูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับตามเปอร์เซ็นต์ไทล์ ซึ่งกำหนดว่านักศึกษาที่อยู่ลำดับตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงไปเป็นกรณีศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ และนักศึกษาที่อยู่ในลำดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปเป็นกรณีศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างวิจัยที่เหมาะสมโดยใช้โปรแกรม G*Power สำหรับการประมาณค่าขนาดตัวอย่างในการวิเคราะห์สถิติ t-test แบบ 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยกำหนดค่า effect size เท่ากับ 0.5 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 และระดับความเชื่อมั่น 95% จากผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม พบว่า ต้องใช้ตัวอย่างวิจัยในกลุ่มสูง (25%) และกลุ่มต่ำ (25%) อย่างน้อยกลุ่มละ 105 คน รวมเป็น 210 คน จึงทำให้ตัวอย่างวิจัยทั้งหมด (รวมกลุ่มปานกลางอีก 50%) จึงต้องมีจำนวนอย่างน้อยเท่ากับ 420 คน

2) สุ่มมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/การศึกษาศาสตรบัณฑิต จำนวน 4 แห่ง จัดแบ่งชั้นภูมิตามสังกัดมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2 แห่ง และมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2 แห่ง

3) สุ่มนักศึกษาวิชาชีพรูชั้นปีที่ 5 ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูอย่างน้อย 1 ภาคการเรียน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง โดยกำหนดให้ขนาดตัวอย่างของแต่ละมหาวิทยาลัยมีจำนวน 105 คนขึ้นไป เพื่อให้ตัวอย่างวิจัยทั้งหมดมีจำนวนขั้นต่ำ 420 คน แต่เนื่องจากโดยปกติแล้วอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามค่อนข้างต่ำ และในการศึกษาครั้งนี้ต้องใช้กรณีศึกษาที่มีความยินยอมในการให้สัมภาษณ์ตามความสมัครใจ ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนการแจกแบบสอบถามในแต่ละมหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยละ 200 ฉบับ รวมเป็นทั้งหมด 800 ฉบับ ทำให้ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำที่เพียงพอตามที่กำหนดไว้ ดัง แสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัย	ประชากร	ตัวอย่าง	ร้อยละ
A	382	200	52.36
B	520	200	38.46
C	482	200	41.49
D	476	200	42.02
รวม	1,860	800	43.01

1.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาวิชาชีพครู ข้อมูลด้านการศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/การศึกษาระดับบัณฑิต รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/การศึกษาระดับบัณฑิต และบุคคลใกล้ชิดที่ประกอบอาชีพครู เนื่องจากเป็นข้อมูลที่จะนำไปสู่สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วยข้อคำถามที่วัดทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนประกอบอาชีพ โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้คะแนนแบบ 5, 4, 3, 2, 1 ความหมายของคะแนนคือ ข้อคำถามที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบตามความเป็นจริงมากที่สุดได้ 5 คะแนน และข้อคำถามที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบตามความเป็นจริงน้อยที่สุดได้ 1 คะแนน รวมถึงข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีหรือไม่ดี จากการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/การศึกษาระดับบัณฑิตตลอดหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การหาสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำของนักศึกษาวิชาชีพครู

อย่างไรก็ตามการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู จำเป็นต้องเลือกตัวอย่างวิจัยจากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ในตอนท้ายของเครื่องมือวิจัยจึงมีการสอบถามถึงความสนใจในการให้สัมภาษณ์ และข้อมูลของนักศึกษาวิชาชีพครูที่สะดวกในการติดต่อกลับ รายละเอียดของเครื่องมือดังปรากฏในภาคผนวก

1.1.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามแบ่งตามองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการมองอาชีพครูในแง่ดีจากงานวิจัย ได้แก่ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนประกอบอาชีพ และมีการนำข้อคำถามจาก Rottinghaus et al. (2005) มาพัฒนาให้สอดคล้องกับการวัดการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมองอาชีพครูในแง่ดี เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ มีดังต่อไปนี้

1.1) ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ หมายถึง แรงจูงใจของนักศึกษาวิชาชีพครู ในการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการเกิดผลลัพธ์ที่ดีหรือการประสบความสำเร็จในการประกอบ

อาชีพครูในอนาคต ได้แก่ ความคาดหวังว่าจะเกิดสิ่งที่ดีกับตนเองในการประกอบอาชีพครูในอนาคต และ ความคาดหวังว่าจะสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการประกอบอาชีพครูในอนาคต

1.2) ความสนใจในอาชีพ หมายถึง การตั้งใจจดจ่ออยู่กับอาชีพครูหรือความรู้สึกรื่นชอบเกี่ยวกับอาชีพครูมากกว่าอาชีพอื่นของนักศึกษาวิชาชีพรู ที่ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคต ทั้งนี้ความสนใจจะขึ้นอยู่กับความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อม

1.3) การวางแผนประกอบอาชีพ หมายถึง การกำหนดแนวทางในการพัฒนาการประกอบอาชีพครูในอนาคตของนักศึกษาวิชาชีพรู ด้วยการวิเคราะห์ความรู้และความสามารถของนักศึกษา และนำไปประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองในการประกอบอาชีพครูเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทาง เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพครูในอนาคตให้ประสบความสำเร็จ

2) สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัดและจำนวนข้อคำถาม ดังตาราง

3.2

ตาราง 3.2 โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัดและจำนวนข้อในแบบสอบถาม

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อที่	จำนวนข้อ	น้ำหนัก
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	1. เพศ	1	1	-
	2. มหาวิทยาลัยและสาขาที่ศึกษา	1	1	-
	3. ระดับชั้นและรายวิชาที่สอน	1	1	-
	4. เกรดเฉลี่ยสะสม	1	1	-
	5. การสอบเข้าศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) หรือการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.)	1	1	-
	6. ผลการสอบความถนัดทางวิชาชีพครู (PAT 5)	1	1	-
	7. เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตร ค.บ. หรือ กศ.บ.	1	1	-
	8. บุคคลใกล้ชิดที่ประกอบอาชีพครู	1	1	-
การมองอาชีพครูในแง่ดี	ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	1-10	10	33.33
	ความสนใจในอาชีพ	11-20	10	33.33
	การวางแผนประกอบอาชีพ	21-30	10	33.33
<u>ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพรูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีหรือไม่ดี จากการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพรู</u>				
รวมทั้งหมด			30	100

3) การจัดทำร่างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามตามโครงสร้างของตัวแปรที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง

4) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity)

4.1) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาและตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามเป็นรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (item objective congruence: IOC) กับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยแบ่งเป็นอาจารย์ที่สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานความเป็นครู จำนวน 2 ท่าน อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในด้านนิเทศการศึกษา จำนวน 1 ท่าน อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์ที่เลี้ยงให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 1 ท่าน และอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ดังรายชื่อในภาคผนวก ก

4.2) คำนวณค่าดัชนี IOC โดยกำหนดการให้คะแนน +1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ต้องการวัด คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ต้องการวัด และคะแนน -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ต้องการวัด ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ต้องการวัด เมื่อค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) จากผลการคำนวณค่าดัชนี IOC พบว่า ข้อคำถามในการวัดการมองอาชีพครูในแง่ดีที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกมีจำนวน 24 ข้อ และไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกมีจำนวน 6 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามในองค์ประกอบความคาดหวังในการประกอบอาชีพจำนวน 1 ข้อ ความสนใจในอาชีพจำนวน 2 ข้อ และการวางแผนประกอบอาชีพจำนวน 3 ข้อ ดังตาราง 3.3

ตาราง 3.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิ

ค่าดัชนี IOC	องค์ประกอบของการมองอาชีพครูในแง่ดี (ข้อ)		
	ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	ความสนใจในอาชีพ	การวางแผนประกอบอาชีพ
0.81 - 1.00	2	2	3
0.61 - 0.80	3	3	2
0.50 - 0.60	4	3	2
ต่ำกว่า 0.50	1	2	3
รวม	10	10	10

4.3) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและพิจารณา ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีการปรับข้อความใหม่ จำนวน 12 ข้อ ซึ่งเป็นข้อความที่มีค่าดัชนี IOC ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 8, 15, 17, 22, 23 และ 28 และข้อความที่มีการปรับ ภาษาที่ใช้ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2, 3, 5, 14, 27 และ 29 ข้อคำถามที่ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงเพื่อให้ ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการและใช้ภาษาที่เหมาะสม มีรายละเอียดดังตาราง 3.4

ตาราง 3.4 ผลการปรับปรุงข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
2	ฉันรู้ว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีภาระงานที่ต้อง รับผิดชอบมาก แต่ฉันคิดว่าฉันจะประสบความสำเร็จในอาชีพครู (+)	<u>แม้ว่า</u> อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีภาระงานที่ต้อง รับผิดชอบมาก แต่ฉันคิดว่าฉันจะประสบความสำเร็จในอาชีพครู (+)
3	ฉันตั้งใจว่าจะทำให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียน ตั้งใจเรียนและเป็นคนดีของสังคม แม้ว่าจะต้อง เผชิญกับอุปสรรคในการทำงาน (+)	ฉันตั้งใจว่าจะทำให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียน ตั้งใจเรียนและเป็นคนดีของสังคม แม้ว่าจะต้อง เผชิญกับอุปสรรคในการเป็นครู (+)
5	ฉันคิดว่าการประกอบอาชีพครู ทำให้ฉันมีแรงบันดาลใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น (+)	<u>ถ้าฉันได้เป็นครูฉันคิดว่าฉันจะมีแรงบันดาลใจใน การทำงาน (+)</u>
8	ฉันคิดว่าถ้าฉันได้ประกอบอาชีพครูในอนาคต ฉัน จะรู้สึกท้อแท้ใจ (-)	<u>ฉันจะท้อแท้ใจมาก ถ้าฉันได้เป็นครูแล้วต้อง รับผิดชอบภาระงานอื่นนอกจากงานสอน (-)</u>
14	ฉันอยากจะประกอบอาชีพครูเพราะเป็นอาชีพที่ เหมาะสมกับความถนัดของฉัน (+)	ฉันอยากจะประกอบอาชีพครูเพราะเป็นงานที่ฉัน <u>ถนัด (+)</u>
15	ฉันกระตือรือร้นที่จะทำให้ตนเองมีความสามารถในการ ประกอบอาชีพอื่น ยกเว้นอาชีพครู (-)	ฉันกระตือรือร้นที่จะเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบ <u>อาชีพอื่นมากกว่าอาชีพครู (-)</u>
17	คนที่ฉันรู้จักแต่ละคนทำให้ฉันอยากจะประกอบ อาชีพครูในอนาคต (+)	คนที่ฉันเคารพนับถือแต่ละคนทำให้ฉันอยากจะ ประกอบอาชีพครูในอนาคต (+)
22	ฉันคิดว่าการกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพ ครูในอนาคตให้ประสบความสำเร็จ ไม่จำเป็น สำหรับฉัน (-)	<u>แม้ว่าฉันไม่ได้กำหนดแนวทางในการประกอบ อาชีพครูในอนาคต ฉันก็สามารถประสบความสำเร็จ ได้ (-)</u>
23	ฉันรู้ว่าตนเองมีทักษะใดในการประกอบอาชีพครูที่ ควรจะพัฒนาหรือปรับปรุง (+)	ฉันรู้ว่าในอนาคตฉันควรจะประกอบอาชีพครูใน <u>สังกัดโรงเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง (+)</u>
27	ฉันมีการประเมินตนเองเพื่อกำหนดแนวทางในการ พัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับการประกอบ อาชีพครู (+)	ฉันมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองให้ <u>เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู (+)</u>
28	ฉันไม่แน่ใจว่าจุดแข็งและจุดอ่อนในการประกอบ อาชีพครูในอนาคตของฉันให้ประสบความสำเร็จ	ฉันไม่แน่ใจว่าจุดแข็งและจุดอ่อนที่ <u>จะทำให้ฉัน ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูใน</u>

ข้อ	ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
	คืออะไร (-)	อนาคตคืออะไร (-)
29	ฉันรู้ว่าจะต้องพัฒนาหรือปรับปรุงความสามารถของตนเองอย่างไร เพื่อให้เป็นครูที่ดีในอนาคต (+)	ฉันรู้ว่า <u>ควรพัฒนาและปรับปรุงตนเองอย่างไรให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู (+)</u>

4.4) ตรวจสอบความเข้าใจภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบทิศทางความเข้าใจข้อความของนักศึกษาวิชาชีพครูให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนด โดยให้ตัวอย่างวิจัยที่คล้ายกับตัวอย่างวิจัยจริงในการวิจัย คือ นักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 จำนวน 4 คน อ่านแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนเข้าใจและสามารถตอบข้อความในแบบสอบถามได้ทุกข้อตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนด

5) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity)

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม LISREL version 8.72 ในการวิเคราะห์ โดยผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า องค์ประกอบที่วัดการมองอาชีพครูในแง่ดีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.531 ถึง 0.689 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (CE) กับความสนใจในอาชีพ (CI) มีค่าเท่ากับ 0.689 รองลงมาคือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (CE) กับการวางแผนประกอบอาชีพ (CP) มีค่าเท่ากับ 0.581 และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ ความสนใจในอาชีพ (CI) กับกับการวางแผนประกอบอาชีพ (CP) มีค่าเท่ากับ 0.531 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานเมทริกซ์เอกลักษณ์ (identity matrix) มีค่าเท่ากับ 79.899 ($p < .000$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีไคเซอร์-เมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin measures of sampling adequacy: KMO) มีค่าเท่ากับ .697 แสดงว่าผลการทดสอบพบว่า องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันและมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้ มีรายละเอียดดังตาราง 3.5

ตาราง 3.5 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันขององค์ประกอบการมองอาชีพครูในแง่ดี

องค์ประกอบ	CE	CI	CP
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (CE)	1.000	-	-
ความสนใจในอาชีพ (CI)	0.689**	1.000	-
การวางแผนประกอบอาชีพ (CP)	0.581**	0.531**	1.000
Mean	4.001	3.713	3.639

องค์ประกอบ	CE	CI	CP
S.D.	0.475	0.477	0.444
Bartlett's Test of Sphericity = 79.899	df = 3	p = .000	
KMO = .697			

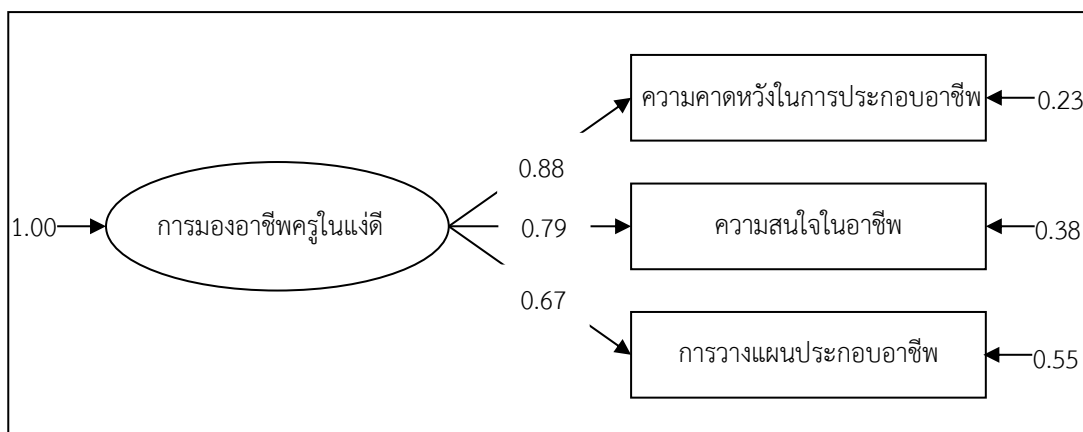
หมายเหตุ ** p < .01

จากการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 กับตัวอย่างวิจัยจำนวน 75 คน ผลการตรวจสอบ พบว่า เครื่องมือวิจัยที่วัดการมองอาชีพครูในแง่ดีประกอบด้วย 3 องค์ประกอบมีความตรงเชิงโครงสร้างโดยโมเดลการวัดตัวแปรตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.01 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .914 ที่องศาอิสระเท่ากับ 1 (df = 1) นั่นคือค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.999 ดังรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตาราง 3.6 และภาพ 3.2

ตาราง 3.6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	b(SE)	β			
ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ (CE)	1.00	0.875	-	0.765	0.485
ความสนใจในอาชีพ (CI)	0.907(0.115)	0.790	7.882	0.624	0.272
การวางแผนประกอบอาชีพ (CP)	0.713(0.114)	0.667	6.229	0.445	0.168

(χ^2 (1, N = 75) = 0.01, p = .914, RMSEA = 0.00, GFI = 1, AGFI = 0.999)

ภาพ 3.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดการมองอาชีพครูในแง่ดี

6) การตรวจสอบความเที่ยง (reliability)

ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับ ตัวอย่างวิจัยที่คล้ายกับตัวอย่างวิจัยจริงในการวิจัย ซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 จำนวน 75 คน โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า ความเที่ยงในการวัดตัวแปรการมองอาชีพครูในแง่ดีเท่ากับ 0.871 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์สูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ค่าความเที่ยงของความคาดหวังในการประกอบอาชีพเท่ากับ 0.714 ความสนใจในอาชีพเท่ากับ 0.734 การวางแผนประกอบอาชีพเท่ากับ 0.726 ซึ่งอยู่ในระดับสูงในทุกองค์ประกอบ

1.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับอาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อดำเนินการส่งจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และนัดหมายวันและเวลาในการเก็บข้อมูล โดยใช้ระยะเวลาในการติดต่อประสานงาน ระหว่างวันที่ 16 - 27 มกราคม 2560 เป็นเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ซึ่งวันและเวลาในการเก็บข้อมูลที่แต่ละมหาวิทยาลัยสะดวกคือ วันสัมมนาหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของแต่ละมหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็นวันที่นักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนจะกลับมาสัมมนาที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2560 โดยผู้วิจัยเดินทางไปยังมหาวิทยาลัยต่างๆ ตามวันและเวลาที่นัดหมาย เพื่อแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาวิชาชีพครูที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ทั้ง 4 แห่ง จำนวนแห่งละ 200 ฉบับ เนื่องจากการตอบแบบสอบถามกลับโดยปกติแล้วจะได้รับกลับคืนไม่ครบตามจำนวน และผู้วิจัยมีความจำเป็นที่จะต้องขอความยินยอมในการให้สัมภาษณ์จาก

ตัวอย่างวิจัย ในการศึกษาถึงสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู (การวิจัยเชิงคุณภาพ) จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีการส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละมหาวิทยาลัยจำนวนเพิ่มขึ้น เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับของนักศึกษาวิชาชีพครูให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ จากการส่งแบบสอบถามไปทั้งหมดจำนวน 800 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับกลับคืนจำนวน 506 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 63.25 ดังตาราง 3.7

ตาราง 3.7 ขนาดของตัวอย่างวิจัยและการตอบกลับของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย	จำนวนแบบสอบถามที่ ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ ได้รับคืน	อัตราการตอบกลับของ แบบสอบถาม (ร้อยละ)
A	200	118	59.00
B	200	129	64.50
C	200	119	59.50
D	200	140	70.00
รวม	800	506	63.25

เมื่อพิจารณาอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในแต่ละมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามมีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนที่ต้องการ ดังนั้นจำนวนตัวอย่างวิจัยในครั้งนี้จึงมีความเหมาะสม

1.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากการเตรียมข้อมูล โดยการลงรหัสแบบสอบถาม และกรอกข้อมูลลงในโปรแกรม SPSS for Windows version 22 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะตัวอย่างวิจัย และตัวแปรในการวิจัยเป็นรายตัวแปร โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และความโด่ง เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปร และศึกษาสภาพการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดี จำแนกตามมหาวิทยาลัย เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษา คณะแนวความถนัดทางวิชาชีพครู และอาชีพของผู้ปกครอง โดยการใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) จากนั้นศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำในแต่ละมหาวิทยาลัย และวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำโดยใช้การทดสอบที (t-test) จำแนกตามมหาวิทยาลัย เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู ดังตาราง 3.8

ตาราง 3.8 เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี

คะแนนการมองอาชีพครูในแง่ดี	ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	น้อย
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	มาก
4.50 – 5.00	มากที่สุด

1.2 การวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การเลือกกรณีศึกษา

เกณฑ์การเลือกกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ มีขั้นตอนดังนี้

1) มีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ตามเกณฑ์การคัดเลือก เมื่อนำตัวอย่างวิจัยมาเรียงลำดับตามคะแนนการมองอาชีพครูในแง่ดีจากต่ำไปสูง ผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษาที่อยู่ในลำดับตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงไปเป็นกรณีศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ (กลุ่มต่ำ) และนักศึกษาที่อยู่ในลำดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไปเป็นกรณีศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง (กลุ่มสูง)

2) แสดงความสมัครใจในการให้สัมภาษณ์ ซึ่งแสดงไว้ในตอนท้ายของแบบสอบถาม และยินดีให้ความร่วมมือเมื่อผู้วิจัยได้ติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์

สำหรับจำนวนกรณีศึกษาดังตาราง 3.9

ตาราง 3.9 จำนวนกรณีศึกษาจำแนกตามการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ

ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี	มหาวิทยาลัย A	มหาวิทยาลัย B	มหาวิทยาลัย C	มหาวิทยาลัย D	รวม (คน)
สูง	5	5	5	5	20
ต่ำ	5	5	5	5	20

1.2.2 ตัวแปรวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู และจากการศึกษางานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องสาเหตุของการมองอาชีพในแง่ดี คือ การรับรู้ความสามารถในตนเอง ลักษณะนิสัยของบุคคล การสนับสนุนของพ่อแม่ และการสนับสนุนของครู ผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรเหล่านี้เป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการศึกษาถึงสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยยังไม่ได้จำกัดเฉพาะตัวแปรเหล่านี้เท่านั้น

1.2.3 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีข้อความที่ถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีในระดับสูงและต่ำ โดยแบ่งข้อความถามเป็น คำถามนำ คำถามหลัก และคำถามรอง มีดังนี้

คำถามนำ	
1) นักศึกษาเลือกเรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพราะอยากเป็นครูหรือเพราะเหตุผลอื่น 2) ก่อนที่จะเลือกเรียนวิชาชีพครู นักศึกษามองอาชีพครูเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เราคิดแบบนั้น 3) เมื่อได้เรียนจบหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต/การศึกษาศาสตรบัณฑิต 5 ปี คิดว่าการมองอาชีพครูของตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างไหม และมีปัจจัยใดที่ทำให้ความคิดของเราเปลี่ยนแปลงไปบ้าง	
คำถามหลัก	คำถามรอง
นักศึกษาวินิจฉัยอาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง 1) ให้นักศึกษาอธิบายว่าปัจจัยที่ทำให้ความคิดในการมองอาชีพครูเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น พร้อมยกตัวอย่าง (ถามต่อจากคำถามนำ ข้อ 3) 2) นักศึกษาคิดว่าการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษา เกิดจากกระบวนการใดของคณะ และ/หรือเกิดจากตัวนักศึกษาเอง ช่วยอธิบายและยกตัวอย่าง 3) นักศึกษาคิดว่าจากการเรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มา 5 ปี มีกิจกรรมใดที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดีบ้าง 4) นักศึกษาคิดว่ากระบวนการใดของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ควรพัฒนาหรือควรมีการจัดกิจกรรมใดเพิ่มเติม เพื่อให้นักศึกษาเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดีมากขึ้น พร้อมยกตัวอย่าง	1) รายวิชาอะไรที่ทำให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดี/ไม่ดี และรายวิชานั้นมีกระบวนการอย่างไรที่ทำให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดี/ไม่ดี 2) จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีสิ่งใดที่มีผลทำให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีมากขึ้น/ไม่ดี พร้อมยกตัวอย่าง (เช่น ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ การจัดการภายในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน) 3) นักศึกษาคิดว่ามีรายวิชา/กิจกรรมใดที่อยากจะเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ตนเองมองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น พร้อมอธิบาย 4) นักศึกษาคิดว่าความรู้ที่ได้จากการเรียนในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตั้งแต่ปี 1 - 4 มีประโยชน์ในการนำไปใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นปี 5 หรือไม่ อย่างไร หรือควรมีการ

คำถามหลัก	คำถามรอง
<p>นักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ</p> <p>1) ให้นักศึกษาอธิบายว่าปัจจัยที่ทำให้ความคิดในการมองอาชีพครูในแง่ดีเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ลดลง พร้อมยกตัวอย่าง (ถามต่อจากคำถามนำข้อ 3)</p> <p>2) นักศึกษาคิดว่าการมองอาชีพครูในแง่ไม่ดีของนักศึกษา เกิดจากกระบวนการใดของคณะ และ/หรือเกิดจากตัวนักศึกษาเอง ช่วยอธิบายและยกตัวอย่าง</p> <p>3) นักศึกษาคิดว่าจากการเรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มา 5 ปี มีกิจกรรมใดบ้างที่ทำให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ไม่ดี</p> <p>4) นักศึกษาคิดว่าการบวนการใดของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ควรปรับปรุงแก้ไข หรือควรจะมีการจัดกิจกรรมใดเพิ่มเติม เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดี พร้อมยกตัวอย่าง</p>	<p>เพิ่มเติมสาระด้านใด เพื่อให้เมื่อนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาจะมีแนวทางในการเผชิญกับอุปสรรคและสามารถแก้ปัญหาในการทำงานเป็นครูได้ดียิ่งขึ้น พร้อมยกตัวอย่าง</p>

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่ 1.1 มีขั้นตอนดังนี้

1) วางแผนกำหนดการลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ โดยการติดต่อตัวอย่างวิจัยที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ กลุ่มละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน เพื่อทำการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่ตัวอย่างวิจัยสะดวก

2) เมื่อถึงวันและเวลานัดหมาย ผู้วิจัยเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง และสมุดจดบันทึก

3) ก่อนการสัมภาษณ์กรณีศึกษา ผู้วิจัยทำการแนะนำตัวผู้ให้ข้อมูลเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและเป็นกันเอง และขออนุญาตกรณีศึกษาเพื่อทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูล

4) หลังเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลในเบื้องต้น

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากกระบวนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ในแต่ละกรณีมาจัดกระทำและวิเคราะห์ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) การจัดแฟ้มข้อมูล หลังการลงพื้นที่ในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการสร้างแฟ้มข้อมูลในคอมพิวเตอร์ โดยแยกตามกรณีศึกษา และแบ่งตามการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ
- 2) การถอดเทปสัมภาษณ์ โดยการพิมพ์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดลงในโปรแกรม Microsoft word
- 3) การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการลงรหัส และจัดหมวดหมู่สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงมาจากการได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง และสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำมาจากการได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ

ระยะที่ 2 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

จากการวิจัยระยะที่ 1 การวิจัยแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ (explanatory sequential design) ได้แบ่งการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู นำไปสู่การวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู (กลุ่มสูงและต่ำ) มาสร้างเป็นกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้เทคนิค SWOT analysis และ TOWS matrix จากนั้นนำร่างกลยุทธ์ไปเสนอให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครู เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและปรับกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครูต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นตอนการพัฒนากลยุทธ์

จากระยะที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดเป็นกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) นำสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู ร่วมกับการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้เทคนิค SWOT analysis ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู
- 2) ร่างกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้เทคนิค TOWS matrix จากการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมาเปรียบเทียบรายคู่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงแก้ไข และกลยุทธ์เชิงรับ

3) นำร่างกลยุทธ์ที่ได้จากการใช้เทคนิค TOWS matrix ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครู จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงและแก้ไขกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครู มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

3.1) มีประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ อย่างน้อย 10 ปี หรือมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างน้อย 10 ปี หรือ

3.2) มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ หรือมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำกลยุทธ์ให้กับสถาบันการศึกษา

4) ปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครู

2.2 เครื่องมือในการตรวจสอบกลยุทธ์

เครื่องมือในการตรวจสอบกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู คือ แบบประเมินที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ได้มาจากการร่างกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งเป็น กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ ซึ่งแบบประเมินนี้เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปใช้ส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูได้ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอข้อเสนอแนะในแต่ละกลยุทธ์ ดังภาพ 3.3

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)			
SO1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่ให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีมา พัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาการจัดการชั้นเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและมีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น (S1, S3, S6, O9)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			

ภาพ 3.3 ตัวอย่างแบบตรวจสอบกลยุทธ์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มจากการปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครูที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการและสามารถติดต่อเพื่อขอให้ตรวจสอบกลยุทธ์ได้ และโทรติดต่อนัดวันและเวลาตามที่คุณวุฒิสะดวกในการนำกลยุทธ์ไปตรวจสอบ จากนั้นไปรับผลการตรวจสอบกลยุทธ์ตามวันและเวลาที่นัด

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มจากสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยใช้เทคนิค SWOT analysis จากนั้นจัดทำร่างกลยุทธ์เพื่อนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครูตรวจสอบและให้คำแนะนำ โดยใช้เทคนิค TOWS matrix และนำร่างกลยุทธ์เสนอให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครูตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบประเมินกลยุทธ์ที่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อสรุปข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปสู่การแก้ไขและปรับปรุงกลยุทธ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู และ 3) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของตัวอย่างวิจัยด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของกรณีศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ และตอนที่ 3 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยแต่ละตอนมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของตัวอย่างวิจัยด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของตัวอย่างวิจัยด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่ 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย 1.2 การวิเคราะห์สภาพการมองอาชีพครูในแง่ดี และ 1.3 การวิเคราะห์ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นการนำเสนอข้อมูลภูมิหลังของตัวอย่างวิจัยจำนวน 506 คน ที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ปีการศึกษา 2559 จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัย เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/การศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะแผนกความถนัดทางวิชาชีพครู และอาชีพของผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัยจากการแจกแจงความถี่ของตัวแปรภูมิหลังของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 81.4 ($n = 412$) โดยที่นักศึกษามหาวิทยาลัย D เป็นเพศหญิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.9 ($n = 123$) ในส่วนของผลการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 คิดเป็นร้อยละ 46.2 ($n = 234$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัย A มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.8 ($n = 67$) นักศึกษาส่วนใหญ่สอบเข้าศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/การศึกษาศาสตรบัณฑิต โดยการสอบตรงที่มหาวิทยาลัยจัดสอบคิดเป็นร้อยละ 63.2 ($n = 320$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัย C มี

การสอบตรงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 84.0 ($n = 100$) และนักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครุมากกว่า 180 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ($n = 176$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัย A มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครุมากกว่า 180 คะแนนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80.5 ($n = 95$) ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครุคิดเป็นร้อยละ 61.9 ($n = 313$) โดยผู้ปกครองของนักศึกษามหาวิทยาลัย B ประกอบอาชีพครุมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 69.0 ($n = 89$) รายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างวิจัยจำแนกตามมหาวิทยาลัย ($n=506$)

ภูมิภาค	มหาวิทยาลัยA		มหาวิทยาลัยB		มหาวิทยาลัยC		มหาวิทยาลัยD		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ										
ชาย	21	17.8	30	23.3	26	21.8	17	12.1	94	18.6
หญิง	97	82.2	99	76.7	93	78.2	123	87.9	412	81.4
รวม	118	100.0	129	100.0	119	100.0	140	100.0	506	100.0
เกรดเฉลี่ยสะสม										
น้อยกว่า 2.00	-	-	-	-	1	0.8	1	0.7	2	0.4
2.00 - 2.50	-	-	-	-	4	3.4	3	2.1	7	1.4
2.51 - 3.00	4	3.4	5	3.9	24	20.2	23	16.4	56	11.1
3.01 - 3.50	47	39.8	28	21.7	58	48.7	74	52.9	207	40.9
มากกว่า 3.50	67	56.8	96	74.4	32	26.9	39	27.9	234	46.2
รวม	118	100.0	129	100.0	119	100.0	140	100.0	506	100.0
การสอบเข้าศึกษา										
สอบแอดมิชชั่น	53	44.9	10	7.8	1	.8	10	7.1	74	14.6
เลือกลำดับที่ 1										
สอบแอดมิชชั่น	26	22.0	15	11.6	6	5.0	7	5.0	54	10.7
เลือกลำดับที่ 2										
สอบแอดมิชชั่น	12	10.2	3	2.3	6	5.0	8	5.7	29	5.7
เลือกลำดับที่ 3										
สอบแอดมิชชั่น	1	0.8	2	1.6	6	5.0	20	14.3	29	5.7
เลือกลำดับที่ 4										
สอบตรงจัดสอบโดยมหาวิทยาลัย	26	22.0	99	76.7	100	84.0	95	67.9	320	63.2
รวม	118	100.0	129	100.0	119	100.0	140	100.0	506	100.0

ภูมิภาค	มหาวิทยาลัยA		มหาวิทยาลัยB		มหาวิทยาลัยC		มหาวิทยาลัยD		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู										
น้อยกว่า 120 คะแนน	-	-	1	0.8	2	1.7	4	2.9	7	1.4
120 - 150 คะแนน	4	3.4	8	6.2	28	23.5	34	24.3	74	14.6
151 - 180 คะแนน	11	9.3	17	13.2	30	25.2	52	37.1	110	21.7
มากกว่า 180 คะแนน	95	80.5	48	37.2	17	14.3	16	11.4	176	34.8
ไม่มีคะแนนสอบ	8	6.8	55	42.6	42	35.3	34	24.3	139	27.5
รวม	118	100.0	129	100.0	119	100.0	140	100.0	506	100.0
อาชีพของผู้ปกครอง										
ประกอบอาชีพครู	77	65.3	89	69.0	66	55.5	81	57.9	313	61.9
ไม่ประกอบอาชีพครู	41	34.7	40	31.0	53	44.5	59	42.1	193	38.1
รวม	118	100.0	129	100.0	119	100.0	140	100.0	506	100.0

1.2 การวิเคราะห์สภาพการมองอาชีพครูในแง่ดี

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตอนที่ 1.2 แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่ 1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตาม มหาวิทยาลัย เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษา คะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู และ 1.2.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดี และอาชีพของผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรภูมิภาค

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่าการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษามหาวิทยาลัย B, C และ D อยู่ในระดับมาก ($M = 3.78, 3.77$ และ 3.73 ตามลำดับ, $SD = .52, .49$ และ $.47$ ตามลำดับ) มีเพียงมหาวิทยาลัย A ที่อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.42, SD = .62$)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามเพศ พบว่า การมองอาชีพในแง่ดีของนักศึกษาหญิงและชาย อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักศึกษาชาย ($M = 3.68$ และ 3.65 ตามลำดับ, $SD = .54$ และ $.55$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.50, 2.51 - 3.00, 3.01 - 3.50 อยู่ในระดับมาก ($M = 3.76, 3.68$ และ 3.60 ตามลำดับ, $SD = .54, .42$ และ $.56$ ตามลำดับ)

แต่นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00 - 2.50 และ น้อยกว่า 2.00 อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.44$ และ 3.30 ตามลำดับ, $SD = .53$ และ $.09$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามการสอบเข้าศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/การศึกษาศาสตรบัณฑิต พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่สอบเข้าโดยการสอบตรงจัดสอบโดยมหาวิทยาลัย การสอบแอดมิชชั่น เลือกลำดับที่ 3, 1, 2 และ 4 อยู่ในระดับมาก ($M = 3.73, 3.65, 3.59, 3.58$ และ 3.55 ตามลำดับ, $SD = .51, .58, .60, .62$ และ $.55$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู (PAT5) พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่ไม่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครูและมีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาที่ไม่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักศึกษาที่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู ($M = 3.74$ และ 3.66 ตามลำดับ, $SD = .55$ และ $.54$ ตามลำดับ) หากจำแนกนักศึกษาที่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครูที่แตกต่างกัน พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู 120 - 150 คะแนน, 151 - 180 คะแนน, น้อยกว่า 120 คะแนน และมากกว่า 180 คะแนน อยู่ในระดับมาก ($M = 3.72, 3.71, 3.65$ และ 3.59 ตามลำดับ, $SD = .47, .54, .41$ และ $.57$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่ผู้ปกครองไม่ประกอบอาชีพครูและผู้ปกครองประกอบอาชีพครู อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่ผู้ปกครองไม่ประกอบอาชีพครูมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครู ($M = 3.69$ และ 3.67 ตามลำดับ, $SD = .54$ และ $.55$ ตามลำดับ)

โดยภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของการมองอาชีพครูในแง่ดี พบว่า นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีในระดับมาก ($M = 3.68, SD = .54, CV = 14.67$) เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ค่าความเบ้เป็นลบ การแจกแจงของข้อมูลจึงมีลักษณะเบ้ซ้าย แสดงว่า นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีสูงกว่าค่าเฉลี่ย ($Sk = -.41$) เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง พบว่า ค่าความโด่งเป็นบวก การแจกแจงข้อมูลจึงมีลักษณะโค้งสูงกว่าปกติ แสดงว่า นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีเกาะกลุ่มกัน ($Ku = .21$) รายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ค่าสถิติพื้นฐานของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามมหาวิทยาลัย เพศ เกรดเฉลี่ย สะสม การสอบเข้าศึกษา คะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู และอาชีพของผู้ปกครอง

	ภูมิภาค	M	แปลผล	SD	Max	Min	CV (%)	Sk	Ku
มหาวิทยาลัย	A	3.42	ปานกลาง	.62	4.87	1.77	18.13	-.21	-.16
	B	3.78	มาก	.52	4.83	2.13	13.76	-.45	.35
	C	3.77	มาก	.49	4.87	2.60	13.00	.02	-.52
	D	3.73	มาก	.47	4.70	2.17	12.60	-.42	.36
เพศ	ชาย	3.65	มาก	.55	4.60	2.20	15.07	-.18	-.73
	หญิง	3.68	มาก	.54	4.87	1.77	14.67	-.46	.46
เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.00	3.30	ปานกลาง	.09	3.37	3.23	2.73	0	0
สะสม	2.00 - 2.50	3.44	ปานกลาง	.53	4.53	3.10	15.41	1.86	3.05
	2.51 - 3.00	3.68	มาก	.42	4.67	2.60	11.41	.24	.18
	3.01 - 3.50	3.60	มาก	.56	4.73	1.87	15.56	-.40	-.23
	มากกว่า 3.50	3.76	มาก	.54	4.87	1.77	14.36	-.55	.71
การสอบเข้าศึกษา	สอบแอดมิชชั่น	3.59	มาก	.60	4.73	2.20	16.71	-.34	-.63
	เลือกลำดับที่ 1								
	สอบแอดมิชชั่น	3.58	มาก	.62	4.87	1.87	17.32	-.67	.67
	เลือกลำดับที่ 2								
	สอบแอดมิชชั่น	3.65	มาก	.58	4.70	2.27	15.89	-.14	-.17
	เลือกลำดับที่ 3								
	สอบแอดมิชชั่น	3.55	มาก	.55	4.40	2.17	15.49	-.83	.25
เลือกลำดับที่ 4									
	สอบตรงจัดสอบโดยมหาวิทยาลัย	3.73	มาก	.51	4.87	1.77	13.67	-.27	.21
คะแนน	ไม่มีคะแนนสอบ	3.74	มาก	.55	4.83	1.77	14.71	-.38	.31
ความถนัด	มีคะแนนสอบ	3.66	มาก	.54	4.87	1.87	14.75	-.43	.18
ทางวิชาชีพครู	น้อยกว่า 120 คะแนน	3.65	มาก	.41	4.13	3.10	11.23	-.28	-1.70
	120 - 150 คะแนน	3.72	มาก	.47	4.73	2.23	12.63	-.50	.79
	151 - 180 คะแนน	3.71	มาก	.54	4.87	2.17	14.56	-.53	.53
	มากกว่า 180 คะแนน	3.59	มาก	.57	4.87	1.87	15.88	-.31	-.13
อาชีพของผู้ปกครอง	ประกอบอาชีพครู	3.67	มาก	.55	4.87	1.87	14.99	-.37	.09
	ไม่ประกอบอาชีพครู	3.69	มาก	.54	4.87	1.77	14.63	-.49	.45
	รวม	3.68	มาก	.54	4.87	1.77	14.67	-.41	.21

หมายเหตุ n=506, standard error for skewness = .11, standard error for kurtosis = .22

1.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรภูมิหลังกับตัวแปรมหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามเพศกับมหาวิทยาลัย พบว่าการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาเพศชายมหาวิทยาลัย B ($M = 3.77$, $SD = .44$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย D, C และ A ($M = 3.69$, 3.59 และ 3.52 ตามลำดับ, $SD = .46$, $.58$ และ $.71$ ตามลำดับ) และการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาเพศหญิงมหาวิทยาลัย C ($M = 3.82$, $SD = .46$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย B, D และ A ($M = 3.79$, 3.74 และ 3.39 ตามลำดับ, $SD = .54$, $.47$ และ $.59$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) กับมหาวิทยาลัย พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00 มหาวิทยาลัย D ($M = 3.37$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C ($M = 3.23$) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.50 มหาวิทยาลัย D ($M = 3.58$, $SD = .83$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C ($M = 3.34$, $SD = .28$) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00 มหาวิทยาลัย A ($M = 4.01$, $SD = .51$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C, B และ D ($M = 3.69$, 3.68 และ 3.61 ตามลำดับ, $SD = .49$, $.23$ และ $.36$ ตามลำดับ) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.01 – 3.50 มหาวิทยาลัย C ($M = 3.78$, $SD = .48$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย D, B และ A ($M = 3.77$, 3.59 และ 3.12 ตามลำดับ, $SD = .45$, $.55$ และ $.55$ ตามลำดับ) และการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 มหาวิทยาลัย C ($M = 3.87$, $SD = .52$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย B, D และ A ($M = 3.85$, 3.76 และ 3.58 ตามลำดับ, $SD = .51$, $.54$ และ $.58$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามการสอบเข้า กับมหาวิทยาลัย พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่สอบแอดมิชชันเลือกลำดับที่ 1 มหาวิทยาลัย C ($M = 4.43$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย D, B และ A ($M = 3.92$, 3.83 และ 3.47 ตามลำดับ, $SD = .43$, $.45$ และ $.62$ ตามลำดับ) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่สอบแอดมิชชันเลือกลำดับที่ 2 มหาวิทยาลัย D ($M = 4.14$, $SD = .27$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C, B และ A ($M = 3.79$, 3.61 และ 3.36 ตามลำดับ, $SD = .37$, $.53$ และ $.67$ ตามลำดับ) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่สอบแอดมิชชันเลือกลำดับที่ 3 มหาวิทยาลัย D ($M = 4.10$, $SD = .48$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C, B และ A ($M = 3.68$, 3.48 และ 3.38 ตามลำดับ, $SD = .62$, $.57$ และ $.50$ ตามลำดับ) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่สอบแอดมิชชันเลือกลำดับที่ 4 มหาวิทยาลัย B ($M = 3.87$, $SD = .19$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษา

มหาวิทยาลัย C, D และ A ($M = 3.63, 3.55$ และ 2.43 ตามลำดับ, $SD = .43$ และ $.56$ ตามลำดับ) และการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่สอบตรง จัดสอบโดยมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย B ($M = 3.81, SD = .53$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C, D และ A ($M = 3.77, 3.69$ และ 3.40 ตามลำดับ, $SD = .50, .43$ และ $.61$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู (PAT5) กับมหาวิทยาลัย พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่ไม่มีคะแนนสอบมหาวิทยาลัย B ($M = 3.84, SD = .50$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C, D และ A ($M = 3.76, 3.76$ และ 2.81 ตามลำดับ, $SD = .54, .44$ และ $.52$ ตามลำดับ) และการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีคะแนนสอบ มหาวิทยาลัย C ($M = 3.77, SD = .47$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย B, D และ A ($M = 3.74, 3.72$ และ 3.45 ตามลำดับ, $SD = .53, .48$ และ $.60$ ตามลำดับ) หากจำแนกนักศึกษาที่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพครูที่แตกต่างกัน พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีคะแนนน้อยกว่า 120 คะแนน มหาวิทยาลัย B ($M = 3.97$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C และ D ($M = 3.60$ และ 3.60 ตามลำดับ, $SD = .57$ และ $.43$ ตามลำดับ) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีคะแนน 120 – 150 คะแนน มหาวิทยาลัย C ($M = 3.80, SD = .45$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย D, B และ A ($M = 3.76, 3.62$ และ 3.02 ตามลำดับ, $SD = .41, .31$ และ $.81$ ตามลำดับ) การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีคะแนน 151 – 180 คะแนน มหาวิทยาลัย C ($M = 3.86, SD = .43$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย D, B และ A ($M = 3.70, 3.65$ และ 3.44 ตามลำดับ, $SD = .55, .50$ และ $.77$ ตามลำดับ) และการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีคะแนนมากกว่า 180 คะแนน มหาวิทยาลัย B ($M = 3.78, SD = .57$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย D, C และ A ($M = 3.74, 3.58$ และ 3.47 ตามลำดับ, $SD = .45, .54$ และ $.57$ ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง กับมหาวิทยาลัย พบว่า การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครู มหาวิทยาลัย B ($M = 3.80, SD = .51$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C, D และ A ($M = 3.75, 3.70$ และ 3.43 ตามลำดับ, $SD = .47, .49$ และ $.63$ ตามลำดับ) และการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่ผู้ปกครองไม่ประกอบอาชีพครู มหาวิทยาลัย C ($M = 3.79, SD = .53$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย D, B และ A ($M = 3.78, 3.75$ และ 3.37 ตามลำดับ, $SD = .44, .54$ และ $.60$ ตามลำดับ)

โดยภาพรวมผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย B ($M = 3.78, SD = .52$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่านักศึกษามหาวิทยาลัย C, D และ A ($M = 3.77, 3.73$ และ 3.42 ตามลำดับ, $SD = .49, .47$ และ $.62$ ตามลำดับ)

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรภูมิหลังกับตัวแปรมหาวิทยาลัย

	ภูมิหลัง	มหาวิทยาลัย A		มหาวิทยาลัย B		มหาวิทยาลัย C		มหาวิทยาลัย D	
		M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
เพศ	ชาย	3.52	.71	3.77	.44	3.59	.58	3.69	.46
	หญิง	3.39	.59	3.79	.54	3.82	.46	3.74	.47
เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า 2.00	-	-	-	-	3.23	-	3.37	-
สะสม	2.00 - 2.50	-	-	-	-	3.34	.28	3.58	.83
	2.51 - 3.00	4.01	.51	3.68	.23	3.69	.49	3.61	.36
	3.01 - 3.50	3.12	.55	3.59	.55	3.78	.48	3.77	.45
	มากกว่า 3.50	3.58	.58	3.85	.51	3.87	.52	3.76	.54
การสอบเข้า ศึกษา	สอบแอดมิชชั่น	3.47	.62	3.83	.45	4.43	-	3.92	.43
	เลือกลำดับที่ 1								
	สอบแอดมิชชั่น	3.36	.67	3.61	.53	3.79	.37	4.14	.27
	เลือกลำดับที่ 2								
	สอบแอดมิชชั่น	3.38	.50	3.48	.57	3.68	.62	4.10	.48
	เลือกลำดับที่ 3								
	สอบแอดมิชชั่น	2.43	-	3.87	.19	3.63	.43	3.55	.56
เลือกลำดับที่ 4									
	สอบตรงจัดสอบโดย มหาวิทยาลัย	3.40	.61	3.81	.53	3.77	.50	3.69	.43
คะแนน	ไม่มีคะแนนสอบ	2.81	.52	3.84	.50	3.76	.54	3.76	.44
ความถนัด	มีคะแนนสอบ	3.45	.60	3.74	.53	3.77	.47	3.72	.48
ทางวิชาชีพ	น้อยกว่า120คะแนน	-	-	3.97	-	3.60	.57	3.60	.43
ครู	120 - 150 คะแนน	3.02	.81	3.62	.31	3.80	.45	3.76	.41
	151 - 180 คะแนน	3.44	.77	3.65	.50	3.86	.43	3.70	.55
	มากกว่า180คะแนน	3.47	.57	3.78	.57	3.58	.54	3.74	.45
อาชีพของ	ประกอบอาชีพครู	3.43	.63	3.80	.51	3.75	.47	3.70	.49
ผู้ปกครอง	ไม่ประกอบอาชีพครู	3.37	.60	3.75	.54	3.79	.53	3.78	.44
	รวม	3.42	.62	3.78	.52	3.77	.49	3.73	.47

1.2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดี

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามภูมิหลังของนักศึกษาวิชาชีพครู ใช้การทดสอบที (t-test) โดยมีการทดสอบความแปรปรวนของตัวอย่างวิจัย (Levene's test for equality of variances) ก่อนการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของ

ค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรูที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน ประกอบด้วย เพศ และอาชีพของผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความแปรปรวนของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง และนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครูและไม่ประกอบอาชีพครู โดยใช้ Levene's test for equality of variances พบว่า ข้อมูลของทั้ง 2 กลุ่มมีความแปรปรวนเท่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาเพศชายและหญิง พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(504) = -0.548, p = .591$] และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครูและไม่ประกอบอาชีพครู พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครูและไม่ประกอบอาชีพครู ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(504) = 0.266, p = .790$] รายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามเพศและอาชีพของผู้ปกครอง

	ภูมิลำเนา	n	M	SD	t	df	p
เพศ	ชาย	94	3.65	.55	-0.548	504	.591
	หญิง	412	3.68	.54			
อาชีพของผู้ปกครอง	ครู	313	3.67	.55	.266	504	.790
	ไม่ใช่ครู	193	3.69	.54	Levene's test for equality of variances $F = .007, p = .932$		

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามภูมิลำเนาของนักศึกษาวิชาชีพรู ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยมีการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของตัวอย่างวิจัย (homogeneity of variance) ก่อนการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรูที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัย เกรตเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษา และคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความแปรปรวนของนักศึกษาวิชาชีพรูจำแนกตามมหาวิทยาลัย เกรตเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษา และคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู โดยใช้ Levene's test for equality of variances พบว่า ข้อมูลของนักศึกษาวิชาชีพรูจำแนกตามมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง มีความแปรปรวนไม่เท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และข้อมูล

ของนักศึกษาริชาชีพรูจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษา และคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู มีความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยเท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$F(3,502) = 13.125, p = .000$] และผลการเปรียบเทียบรายคู่ของการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยใช้สูตรของ Scheffe จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย A มีค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีต่ำกว่ามหาวิทยาลัย B, C และ D อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน 5 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$F(4,501) = 2.94, p = .020$] และผลการเปรียบเทียบรายคู่ของการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยใช้สูตรของ Bonferroni จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.01 - 3.50 มีค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีต่ำกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาจำแนกตามการสอบเข้าศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีการสอบเข้าศึกษาแตกต่างกัน 5 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$F(4,501) = 2.09, p = .081$]

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาจำแนกตามคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู พบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรูแตกต่างกัน 5 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$F(4,501) = 1.80, p = .128$] รายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามมหาวิทยาลัย เกรดเฉลี่ยสะสม การสอบเข้าศึกษา และคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู

ภูมิภาค	SS	df	MS	F	p	ผลการเปรียบเทียบ
มหาวิทยาลัย						
ระหว่างกลุ่ม	10.87	3	3.622	13.125	.000*	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	138.525	502	.276	Levene's test of equality of variances		อย่างมีนัยสำคัญ
รวม	149.39	505		F=3.95, df1=3, df2=502, p=.008		B, C, D > A
เกรดเฉลี่ย						
ระหว่างกลุ่ม	3.42	4	.856	2.94	.020*	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	145.966	501	.291	Levene's test of equality of variances		อย่างมีนัยสำคัญ
รวม	149.390	505		F=2.212, df1=4, df2=501, p=.067		มากกว่า 3.50 > 3.01-3.50

ภูมิภาค		SS	df	MS	F	p	ผลการเปรียบเทียบ
การสอบเข้า ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.449	4	.612	2.09	.081	ไม่แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	146.941	501	.293	Levene's test of equality of variances F=1.522, df1=4, df2=501, p=.194		อย่างมีนัยสำคัญ
	รวม	149.390	505				
คะแนนความ ถนัดทาง วิชาชีพครู	ระหว่างกลุ่ม	2.117	4	.529	1.80	.128	ไม่แตกต่างกัน
	ภายในกลุ่ม	147.274	501	.294	Levene's test of equality of variances F=1.703, df1=4, df2=501, p=.148		อย่างมีนัยสำคัญ
	รวม	149.390	505				

1.3 การวิเคราะห์ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี เป็นการนำเสนอเพื่อนำไปสู่การเลือกกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูจากมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่ 1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามมหาวิทยาลัย และ 1.3.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามมหาวิทยาลัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มสูง กลาง และต่ำ โดยการคัดเลือกนักศึกษาที่อยู่ในลำดับที่มากกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 เป็นกลุ่มที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง คือนักศึกษาที่ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.07 คะแนนขึ้นไป และนักศึกษาที่อยู่ในลำดับที่น้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เป็นกลุ่มที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ คือนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่ 3.33 คะแนนลงไป

ผลของการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นจากการสำรวจการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูจาก 4 มหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง ($n = 127, M = 4.33, SD = .22$) ระดับกลาง ($n = 249, M = 3.71, SD = .19$) และระดับต่ำ ($n = 130, M = 2.97, SD = .33$) โดยนักศึกษามหาวิทยาลัย A ส่วนใหญ่มองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ และนักศึกษามหาวิทยาลัย B C และ D ส่วนใหญ่มองอาชีพครูในแง่ดีระดับปานกลาง รายละเอียดดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นจำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	ระดับสูง				ระดับปานกลาง				ระดับต่ำ				N	ร้อยละ
	n	ร้อยละ	M	SD	n	ร้อยละ	M	SD	n	ร้อยละ	M	SD		
A	18	15.25	4.31	.25	47	39.83	3.69	.20	53	44.92	2.86	.37	118	23.32
B	38	29.46	4.37	.20	68	52.71	3.72	.21	23	17.83	3.00	.33	129	25.49
C	32	26.89	4.37	.23	60	50.42	3.75	.20	27	22.69	3.10	.18	119	23.52
D	39	27.86	4.28	.19	74	52.86	3.70	.17	27	19.28	3.03	.29	140	27.67
รวม	127	25.10	4.33	.22	249	49.21	3.71	.19	130	25.69	2.97	.33	506	100

1.3.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความแปรปรวนของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยใช้ Levene's test for equality of variances พบว่า ข้อมูลของทั้ง 2 กลุ่มมีความแปรปรวนไม่เท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า นักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(223.741) = -39.594, p = .000$]

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความแปรปรวนของนักศึกษามหาวิทยาลัย A ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยใช้ Levene's test for equality of variances พบว่า ข้อมูลของทั้ง 2 กลุ่มมีความแปรปรวนเท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัย A ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย A ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(69) = -15.346, p = .000$]

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความแปรปรวนของนักศึกษามหาวิทยาลัย B ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยใช้ Levene's test for equality of variances พบว่า ข้อมูลของทั้ง 2 กลุ่มมีความแปรปรวนไม่เท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัย B ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย B ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(31.977) = -17.854, p = .000$]

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความแปรปรวนของนักศึกษามหาวิทยาลัย C ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยใช้ Levene's test for equality of variances พบว่า ข้อมูลของทั้ง 2 กลุ่มมีความแปรปรวนไม่เท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัย C ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย C ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(56.328) = -23.724, p = .000$]

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของความแปรปรวนของนักศึกษามหาวิทยาลัย D ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยใช้ Levene's test for equality of variances พบว่า ข้อมูลของทั้ง 2 กลุ่มมีความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยเท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัย D ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย D ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 [$t(64) = -21.440, p = .000$]

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ

ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
สูง	127	4.33	.22	-39.594	223.741	.000
ต่ำ	130	2.97	.33	Levene's test for equality of variances $F = 12.871, p = .000$		
นักศึกษามหาวิทยาลัย A						
สูง	18	4.31	.25	-15.346	69	.000
ต่ำ	53	2.86	.37	Levene's test for equality of variances $F = 3.103, p = .083$		
นักศึกษามหาวิทยาลัย B						
สูง	38	4.37	.20	-17.854	31.977	.000
ต่ำ	23	3.00	.33	Levene's test for equality of variances $F = 4.322, p = .042$		
นักศึกษามหาวิทยาลัย C						
สูง	32	4.37	.23	-23.724	56.328	.000
ต่ำ	27	3.10	.18	Levene's test for equality of variances $F = 4.627, p = .036$		
นักศึกษามหาวิทยาลัย D						
สูง	39	4.28	.19	-21.440	64	.000
ต่ำ	27	3.03	.29	Levene's test for equality of variances $F = 3.227, p = .077$		

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของกรณีศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยศึกษาสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี

ระดับสูงและต่ำ กลุ่มละ 20 คน จากมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่ 2.1 การมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง และ 2.2 การมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง

จากกรณีสึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง มีทั้งหมด 8 ประเด็น ดังตาราง 4.8 และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4.8 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงของกรณีสึกษา

สาเหตุ	ความประทับใจระหว่างการศึกษา	การได้รับการถ่ายทอดความรู้	การมีลักษณะนิสัยที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครู	การรับรู้ความสามารถในตนเอง	การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	การได้รับการสนับสนุนจากครูอาจารย์	ความประทับใจครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ	ความรู้สึกรับผิดชอบในการดำเนินชีวิต
A คนที่ 1	✓	✓	✓			✓	✓	✓
A คนที่ 2	✓	✓	✓			✓	✓	
A คนที่ 3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
A คนที่ 4	✓	✓	✓	✓	✓			
A คนที่ 5	✓		✓	✓			✓	✓
B คนที่ 1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
B คนที่ 2	✓	✓	✓	✓		✓		✓
B คนที่ 3	✓	✓			✓	✓		
B คนที่ 4	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
B คนที่ 5	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
C คนที่ 1	✓	✓	✓		✓			
C คนที่ 2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
C คนที่ 3	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
C คนที่ 4	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
C คนที่ 5	✓	✓		✓	✓		✓	✓
D คนที่ 1	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
D คนที่ 2	✓	✓	✓	✓	✓			
D คนที่ 3	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
D คนที่ 4	✓	✓	✓	✓		✓		✓
D คนที่ 5	✓	✓	✓		✓			
รวม	20	19	18	15	14	12	10	7

ประเด็นที่ 1 ความประทับใจระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ นักเรียน การสนับสนุนของครูพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษาของอาจารย์นิเทศก์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) การมีความสุขเมื่อได้สอนนักเรียน

นักเรียนเป็นสาเหตุหลักที่สำคัญเป็นอย่างมากที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี เนื่องจากเมื่อนักศึกษาได้ไปฝึกประสบการณ์จริงในโรงเรียน นักศึกษามีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคต่างๆ ที่ได้เรียนจากมหาวิทยาลัย ทำให้นักเรียนมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับนักศึกษา ทั้งรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และท่าทางต่างๆ ที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเข้าใจในองค์ความรู้ที่นักศึกษาต้องการถ่ายทอดอย่างมีความสุข แม้ว่านักศึกษาอาจจะรู้สึกเหนื่อยบ้าง แต่เมื่อเห็นนักเรียนมีความสุข และได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น ก็ทำให้นักศึกษามีความภาคภูมิใจ มีกำลังใจและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ครูในการพัฒนานักเรียนต่อไปให้ดีที่สุด ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...เราอยู่ใกล้ๆ เด็ก เราเห็นเด็กหัวเราะสนุกสนานเวลาที่เขาเรียน เขามีความสุขในการเรียน เรียนรู้เรื่อง ตั้งใจเรียน มันเรียกว่าเป็นความสุขในการทำงาน เราก็อยากที่จะตื่นเช้ามาทำงาน... นักเรียนก็เป็นอีกกำลังใจหนึ่งให้เรา เวลาสอนเขาก็ช่วยตั้งใจเรียน แต่บางที ถ้านักเรียนมีหลุดไปบ้าง เราก็จะคอยเตือน นักเรียนก็จะกลับมาตั้งใจเรียนใหม่ เราอยู่กับนักเรียนเราก็มีความสุข..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...เวลาเราสอนแล้วเห็นเด็กมีความสุขที่ได้เรียนกับเรา ก็รู้สึกดีใจ...พอเด็กพัฒนาขึ้นและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเรา เราก็เลยดีใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งให้เด็กดีขึ้น...สำหรับผมมันทำให้ผมศรัทธาในอาชีพครูมากขึ้น มันน่าจะมาจากนักเรียนเป็นหลัก...เวลาเราสอนเขามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเรา มันก็ทำให้เรารู้สึกดีกับอาชีพครูมากยิ่งขึ้น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 5

"...เราได้เห็นรอยยิ้ม ได้ยินเสียงหัวเราะของนักเรียน นั่นคือความสุขของเรา...ความสุขของเราคือการที่เราได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนอื่น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...พอเห็นนักเรียนดีใจสนุกกับเรา เราก็รู้สึกมีพลังที่จะสอนเขาต่อไป แต่พอไปเจอเด็กที่ไม่ชอบวิชาคณิต เราก็รู้สึกว่าเราจะทำยังไงให้เขาเลิกอคติกับวิชาคณิต เราจะทำยังไงให้เด็กรู้สึกสนุกและคณิตไม่ได้ยากเท่าไร มันท้าทายมากเลย..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 1

"...เวลาเห็นเด็กได้ความรู้ เขาสามารถทำได้ สามารถก้าวข้ามจุดเดิมที่เขาได้อยู่ได้ มันก็รู้สึกดี..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 5

1.2) การได้รับการสนับสนุนจากครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยงเป็นสาเหตุที่ทำให้ นักศึกษามีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ครูต่อไป แม้ว่านักศึกษาเจออุปสรรคต่างๆ จากทั้งนักเรียน และการใช้ชีวิตในการเป็นครูในโรงเรียน เนื่องจากครูพี่เลี้ยงเป็นผู้มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพครู โดยลักษณะของครูพี่เลี้ยงที่ทำให้ นักศึกษามีกำลังใจซึ่งนำไปสู่การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษา นั่นคือ ครูพี่เลี้ยงคอยช่วยชี้แนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ครูในโรงเรียน ทั้งด้านงานสอน และงานอื่นๆ อีกทั้งยังมีการดูแล เอาใจใส่ และคอยพูดเสริมแรงทางบวกให้นักศึกษาไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และให้อิสระทางความคิดของนักศึกษาในการออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับตนเอง และหากปัญหาหรืออุปสรรคใดที่ยากเกินกำลังของนักศึกษา ครูพี่เลี้ยงก็จะคอยช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...ครูพี่เลี้ยงทุ่มเทให้เรา ครูใช้น้ำเสียงไม่ได้กดดันเรา ไม่ทำให้เราท้อในการพูดคุย เสริมแรงให้เรามีกำลังใจ สร้างสรรค์พัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...ครูพี่เลี้ยงดีมาก ๆ คือเขาดูแลเรา บางครั้งเขาจะให้อิสระเราในการคิด แต่เมื่อไหร่ที่เป็นงานชิ้นใหญ่ๆ ครูก็จะเข้ามาช่วย เราเลยได้เรียนรู้จากเขาเยอะมากๆ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...ครูพี่เลี้ยงหนูตอนฝึกสอน คือครูดีมาก...ครูก็เข้ามาดูหนูสอนทุกวันแล้วถ้าเด็กคนไหนไม่ฟังคาบแรกๆ ครูเขาก็จะช่วยหนูก่อน แต่พอหนูเริ่มคุมชั้นเรียนได้ ครูก็เริ่มปล่อยหนู และอยู่ด้านหลังห้อง แต่ถ้าวันไหนเด็กไม่ตั้งใจเรียน ครูก็จะทำโทษให้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 3

"...ครูพี่เลี้ยงเขาดีมาก ทำให้เรารู้สึกดี บางทีเราเจอเด็กกอนุนบาลเด็กชน ครูก็จะบอกว่าเป็นแบบนี้แหละเด็ก ครูก็จะมาบอกเราเรื่อยๆ ให้เราไม่ต้องคิดมาก..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 5

"...ครูพี่เลี้ยงมีการกระตุ้นเรา เพราะเขาอยากให้เราเรียนรู้อาชีพครู...ครูพี่เลี้ยงค่อนข้างใจดีค่ะ ช่วยเหลือตลอด ครูพี่เลี้ยงดูหนูสอนตลอดทุกครั้งที่เขาว่าง คอยแนะนำว่าเราควรทำยังไง หรือหาวิธี ลูกล้อลูกขบไปสู้กับเด็ก..."

1.3) การให้คำปรึกษาที่ดีของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ก็เป็นอีกบุคคลที่สำคัญที่ทำให้ นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู นักศึกษาทุกคนย่อมเจอปัญหาและอุปสรรคมากน้อยแตกต่างกัน แต่เมื่อเจอปัญหาและอุปสรรค นักศึกษาย่อมต้องการที่พึ่งที่คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนได้ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตในการเป็นครูในโรงเรียนได้อย่างมีความสุขและราบรื่น ดังนั้นลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ที่จะส่งผลให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี ควรจะเป็นอาจารย์ที่สามารถเข้าถึงง่าย อาจจะใช้ social media เข้ามาช่วยในการติดต่อ เช่น การติดต่ออาจารย์ผ่าน facebook และ line เป็นต้น และสามารถให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่นักศึกษา โดยใช้คำพูดที่เสริมแรงทางบวก รวมถึงการถามไถ่สารทุกข์สุกดิบของนักศึกษาอยู่เสมอ เพื่อให้ นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้ถูกทอดทิ้ง และการมานิเทศ นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...อาจารย์ที่นิเทศก็ให้คำแนะนำที่ดีและละเอียดมาก ให้คำแนะนำทุกชั้นเวลาที่ได้ไปฝึกสอน แล้วให้เราปรับตัวเรื่อยๆ เวลาที่กแชทใน facebook อาจารย์ก็จะตอบกลับตลอด ถือว่าใกล้ชิด นิสิตมาก..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...ผมเจออาจารย์นิเทศก์อาจารย์ท่านจะให้กำลังใจให้เราเป็นครู เราทำตรงนี้ได้แล้ว ให้เราปรับตรงนี้อีกนิดนึง แล้วพอเราปรับตาม เรายุ่สึกว่ามันได้ผลจริง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 5

"...อาจารย์นิเทศก์ก็คอยเป็นกำลังใจ เวลาที่เขามานิเทศ เราก็รู้ณะคะว่าเรามีข้อดีมาก แต่เขาก็เลือกที่จะไม่ว่าเราโดยตรง เขาก็จะให้กำลังใจเราก่อน...อย่าเพิ่งท้อนะ ให้ลองวิธีใหม่ไปเรื่อยๆ แล้วเขาก็เล่าประสบการณ์ ซึ่งเป็นการให้กำลังใจแทน แล้วก็บอกว่าเราทำดีแล้ว หนูก็ว่ามันเหมือนกับสิ่งที่เราทำเราพยายามแล้วมีคนเห็น เราก็มักกำลังใจ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

"...อาจารย์นิเทศก์ดีมาก คอยให้คำปรึกษา คอยให้คำแนะนำทุกอย่าง เวลาร้องไห้ก็ร้องไห้กับอาจารย์ เหมือนเวลาเจออะไรก็เข้าหาอาจารย์ตลอด หนูอยากบอกว่าที่หนูผ่านมาได้ก็เพราะอาจารย์..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 3

"...อาจารย์นิเทศก์คอยบอกเรา เสริมแรงเราอยู่เรื่อยๆ ให้เราพยายามเก็บประสบการณ์จากตรง
นี้ไว้ แล้วเวลาเราออกไปเจอชีวิตจริงมันจะเจอยิ่งกว่านี้ เหมือนให้เราทำตอนนี้ให้เต็มที่ อาจารย์
ก็จะมีแ่งคิดโดยการส่ง line กลุ่มมาให้อ่านเรื่อยๆ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 5

"...เราสามารถเข้าถึงอาจารย์ได้ตลอด เราสามารถโทรหาเขาได้ เราสามารถคุยทาง facebook
ได้ ตลอดเวลา..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 4

1.4) สภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีผลทำให้นักศึกษามี
การมองอาชีพครูในแง่ดี และอุปสรรคที่นักศึกษาจะต้องเผชิญก็จะน้อยลงเช่นกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการ
มองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาด้วย ดังนั้นสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ทำให้นักศึกษามีการมอง
อาชีพครูในแง่ดีนั้น ควรจะมีสภาพแวดล้อมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาอย่างเหมาะสม
รวมถึงการต้อนรับของบุคลากรในโรงเรียน และยินดีให้นักศึกษาได้ฝึกฝนงานอื่นๆ นอกเหนือจากงาน
สอน ในปริมาณที่พอเหมาะ เพื่อให้นักศึกษาได้มีทักษะการทำงานอื่นๆ ในการประกอบอาชีพครูใน
อนาคต และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...ฝึกสอนที่โรงเรียน...อำนวยความสะดวกทุกอย่าง จึงทำให้สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี สร้าง
อุดมการณ์ที่ดีให้กับเรา..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...ได้รู้จักการทำงานร่วมกับคนอื่น คือเป็นครูไม่ใช่อาชีพที่จะทำงานแบบอยู่กับตัวเองอย่างเดียว
แต่เราต้องอยู่กับสังคมโดยรวม และรู้จักปรับตัวด้วย..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 1

"...หนูคิดว่าภาระที่เราได้รับมอบหมายงานนอกในโรงเรียน เช่น งานจัดบอร์ด จัดกิจกรรม
เวลาเราไปเป็นครูจริงๆ เราก็ไม่ได้ทำหน้าที่แค่สอนอย่างเดียว หนูไม่คิดว่ามันหนักไป หนูคิดว่า
สนุกดี..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 4

"...ฝึกสอนที่โรงเรียนก็ค่อนข้างพร้อม แต่มันอยู่ที่ว่าเราจะเอาสิ่งนั้นมาจัดการเรียนรู้อย่างไรให้ดีที่สุด แต่โรงเรียนที่ไปฝึกสอนมันมีความพร้อมตรงที่ถ้าเราอยากจะทำอะไรมาทำสื่อ เราก็สามารถเบิกกับโรงเรียนได้เลย มันก็เหมือนกับว่าถ้ามันมีความพร้อมแล้ว ก็จะทำให้เรายังอยากจะทำสอน อยากจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดผลกับผู้เรียนมากที่สุด..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 2

"...สภาพแวดล้อมที่มีบุคลากรในโรงเรียนที่เข้าใจเรา และเป็นกันเองเหมือนครอบครัว ไม่แบ่งฝ่ายใครฝ่ายมัน..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 4

"...โชคดีที่ผู้อำนวยการคนนี้...ให้เราทำทุกอย่างที่เหมือนเป็นครูจริงๆ ให้เข้าประชุมจริงๆ ให้ทำกิจกรรม อาจจะไม่ได้ให้พูดหน้าเสาธงอะไรขนาดนั้น แต่มีเวทีให้รับผิดชอบอย่างอื่น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

ประเด็นที่ 2 การได้รับการถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู

กระบวนการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา และการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยการจัดการเรียนการสอนนั้น ทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพครูได้ การทำให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้นั้น เกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่อาจารย์มีการพูดเชื่อมโยงกับการทำงานเป็นครู การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงในการแสดงบทบาทสมมติ หรือจำลองสถานการณ์จริง เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจและเห็นภาพมากยิ่งขึ้น และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem based learning) เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ จากการอภิปรายปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นการเปิดมุมมองของนักศึกษาให้กว้างยิ่งขึ้นอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นการให้นักศึกษาไปเห็นสถานการณ์จริงในบริบทของโรงเรียนต่างๆ โดยการสังเกตการเรียนการสอนตามโรงเรียน หรือการออกค่ายเพื่อไปให้ความรู้แก่นักเรียนจริงๆ ทำให้นักศึกษาเห็นสภาพแวดล้อมตามบริบทจริงมากยิ่งขึ้น ที่ในตำราอาจไม่มี ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...อาจารย์จะแชร์ประสบการณ์ไม่สอนอะไรที่ซ้ำซาก...อาจารย์ท่านก็จะบรรยายก็จริง แต่วันต่อมาจะมี VDO วันต่อไปพาไปลงสถานที่จริง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 2

"...วิชาพวกคุณธรรม อาจารย์จะไปเชื่อมโยงกับศาสนา ทำให้ไม่น่าเบื่อเพราะอาจารย์เชื่อมโยงกับการทำงานเป็นครู..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 2

"...วิชาของสาขาที่ไม่ได้เน้นบรรยาย เพราะสาขาหนูจะเน้นลงปฏิบัติกับเด็ก อาจารย์ก็จะทำเหมือนพวกหนูเป็นเด็กอนุบาล ทำให้เห็นภาพว่าครูควรจะทำยังไง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...การสอนแบบให้เราได้ลงมือปฏิบัติจริง ค่อนข้างที่จะช่วยให้เรามองอาชีพครูในแง่ดี คือเหมือนอาจารย์จะให้เราทำขึ้นมา แล้วให้เราลองใช้กับเพื่อนให้ห้อง ซึ่งสมมติสถานการณ์ว่าเพื่อนเป็นนักเรียน..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...อาจารย์เขาก็สร้างสถานการณ์สมมติ แทนที่จะสอนแต่กลับให้เราเป็นคนเล่นเองเลย...หนูก็รู้สึกสนุก ได้รับความรู้สึกเหมือนเราเป็นเด็ก หนูว่าอันนี้น่าสำคัญอะ...มันก็จะทำให้เข้าใจได้มากขึ้น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

"...อาจารย์จะมีเรื่องมาให้ทุกคนในห้องถกปัญหาถกกัน แล้วอาจารย์ให้วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียจากเรื่องที่ให้ ให้เราได้วิพากษ์ประเด็นปัญหาของสังคมในด้านการศึกษา..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...อาจารย์ก็ให้มาอภิปรายกันในห้อง...ทำให้เราเห็นภาพชัดขึ้น โดยที่อาจารย์ไม่ได้ใช้กระบวนการสอนมาก แต่คือการใช้การแลกเปลี่ยนทัศนคติกับเพื่อนกันเองในห้อง...เพราะเพื่อนแต่ละคนมีความคิดที่ดี ถ้าเราไม่ได้ฟังคนอื่นเราก็ได้มุมมองแค่ตัวเอง แต่ถ้าเราฟังมุมมองอื่นเราก็จะเห็นว่าเขามองมุมนี้ได้ เราอาจจะคิดไปไม่ถึง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 1

"...ตั้งแต่ปี 2 - 4 หนูได้เข้าไปสังเกตการสอนในโรงเรียน ทำให้เราไม่กลัวเด็ก พอเราเข้าไปฝึกสอนในโรงเรียนทำให้เรามีความมั่นใจมากขึ้น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 4

"...ปี 1 - 4 อาจารย์เขาก็จะมีกิจกรรมหรือให้เราไปออกค่าย ไปให้คำปรึกษาเด็ก หนูคิดว่าตรงนี้มันสนุก... และอาจารย์ก็สอนดี ให้เทคนิค หนูก็ว่ามันน่าเอาไปใช้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

"...อาจารย์จะมีการพาไปดูตามโรงเรียนต่างๆ ให้เห็นจริง เพื่อให้เห็นความแตกต่างแต่ละกระบวนการ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 4

2.2) การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู

การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ทำให้นักศึกษาได้มีการมองอาชีพครูในแง่ดี เป็นกิจกรรมที่นักศึกษารับรู้ว่าจะมีประโยชน์ต่อตนเองในการประกอบอาชีพครูในอนาคต หรือนักศึกษามีอิสระในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยมีลักษณะการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการประกอบอาชีพครูของนักศึกษา การจัดกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์โดยตรงมาเล่าประสบการณ์ในการประกอบอาชีพครู ซึ่งวิทยากรอาจจะเป็นรุ่นพี่ที่เป็นครูในโรงเรียน หรือวิทยากรจากเขตพื้นที่การศึกษา หรือวิทยากรจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพครูโดยตรงตามบริบทที่เกิดขึ้นจริงในสังคม การจัดกิจกรรมจิตอาสาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงไปสอนเด็กตามชนบท ซึ่งเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาเป็นอย่างมากในการพัฒนานักเรียนในอนาคต และการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษารู้ว่ามีครูอีกเป็นจำนวนมากตามชนบทที่ปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างดี แม้ว่าจะต้องพบเจอกับอุปสรรคต่างๆ เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้นักศึกษาไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...กิจกรรมการพัฒนาบุคลากรดีมาก...ตอนแรกหนูไม่สามารถมายื่นพุดหน้าห้องได้เลยอย่างที่เราคิดไว้ หนูไม่มีความมั่นใจเลย ซึ่งหนูคิดว่าการพัฒนาบุคลากรมันดี วิทยากรให้ทัศนคติในการที่เราต้องพูดต่อหน้าคนอื่น ทักคนคิดในการที่จะทำให้เรามั่นใจมากขึ้น...มีการฝึกยืน ฝึกออกเสียง ฝึกจับไมค์..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...กิจกรรมเราได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยที่จะให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเป็นฐานแยกตามกลุ่ม แล้วก็จะมีการแสดงให้เราเลือกเข้าฐาน ซึ่งในแต่ละฐานจะแตกต่างกันออกไป และให้เราได้ลองทำ ได้ลองปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งทุกคนจะเข้าฐานตามความสนใจของตนเอง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 4

"...กิจกรรมการจัดบอร์ดนิเทศ ทำให้เราสามารถนำไปใช้ในการฝึกสอนได้ โดยคณะมีการจัดกิจกรรมแบบบรรยายและให้เราลงมือทำ เราก็เลยสามารถไปประยุกต์ในการทำงานจริงได้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 1

"...คณะเคยจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ศาสนา การเข้าชุมชน ทำให้เราไปสัมผัสประสบการณ์จริง เหมือนกับเป็นการลองปฏิบัติก่อนที่เราจะไปอยู่ในโรงเรียน หรือมีการไปลงพื้นที่จริง บริเวณมหาลัย...การลงมือปฏิบัติทำให้เราเห็นภาพมากขึ้น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 2

"...เราชอบไปจัดกิจกรรมข้างนอก ก็เป็นเหมือนแรงบันดาลใจว่าอยากจะตั้งใจสอนเด็กจริงๆ เพราะเวลาเราไปเจอเด็กที่ไม่พร้อมเลย มันเหมือนเป็นแรงบัลดาลใจให้เราตั้งใจสอน..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...ตอนปี 4 เราต้องจัด English camp ให้นักเรียนตามโรงเรียน ก็คล้ายกับการสอนเล็กๆน้อยๆ และเมื่อเรามาอยู่ในโรงเรียนเราก็ต้องจัด English camp ให้โรงเรียนได้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 4

"...คณะเชิญรุ่นพี่ที่สอบบรรจุติดในปีที่แล้ว ให้มาเล่าให้ฟังว่าเขามีวิธีการยังไงในการสอบ และมีจุดมุ่งหมายในการเป็นครูอย่างไร..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 1

"...วิทยาการที่เชิญมาก็แล้วแต่คณะ... เช่น วิทยาการที่มาจากเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หรือวิทยาการที่มีประสบการณ์ตรง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 5

ประเด็นที่ 3 การมีลักษณะนิสัยที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครู

การที่นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีสาเหตุหนึ่งเกิดจากลักษณะนิสัยของตัวเอง ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะยึดมั่นในหลักการ และบุคลิกภาพแบบหัวนโหนว โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1) ลักษณะยึดมั่นในหลักการ

ลักษณะยึดมั่นในหลักการถือเป็นลักษณะนิสัยที่สำคัญมากในการประกอบอาชีพครู เนื่องจากการมีระเบียบแบบแผน มีหลักการ และมีความรับผิดชอบของบุคคลที่ประกอบอาชีพครูถือว่าเป็นลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนเป็นครู หากนักศึกษาไม่มีลักษณะนิสัยดังกล่าว นักเรียนอาจจะไม่เคารพ ไม่เชื่อฟัง และไม่ตั้งใจเรียนได้ จะสังเกตได้จากอาชีพครูจำเป็นจะต้องมีการเขียนแผนการจัดการ

เรียนรู้ เพื่อเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้มีความราบรื่นและนักเรียนได้รับความรู้มากที่สุด ดังนั้นลักษณะยึดมั่นใจหลักการจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...หากไม่ได้เตรียมสอนไปเราก็จะทำออกมาได้ไม่ดี เราอาจจะโดนครูที่เลี้ยงตำหนิได้ และการเตรียมตัวล่วงหน้าทำให้เราไม่เหนียว..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...ไม่อยากปล่อยให้เด็กเรียนอยู่เฉยๆ ในคาบ โดยที่สอนจบแล้วแต่เวลาในคาบนั้นยังไม่หมด..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"...การเตรียมความพร้อมในการสอนมันดีมาก มันทำให้เรารู้ว่าเราจะต้องทำอะไรต่อไป..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...ค่อนข้างมีระเบียบพอควร เพราะถ้าเราไม่เตรียมแล้วเราไปสอนเลย หนูคิดว่าเราจะไม่มี ความมั่นใจในเนื้อหาที่เราจะสอน และถ้าเราไม่มีความมั่นใจบางครั้งเราจะแสดงออกให้นักเรียนเห็นเลยว่าเราไม่มั่นใจ นักเรียนจะเกิดความไม่เชื่อถือเรา...มันเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งที่คนเป็นครู ควรจะมี..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...เราต้องมีการเตรียมการสอน เวลาเราเจอเด็กเรียนเราก็จะไม่กลัวเวลานักเรียนยิงคำถาม..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

"...ยิ่งเรามีภาระงานมากขึ้น...เรายังต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทำให้มีระเบียบของเราเอง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 3

"...คำว่ารับผิดชอบมันเป็นคำที่เป็นหัวใจหลักของครู คือคนที่เป็นครูค่อนข้างจะต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูงมาก คือคนเป็นครูไม่ได้มีแค่งานสอน แต่มีงานอื่นอีก...ถ้าไม่รับผิดชอบก็คงงานไม่สำเร็จ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 1

3.2) บุคลิกภาพแบบห้วนไหว

บุคลิกภาพแบบห้วนไหวเป็นลักษณะนิสัยทางลบของบุคคลที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ที่ลดลงได้ แต่จากการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า หากนักศึกษาเกิดความท้อแท้ใจจากนักเรียน

การเกิดบุคลิกภาพแบบหัวนโหวจะเป็นสาเหตุกระตุ้นให้นักศึกษาหันกลับมาพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นเพื่อนักเรียน และเมื่อนักศึกษาสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ได้ ก็จะทำให้ศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี ดังนั้นนักเรียนจึงเป็นตัวแปรแทรกซ้อนที่สำคัญที่ทำให้ นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี และหากนักศึกษาได้รับการปลูกฝังเกี่ยวกับการทำงานหนักของ อาชีพครู ก็จะทำให้ศึกษารับมือได้ และเกิดความท้อแท้ใจได้ยาก ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...ความรู้สึกหงุดหงิดตัวเองจากการสอนเด็กแล้วเด็กไม่ตั้งใจเรียน...กลับมามองตัวเองมากกว่า ว่าวันนี้เราพลาดตรงไหน ทำไมเด็กไม่ฟัง..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...กลับมาโทษตัวเองมากกว่าว่าทำไมถึงคุณนักเรียนไม่ได้ ทำไมนักเรียนถึงไม่ฟังเรา เราก็จะ พยายามหาวิธีที่ทำให้เด็กฟังเราในคาบต่อๆ ไป..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 5

"...เวลาเจอเด็กไม่ตั้งใจเรียนก็มีบ้างที่ท้อแท้ใจ แต่หนูว่ามันเป็นแรงผลักดัน มันคือความท้าทาย อย่างหนึ่ง ถ้าเราทำให้นักเรียนกลุ่มนั้นมาสนใจเราได้ มันคือการประสบความสำเร็จอย่างหนึ่ง ของเรา..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...ท้อ แต่มีความรู้สึกที่ว่าท้าทาย มันยิ่งทำให้เราอยากศึกษาเด็กคนนั้นมากยิ่งขึ้น เพราะอะไรเขา ถึงไม่ตั้งใจเรียน ต้องเข้าหาเด็กคนนั้นเลย ทำเป็น case study เลย..."

CHULALONGKORN UNIVERSITY นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 2

"...ก็ไม่ได้มองแย่ลง เพราะรู้อยู่แล้ว เหมือนถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ปี 1 แล้วว่าเรียนครูมันหนักนะ ไม่ใช่ทุกคนจะเรียนได้นะ มันต้องทำอะไรมากกว่าคนอื่นเขา คือเหมือนตอนเรียนที่มหาวิทยาลัย ก็มีปลูกฝังตั้งแต่แรกอยู่แล้ว พอเรามาเจอเหตุการณ์เราก็เลยรู้ว่ามันก็ต้องมีบ้างแหละ ที่ต้องเจอ ปัญหา พอเจอก็โอเครับได้ สู้ไหวอยู่..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 2

ประเด็นที่ 4 การรับรู้ความสามารถในตนเอง

การรับรู้ความสามารถในตนเอง ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการประกอบอาชีพครู ซึ่งหาก นักศึกษามีความมั่นใจแล้ว นักศึกษาก็จะเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจ

บั่นทอนจิตใจของตนเองได้ หรือมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูในแง่บวก ดังนั้นการรับรู้ความสามารถในตนเองจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...มั่นใจว่าเราจะเป็นครูที่ดีได้ เราก็คิดว่ามันก็น่าจะทำให้เรามองว่าเราน่าจะประกอบอาชีพนี้ได้ต่อไปเรื่อยๆ เป็นอาชีพที่มั่นคง เราจะประกอบอาชีพนี้ได้ยาวนาน เพราะเหมือนเรารู้สึกว่าเราเป็นครูที่ดีได้ เราก็จะสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 5

"...การไปฝึกสอนปี 5 คือมันรับรู้ได้จริงๆ ครูที่โรงเรียนถามตรงนี้ เราก็ตอบได้ มันทำให้เรามั่นใจในอนาคตหนูคิดว่าหนูไม่กลัวว่าเราจะทำงานกับครูท่านอื่นๆ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

"...คนเรามั่นใจในการเป็นครูมันก็ต้องมาพร้อมกับทัศนคติที่ดี หรือความคิดที่ดีต่อการเป็นครู แต่ถ้าเราไม่มั่นใจในการเป็นครู แสดงว่าต้องมีจุดไหนในการบั่นทอนความรู้สึกว่าอาชีพครูไม่ดี..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 3

"...เรามั่นใจว่าเรามีความสามารถจริงๆ เราอาจจะไม่ได้เชี่ยวชาญทุกอย่าง แต่เราเชื่อว่าตัวเราเองมีความสามารถในระดับหนึ่ง และสามารถพัฒนาตัวเองให้ดีและเป็นครูที่มีคุณภาพได้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

ประเด็นที่ 5 การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

การสนับสนุนของผู้ปกครองที่ทำให้นักศึกษา มีการมองอาชีพครูในแง่ดี แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ การสนับสนุนของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพครู และผู้ปกครองที่ไม่ได้ประกอบอาชีพครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1) การสนับสนุนของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพครู

ผู้ปกครองที่รับราชการครูมีการสนับสนุนให้นักศึกษา มีการมองอาชีพครูในแง่ดีทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้นักศึกษาได้ซึมซับวิถีการประกอบอาชีพครูจากการเห็นและสัมผัสการประกอบอาชีพครูของผู้ปกครองมาตั้งแต่เด็ก ทั้งการไปโรงเรียนกับผู้ปกครองบ่อยครั้ง ทำให้นักศึกษาเห็นผู้ปกครองของตนเองสอนนักเรียนแล้วมีความสุข เห็นสภาพแวดล้อมที่นักเรียนยกมือไหว้และให้เกียรติผู้ปกครองของตนเอง เห็นถึงการอุทิศเวลาของผู้ปกครองให้กับอาชีพครูและโรงเรียน และที่สำคัญนักศึกษาเห็นจากผู้ปกครองว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มั่นคง แม้ว่าจะไม่ได้ร่ำรวยมาก แต่ก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างไม่ลำบาก แม้ว่าผู้ปกครองจะมีการพูดถึงอาชีพครูทั้งแง่ดีและไม่ดี เพื่อไม่ได้บังคับให้นักศึกษาเลือกศึกษาวิชาอาชีพครูเท่านั้น แต่เมื่อสิ่งต่างๆ เหล่านี้มันซึมซับไปยังหัวใจของ

นักศึกษาแล้ว ก็ยากที่นักศึกษาจะมองอาชีพครูในแง่ดีลดน้อยลง อีกทั้งเมื่อนักศึกษามีปัญหาในการเรียนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู้ ผู้ปกครองก็จะคอยให้กำลังใจและคอยพูดเสริมแรงทางบวกให้เสมอ การสนับสนุนของผู้ปกครองที่รับราชการครูจึงค่อนข้างมีผลทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...ตอนเด็กๆ ก็ไปโรงเรียนกับแม่บ่อย แล้วเวลาที่เราได้ดูแม่สอน เรามีความสุข.. พ่อแม่ก็จะให้คำปรึกษาและพูดนำไปในทางด้านบวก ไม่มีด้านลบ เขาจะพูดให้เราคิดว่ามันก็เป็นไปได้ เราไม่ต้องไปอะไรรักมันมากหรอก..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 1

"...แม่ก็เป็นครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ไปไหนก็มีแต่คนไหว้คนเคารพ...แล้วพ่อแม่ก็สนับสนุนเต็มที่เกี่ยวกับการเรียนด้านครู..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

"...เขาก็ไม่ได้ยี้ดว่าให้เราต้องเรียนต่อครู แต่เหมือนเราเห็นทุกๆ วันมากกว่าการอุทิศเวลาอุทิศตนให้กับอาชีพ คือนึกถึงคนอื่น นึกถึงโรงเรียนก่อนที่จะนึกถึงตัวเอง คือเราเห็นแล้วเราซึมซับมามากกว่า พอเราเห็นเราก็เลยอยากเป็นครู..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 2

"...ครูเป็นอาชีพที่มั่นคงดี รายได้ถือว่าปานกลาง ถ้าอยู่ต่างจังหวัดก็ถือว่าไม่น้อยมาก สามารถใช้ชีวิตได้ พอมีพอกิน ไม่ได้ลำบาก..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...มันอาจจะเป็นเพราะว่ามันซึมซับมาในเลือด คือพ่อแม่ค่อนข้างปลูกฝัง แต่เราก็ไม่ได้รู้แต่เรื่องดีๆ มาตลอดนะ เราก็รู้เรื่องงานหนักที่พ่อแม่ทำมา หรือว่าปัญหาต่างๆที่เจอในอาชีพครูมันก็มี แต่พูดถึงว่าเรายังคิดว่าเรายังมีความคิดในด้านบวกมากกว่าอยู่ดี"

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

5.2) การสนับสนุนของผู้ปกครองที่ไม่ได้ประกอบอาชีพครู

ผู้ปกครองที่ไม่ได้รับราชการครูมีการสนับสนุนให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีโดยให้ปลูกฝังให้นักศึกษารับราชการครู เพราะเป็นอาชีพที่มั่นคง และยังเป็นอาชีพที่ผู้ปกครองหลายๆ ท่านใฝ่ฝันที่จะเป็น เพื่อให้มีชีวิตที่สบายและไม่ลำบากเหมือนท่าน และผู้ปกครองก็จะคอยให้กำลังใจและช่วยนักศึกษาในการแก้ปัญหาให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...แม่ชอบครู อยากให้เราเป็นครู เพราะแม่อยากเป็นครูแต่แม่ไม่ได้เป็น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...ทำตามความฝันให้กับพ่อ พ่อเคยบอกว่าถ้าได้รับราชการก็คงไม่ลำบากเหมือนท่าน...ท้อมาก แต่ก็โทษหาแม่ตลอด แม่ก็จะบอกว่านี่ถึงตอนที่เราเป็นนักเรียนลี มีครูคนไหนบ้างที่ทำให้เราฟังเขาได้ หนูก็เลยเอาเทคนิคของครูท่านนั้นไปใช้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 1

"...พ่อแม่สำคัญที่สุดเลยคะ ผู้ที่อยู่เบื้องหลัง พ่อแม่คอยให้กำลังใจตลอดเวลา และท่านก็บอกเสมอว่าเราเลือกเดินทางนี้แล้ว ทางที่เราชอบ เราจะมาปล่อยทิ้งไม่ได้ เราต้องสู้ขึ้นไปเรื่อยๆ สิ่งนี้เป็นแรงบันดาลใจเลยคะ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 4

ประเด็นที่ 6 การได้รับการสนับสนุนจากครูอาจารย์

การสนับสนุนของครูเป็นการสนับสนุนที่มาจากทั้งครูในโรงเรียน และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ซึ่งการสนับสนุนของครูในโรงเรียน ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีเกิดจากการที่นักศึกษาเห็นชีวิตการทำงานของครูที่ทุ่มเทให้การสอนในการพัฒนานักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ดีขึ้นได้จึงเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ อีกทั้งครูยังมีการพูดเสริมแรงให้นักศึกษาได้คิดว่าอาชีพครูมีความสำคัญในการพัฒนาสังคม รวมถึงการแนะนำผลประโยชน์ที่จะได้จากการประกอบอาชีพครูในอนาคต การสนับสนุนของครูในโรงเรียนจะมีความคล้ายคลึงกับการสนับสนุนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แต่จะแตกต่างกันที่ว่าอาจารย์ในมหาวิทยาลัยให้อิสระในการคิดและสนับสนุนนักศึกษาโดยการให้นักศึกษาได้คิดต่อยอดด้วยตนเอง การสนับสนุนของอาจารย์จึงเกิดจากอาจารย์ทุ่มเทในการสอน และเมื่อนักศึกษามีปัญหาที่สามารถปรึกษาอาจารย์ได้ตลอดเวลา ทำให้นักศึกษาเห็นถึงความใส่ใจของอาจารย์ ซึ่งอาจารย์เข้าใจนักศึกษาและไม่ปิดกั้นทางความคิดของนักศึกษา รวมถึงอาจารย์จะคอยพูดสร้างแรงบันดาลใจ และมีการปลุกฝังโดยการสอดแทรกสิ่งต่างๆ ทำให้นักศึกษามีความศรัทธาในวิชาชีพครูและสามารถปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครูในอนาคต ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...มีความประทับใจครูคนหนึ่งที่เรียน คือเขาสามารถทำให้เราจากคนที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลย แล้วครูสามารถทำอะไรบางอย่างให้หนูรู้สึกว่ายากเรียน และเรียนให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น มันยังเป็นแรงบันดาลใจให้หนู..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

"...ครูเขาเหมือนจะปลุกฝั่งเรามาเรื่อยๆ และบอกเราว่าเรามีความสามารถในด้านนี้ เราน่าจะเรียนไปทางด้านนี้..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...อาจารย์ในคณะทุ่มให้พวกหนูมาก...หนูไม่ได้คาดหวังว่าอาจารย์จะมาตอบหนูทันที แต่อาจารย์ก็ยังมาตอบหนู..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"...อาจารย์ทำให้หนูเปลี่ยนความคิดไปหลายๆ อย่าง...อาจารย์จะพูดเสมอว่าเราต้องเป็นพี่น้องหนึ่งที่จะแก้ไขอะไรขึ้นมาให้มันดีขึ้นได้แหละ และทุกๆ คนก็ต้องช่วยกัน"

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...คุยแล้วอาจารย์ก็เข้าใจ และอาจารย์ก็เปิดทัศนคติต่างๆ...ให้เรากล้าทำในสิ่งแปลกๆ ที่เรายังไม่เคยทำ และอาจารย์ก็ไม่ว่าถ้าเราจะนำแนวคิดใหม่ๆ มาเสนอ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 1

"...อาจารย์เขาจะสอนว่าเป็นครูต้องเป็นบุคคลแบบไหน ต้องมีมาตรฐานอะไรบ้าง ต้องมีการปฏิบัติตนอย่างไร แล้วเราต้องทำอะไร..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 2

ประเด็นที่ 7 ความประทับใจครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ

ครูอาจารย์ต้นแบบที่ทำให้ นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี เป็นบุคคลที่มีทักษะการสอนที่ดี รู้ว่าควรสอนด้วยวิธีการใดจึงจะเหมาะสมกับผู้เรียน และมีพฤติกรรมที่น่ายกย่อง ทั้งลักษณะการสื่อสารทางสายตาและทางร่างกายที่ดึงดูดให้นักศึกษาสนใจและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ และการเข้าสอนตรงเวลาซึ่งเป็นการปฏิบัติตนที่สำคัญเป็นอย่างมากในการทำหน้าที่ครูอาจารย์ สิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษามีความประทับใจและอยากที่จะปฏิบัติตามครูอาจารย์ที่พวกเขายกย่องให้เป็นบุคคลต้นแบบ และที่สำคัญการได้เห็นเส้นทางการเจริญก้าวหน้าของอาชีพครูอาจารย์ที่ชัดเจนและมีเกียรติก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาทราบว่าหากพวกเขาจะประกอบอาชีพครู ครูอาจารย์ของพวกเขาก็เป็นแบบอย่างให้พวกเขาเจริญรอยตามและสามารถประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...หนูเห็นครูที่สอนดี พฤติกรรมดี หนูก็เลยอยากเป็นแบบเขา..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"อาจารย์ที่คณะเขาทำให้เราดูว่าการจะเป็นครูที่ดีจะต้องเป็นอย่างไร เขาไม่ได้สอนแค่ lecture อย่างเดียว แต่อาจารย์พยายามสอดแทรกให้เราทำกิจกรรม มีสื่อที่หลากหลาย ซึ่งมันเหมือนเป็นแบบอย่างให้เราเรียนรู้ว่าการจะเป็นครูไม่ใช่แค่ออกไปพูดหน้าห้องอย่างเดียว แต่มันต้องมีกิจกรรมเยอะกว่านั้น เพื่อให้เด็กเข้าใจได้เยอะที่สุด..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 5

"...อาจารย์เขาตรงต่อเวลา มาสอนตรงต่อเวลา ไม่เลท การปฏิบัติตน การยืน ทั้งการพูดการจา การวางตัวทุกอย่าง...ครูเขาสั่งสร้างแรงบันดาลใจให้เราว่าครูเป็นเหมือนผู้ใหญ่โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน แล้วเราเคยได้รับความสุขนั้นจากคุณครู...เราก็มองอยากทำอาชีพที่เราสามารถมอบความสุขให้กับคนอื่นได้เหมือนกับที่เราได้รับมา..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 2

"...อาจารย์จะมีคำพูดที่ฉะฉานชัดเจน อาจารย์วางตัวเหมือนครูประถมที่ทำให้เรารู้สึกว่าเราได้รับความรักจากอาจารย์ ทั้งๆ ที่อาจารย์ยืนอยู่หน้าห้อง แต่การสื่อสารทางสายตาของอาจารย์ก็จะมองนิสิตทุกคน มันรู้สึกดี เราก็มองอยากจะเป็นเหมือนอาจารย์..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 4

"...เวลาเรียนอาจารย์ท่านสอน อาจารย์ดูเท่า สามารถยืนอธิบายเป็นชั่วโมงๆ เลย เรารู้สึกว่าเขาเก่งมากเลย..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 1

"...ที่คณะก็จะมีแต่อาจารย์ที่เรียนสูงๆ มียศ มีตำแหน่ง อาชีพการงานก็ดีขึ้นเรื่อยๆ เราก็ดูเขาเป็นตัวอย่างว่าลำดับขั้นในการทำงานของอาชีพครูก็มีแนวทางที่ชัดเจน...ทำให้เราเห็นว่าอาชีพนี้สามารถพัฒนาไปได้เรื่อยๆ..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 5

ประเด็นที่ 8 ความรู้สึกมั่นคงในการดำเนินชีวิต

ความมั่นคงในชีวิตเป็นสาเหตุทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี เนื่องจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่ถึงแม้จะได้รับเงินเดือนน้อย แต่นักศึกษารู้สึกได้ว่าหากตนเองรับราชการครู พวกเขาจะได้รับสวัสดิการที่ดี ทั้งสวัสดิการสำหรับตนเอง คู่สมรส บุตร และพ่อแม่ของตนเอง ในอนาคตชีวิตของตนเองก็จะสบาย เมื่อยามเกษียณก็ยังคงได้รับเงินบำนาญตลอดไป และอาชีพครูก็ยังเป็นอาชีพที่ไม่ถูกไล่ออกหากไม่ได้ทำความผิดร้ายแรง ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...ครูรัฐบาลมีความมั่นคง ยังไงก็ไม่โดนไล่ออก..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...เป็นข้าราชการครูทำให้ชีวิตเรานั้นคงขึ้น เพราะมันเหมือนเขาทำรูปแบบและระบบให้เราหมดแล้ว...แต่ถ้าพูดถึงเรื่องสวัสดิการทำให้เรามีพื้นฐานความมั่นคงที่ดีขึ้น..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...อาชีพครูก็เป็นอาชีพที่มั่นคง อย่างน้อยก็มีวันหยุดให้เรา อาชีพอื่นวันหยุดบางทีก็ไม่ได้หยุด..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย C คนที่ 5

"...มันเป็นอาชีพที่มั่นคงอย่างที่หลายๆคนเข้าใจ...ไม่ได้ได้เงินเดือนดี แต่มีความมั่นคง คือในภายภาคหน้าเรารู้อยู่แล้วว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่เกษียณแล้วก็ยังมียังมีเงินเดือน และมีสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลของเรา พ่อแม่ และลูกด้วย คือครอบครัวก็ได้รับผลประโยชน์ด้วย..."

นักศึกษากลุ่มสูง มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

2.2 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ

จากกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ มีทั้งหมด 5 ประเด็น ดังตาราง 4.9 และมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 4.9 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำของกรณีศึกษา

สาเหตุ	การประสบปัญหา ระหว่างการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครู	การรับรู้ถึง กระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่ไม่ได้ ส่งเสริมการประกอบ อาชีพครู	การรับรู้ถึง ผลตอบแทนที่ไม่ คุ้มค่ากับภาระงานใน การประกอบอาชีพครู	อาจารย์ไม่ดูแลเอาใจ ใส่นักศึกษา	พฤติกรรมของ อาจารย์เป็น แบบอย่างที่ไม่ดี
นักศึกษา					
A คนที่ 1	✓	✓		✓	✓
A คนที่ 2	✓	✓		✓	✓
A คนที่ 3	✓		✓	✓	✓
A คนที่ 4	✓	✓	✓		
A คนที่ 5	✓	✓			
B คนที่ 1	✓		✓		
B คนที่ 2	✓	✓	✓		
B คนที่ 3	✓	✓	✓	✓	
B คนที่ 4	✓	✓			
B คนที่ 5	✓	✓			
C คนที่ 1	✓	✓			
C คนที่ 2	✓		✓		
C คนที่ 3		✓	✓		

สาเหตุ	การประสบปัญหา ระหว่างการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ครู	การรับรู้ถึง กระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่ไม่ได้ ส่งเสริมการประกอบ อาชีพครู	การรับรู้ถึง ผลตอบแทนที่ไม่ คุ้มค่ากับภาระงานใน การประกอบอาชีพครู	อาจารย์ไม่ดูแลเอาใจ ใส่นักศึกษา	พฤติกรรมของ อาจารย์เป็น แบบอย่างที่ไม่ดี
นักศึกษา					
C คนที่ 4	✓	✓		✓	
C คนที่ 5	✓	✓			
D คนที่ 1	✓		✓		
D คนที่ 2	✓		✓		
D คนที่ 3	✓	✓			
D คนที่ 4	✓				
D คนที่ 5	✓				
รวม	19	13	9	5	3

ประเด็นที่ 1 การประสบปัญหาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ที่ต่ำลง เกิดจาก 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษากับครูในโรงเรียน การได้รับมอบหมายภาระงานที่เกินกำหนดของมหาวิทยาลัย การดูแลและสนับสนุนนักศึกษาของมหาวิทยาลัย การช่วยเหลือของอาจารย์นิเทศก์ สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการของโรงเรียน การประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับครูในโรงเรียน

ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษากับครูในโรงเรียนที่เกิดขึ้น มาจากการที่ครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาใช้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนการสอน หรือความคิดเห็นของนักศึกษาไม่ตรงกับความคิดของครู และมีการบังคับให้นักศึกษาทำตามที่ครูในโรงเรียนบอกเท่านั้น แม้ว่านักศึกษาจะมีการอธิบายให้ครูเข้าใจ แต่ครูก็ยังไม่ยอมเปิดรับความคิดเห็น และคิดว่าสิ่งที่ตนเองกระทำเป็นสิ่งที่ถูกต้องเท่านั้น ซึ่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้นักศึกษาหลายคนมองไปถึงอนาคตว่า ถ้าตนเองต้องเจอเหตุการณ์เหล่านี้ในการประกอบอาชีพครูจริงๆ ตนเองไม่สามารถจะรับหรือทนกับสถานการณ์เช่นนี้ได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...อย่างวิธีการสอน วิธีการเขียนแผน และเทคนิคต่างๆ ของที่เราเรียนจากมหาวิทยาลัย กับโรงเรียนอาจจะไม่ตรงกัน ทีนี้มันก็จะเกิดข้อขัดแย้งนิดหน่อย แล้วครูในโรงเรียนเขาก็ไม่ได้จบ

ศึกษาศาสตร์มาโดยตรง แต่เขาจะรับครูที่ยังไม่จบหรือยังเรียนต่อป.บัณฑิตอยู่ พบปัญหาว่าความคิดของครูเหล่านี้จะไม่ตรงกัน..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย C คนที่ 1

"...โรงเรียนจะให้สอนตามรูปแบบของโรงเรียน เป็นรูปแบบของครูที่เลี้ยงทั้งหมด พวกแผนฯ กิจกรรม เราแค่มีน้าที่ลอกแผนของครูที่เลี้ยงแล้วมาส่ง ซึ่งเราก็อยากขอสอนแบบวิธีของเรา แต่เขาอยากให้เราสอนตามวิธีของเขา เราก็พูดอะไรมาไม่ได้ เราก็เลยต้องทำตาม..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย C คนที่ 2

"...เคยโดนครูในโรงเรียนตบหัวด้วย อย่างเราเป็นเด็กเราพูดอะไรไปก็ผิดหมด "เฮอเนี่ยเป็นแค่ นักศึกษาฝึกสอนมีสิทธิ์อะไรมาเถียงฉัน" ตบและชี้หน้าว่าผมเลย... พอถึงวันประเมินที่จะต้องเอา ผลนั้นไปส่งมหาวิทยาลัย ครูที่เลี้ยงไม่ยอมประเมินให้..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

1.2) การได้รับมอบหมายภาระงานที่เกินกำหนดของมหาวิทยาลัย

การได้รับมอบหมายภาระงานที่เกินกำหนดของมหาวิทยาลัยเป็นการบั่นทอนให้นักศึกษาไม่สามารถมีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มที่ และลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายเป็นงานที่ครูในโรงเรียนต้องรับผิดชอบ แต่ครูเลือกที่จะมาให้นักศึกษาทำแทน โดยที่ครูก็ไม่ได้มีภาระงานอื่นต้องทำ หรือเป็นการโยนงานให้นักศึกษานั้นเอง ทั้งการเข้าสอนแทน การดูแลนักเรียน และงานเอกสารอื่นๆ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...ครูที่เลี้ยงค่อนข้างไม่สนใจเด็ก และเขาก็ให้หนูสอนแทน เหมือนหนูมารับช่วงต่อจากครูแล้ว แล้วเหมือนมันมีระบบอาวุโสอยู่ในนั้นอยู่แล้ว เราก็ต้องทำ..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...เวลาเราได้รับงานมา เราก็จะคิดว่าทำไมต้องโยนงานให้เรา ทำไมเราต้องทำ...ทำไมคนอื่นไม่ได้ทำอะไรแบบนี้..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย C คนที่ 5

"...ครูทำงานเอกสารเยอะมาก ไหนจะต้องทำแผนการสอน ทำวิจัยเทอมละเล่ม อย่างที่ผมไปฝึกสอน ครูเขาไม่ทำกันเลย เขาจะใช้นักศึกษาฝึกสอนก็มีเยอะนะ..."

"...ครูที่เลี้ยงผมทิ้งทุกอย่างให้ผม ทั้งให้ดูห้องเอง แล้วแกก็ไม่ค่อยอยู่ ไม่ค่อยมีเวลา อ้างตลอดว่าไม่มีเวลา ผมก็ต้องดูแลเด็กเองหมดเลย แกก็ไปไหนไม่รู้..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

"...ฝึกสอนเหนื่อยมาก ไม่ใช่เป็นครูอย่างเดียว แต่ต้องทำงานโรงเรียนทุกอย่าง แต่จะต้องทำงาน สหกรณ์ ขายของ หรือว่ากิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมต่างๆ หลังเลิกเรียนก็ต้องสอนพิเศษเด็ก ที่โรงเรียนอีก มันเต็มไปหมดเลย..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 4

"...ไม่ค่อยโอเคกับสภาพแวดล้อมโรงเรียนประถมสักเท่าไร แล้วเค้าก็จะใช้งานเยอะ ไม่ค่อย สอนงาน ส่วนมากก็จะมุ่งไปใช้งานนักศึกษามากกว่า..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 5

1.3) การไม่ดูแลและสนับสนุนนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องเจอกับปัญหาและอุปสรรค ซึ่ง บางปัญหานักศึกษาก็สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง แต่บางปัญหานักศึกษาไม่สามารถที่จะแก้ไขเองได้ ดังนั้นการที่มหาวิทยาลัยส่งตัวนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียน โดยที่ไม่ได้ติดตาม หรือมีการดูแลและช่วยเหลือให้นักศึกษาแก้ไขปัญหา แต่กลับเลือกที่จะบอกรักให้นักศึกษายอมรับกับ ปัญหานั้นไปหรือการเข้าช่วยเหลือนักศึกษาที่ช้าเกินไป จึงทำให้นักศึกษาหลายคนเกิดคำถามในใจถึง การปล่อยปละละเลยของมหาวิทยาลัย เมื่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาไม่ถูกแก้ไข แน่แน่นอนว่า นักศึกษาก็มีการมองอาชีพครูในแง่ที่ลดลงไปเรื่อยๆ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"... เวลาเราไปฟ้องว่าคาบสอนเราเกินกำหนดไปมาก คือทางคณะกำหนดให้นิสิตสอนแค่สัปดาห์ ละ 8 - 10 คาบ แต่พวกหนูโดนกัน 13 - 16 คาบ คือครูที่โรงเรียนไม่ทำอะไรเลย นั่งเล่น โทรศัพท์ ทุกครั้งที่ครูบอกว่า "พี่ไม่ขึ้นนะ พี่จะทำงาน" ...แต่มหาวิทยาลัยก็ได้แต่บอกแค่ว่า "ทน ไปค่ะ เป็นประสบการณ์" แบบนี้ เรายังทำอะไรไม่ได้..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 1

"...ระบบโรงเรียนไม่ค่อยโอเค เขาจะเรียกไปใช้ก็เรียนไปใช้เลย จะให้สอนแทน อยู่ดีๆ ก็มาบอก ให้สอนแทนหน่อย คือมันเป็นงานที่นอกเหนืองานที่เราต้องทำ... พอปี 5 ที่ต้องไปฝึกสอน เขาจะ ยกหน้าที่ดูแลนิสิตให้โรงเรียนหมดเลย ไม่ว่าเด็กจะเจอปัญหาอย่างไร ก็ให้โรงเรียนเป็นคน แก้ปัญหา คือให้โรงเรียนเป็นที่ตั้ง..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 3

"...หนูเข้าไปโรงเรียน หนูไม่ได้ฝึกสอนตามที่ได้เรียนมาเลยคะ...เราก็เกิดภาวะตึงเครียดด้วย ไม่รู้ว่าจะเอาไงต่อ คือปรึกษาทางมหาวิทยาลัย เขาก็ให้เราทนไปเถอะ ให้เราสอนไป แต่พอไปสอนจริงๆมันไม่ใช่เรื่องง่ายๆนะคะที่จะสอนเด็กได้..." D4

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 4

"...เวลาเราเจอปัญหาในการฝึกสอน คณะก็ไม่ได้ช่วยอะไรเรา คณะก็ให้เราแก้ปัญหาเอง ช่วยเหลือตัวเอง..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 5

1.4) การไม่มีเวลาช่วยเหลือนักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาโดยตรง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นที่ทำให้ศึกษามองอาชีพครูในแง่ติดลบ เกิดจากการที่อาจารย์นิเทศก์ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา หรือเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา อาจารย์เข้ามาช่วยเหลือไม่ทันการณ์ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...ผมไม่ค่อยได้ปรึกษาเท่าไร เพราะช่วงที่มีปัญหา กว่าอาจารย์นิเทศก์จะมา ปัญหาก็ถูกแก้ไขไปแล้ว..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 4

"...อาจารย์นิเทศก์ไม่ค่อยว่าง เขาสอนที่มหาวิทยาลัยเยอะ แล้วเขาก็จะให้โทรไปหา ไปเจอเขาได้ แต่เขามหาเราได้ไม่มากเท่าคนอื่น ซึ่งเราก็รู้สึกไม่ติดตอนที่อาจารย์จะมาสอบสอน อาจารย์ไม่ว่างสักวันเลย เราก็จะรู้สึกว่าเราจะจบไหมเนี่ย อาจารย์ไม่มาดูเราเลย..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 5

1.5) สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการของโรงเรียนที่ทำให้ศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ติดลบ มาจากการที่นักศึกษาเห็นพฤติกรรมที่ไม่ดีของครูในโรงเรียน ซึ่งคนที่ประกอบอาชีพครูไม่ควรจะมีพฤติกรรมเหล่านี้ ทั้งการนิทาครูท่านอื่น การแก่งแย่งชิงดีกัน และความเกียจคร้านในการสอน อีกทั้งนักศึกษายังเห็นสภาพการทำงานของครูที่ทำแต่งงานอื่นๆ ทั้งงานเอกสารของโรงเรียน การเข้าประชุม และผลงานของตนเอง มากกว่างานสอนนักเรียน ซึ่งทำให้ครูไม่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ และการได้รับมอบหมายภาระงานของครูที่เข้าไปใหม่ที่มากกว่าครูท่านอื่นในโรงเรียน รวมถึงการบริหารจัดการโรงเรียนที่ไม่เป็นระบบเกิดการงานซ้ำซ้อน และการบริหารของผู้บริหารที่ไม่รับฟังข้อเสนอแนะของครูในโรงเรียน ซึ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้นักศึกษาไม่สามารถยอมรับในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ครูในอนาคตของนักศึกษาได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...เจอครูที่โรงเรียนชี้แจงไม่ยอมสอน หรือครูชอบนิทากัน ทำให้เรารู้สึกว่าทำไมครูเป็นแบบนี้"

มองแย้งลงในส่วนของระบบราชการ ทำให้คิดว่าถ้าเราไปเป็นครู เราจะต้องไปเจอสังคมแบบนี้ หรือ สิ่งที่เปลี่ยนคือเราอาจเป็นครูสำหรับเด็กหรือสำหรับทุกคนไม่ได้ คือที่เราเปลี่ยนความคิด เพราะเราเห็นอาชีพครูเป็นอาชีพที่หนักขึ้น..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"...การฝึกสอนในตอนปี 5 รู้สึกว่าเหนื่อยเกินไป เพราะเจอสังคมครูที่ไม่ดี เช่น เลื่อยขาเก้าอี้กัน นินทา จริงๆก็เป็นสังคมของทุกอาชีพ แต่หนูคิดว่าสังคมของครูคุณจะนินทาหรือจะด่ากันคุณก็ไม่ควรจะโจ่งแจ้ง หรือชวนคนอื่นมานินทาด้วย เพราะคุณเป็นครู..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...รู้เลยว่าครูเหมือนไม่ใช่ครู แต่ครูเหมือนเป็นพนักงานทำเอกสาร ครูก็ออกมาจากห้องเรียน ทั้งหมดเลย แทนที่ตอนปิดเทอมครูจะได้พักผ่อน แต่ครูกลับต้องมาทำงานเอกสาร ระบบที่มัน ผลักครูให้ทำงานเอกสารด้วยกับสภาพที่เป็นครูใหม่มันจะโดนใช้ค่อนข้างเยอะ..."

"...เวลาที่เราเจอครูต้องทำงานเยอะ และต้องเจอระบบครูอาวุโส ด้วยความเป็นสังคมไทยที่มัน ปรึบยากเพราะมันฝังรากลึกแล้ว...ทำให้รู้ว่าทำไมอาชีพครูต้องมาเจอแบบนี้ รู้สึกเหนื่อยมาก..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...ทำไมครูจะต้องทำงานนอกหน้าที่จนไม่สามารถไปสอนนักเรียนได้ งานนอกทำกันเต็มที่ ทำผลงาน ทำอย่างอื่น แต่งานหลัก สอนนักเรียนกลับทำไม่ได้เต็มที่..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 4

"...การเจอสภาพโรงเรียนที่ไม่ค่อยดี และเจอครูบางคนที่ไม่เป็นระบบ มันเหนื่อยใจ มันทำให้เรา รู้สึกว่าถ้าต้องมาทำงานที่โรงเรียนแบบนี้เราก็ไม่อยากมาทำงานเลย..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 3

"...เวลาเจอปัญหาจากโรงเรียนประมทให้ทำงานที่ไม่เป็นระบบ...บางครั้งก็รู้สึกว่าเห็นครูแต่ละ คนทำงานไม่ใช่ว่าจะสอนแต่ในห้องอย่างเดียว...ต้องไปประชุมโน่นนี่นั่น เวลาสอนเด็ก เด็กก็ไม่ค่อยได้ความรู้ เพราะครูต้องไปทำงานอื่นเยอะแยะ หนูมองว่ามันไม่ได้สอนอย่างเดียว มันก็เลย มองไม่ค่อยดีมาก..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 5

"...พอเราได้ไปฝึกสอนเราเจอผู้บริหาร แล้วที่นี้เราเห็นครูหลายคนที่แสดงความคิดเห็นอะไรไม่ได้ เลย ก็ทำให้เรามองว่าทำไมเราเป็นผู้ช่วยแต่พอเราแสดงความคิดเห็นไปแล้วเขาไม่รับไป พิจารณา มันก็ทำให้เรารู้สึกไม่ชอบและคงอึดอัด..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 2

1.6) การประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่ได้

ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนในมหาวิทยาลัยมาลงมือปฏิบัติจริงให้ได้ แต่สิ่งที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ที่ลดน้อยลง มีเหตุผลมาจากองค์ความรู้ที่นักศึกษาได้เรียนในมหาวิทยาลัย ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงในห้องเรียนได้ ทั้งการคุมชั้นเรียนยังไม่ค่อยได้ และองค์ความรู้ที่ได้เรียนมาไม่ตรงกับสิ่งที่นักศึกษาต้องนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เนื่องจากองค์ความรู้ที่นักศึกษาได้เรียนมานั้น ไม่ตรงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้เมื่อนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...การฝึกสอนก็ทำให้เรารู้ตัวเองว่า เรายังสอนไม่ค่อยหลากหลายวิธี หรือยังคุมชั้นเรียนยังไม่ค่อยได้..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 5

"...พอถึงตอนฝึกสอนจริงๆ เราก็ยังไม่รู้เลยว่าความรู้นั้นๆ มันเอาไปใช้อะไรได้ด้วย เหมือนเราเรียนทฤษฎีมาเยอะ แล้วพอเราไปเจอปฏิบัติมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง...มันเหมือนเป็นคนละเรื่องกับการสอนในคณะไปเลย ในความรู้สึกผมนะครับ เราก็เลยมองว่าเราอาจจะมีความรู้ไม่พอ..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...เขียนแผนการสอน พอผมไปเจอมา 4 โรงเรียน เขาบอกว่าแผนนี้เขาเลิกใช้มาเป็น 10 ปีแล้วนะ แล้วคณะยังมาสอนเราทำอีก ผมก็ต้องมาเรียนรู้การเขียนแผนการสอนใหม่จากโรงเรียน..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

ประเด็นที่ 2 การรับรู้ถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู

กระบวนการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ที่ต่ำลง แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นย่อยเหมือนกับสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ที่เช่นกัน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา และการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ที่ต่ำลง เกิดการจัดการเรียนการสอนที่นักศึกษาไม่ได้รับรู้ถึงประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครู โดยอาจารย์มีการจัดการเรียนการสอนที่ล้าสมัย อาจารย์มีการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย และพูด

ตาม slide ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ปิดกั้นทางความคิดของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นของตนเองเป็นอย่างมาก และการจัดการเรียนการสอนในบางรายวิชา นักศึกษารู้สึกว่าอาจารย์ควรจะมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องสอนได้ดีกว่านี้ และควรมีการเตรียมการเรียนการสอนที่สามารถทำให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนโรงเรียนได้ แต่ในปัจจุบันในบางรายวิชา นักศึกษายังรู้สึกว่าย่เรียนไปแล้วไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้รับกับการประกอบอาชีพครูได้ อีกทั้งการเรียนในบางรายวิชาที่เรียนในสิ่งเกินความจำเป็นในการประกอบอาชีพครูด้วย ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...เราไม่ชอบอาจารย์ที่เปิด slide สอน หรือพูดตาม slide อยู่แล้ว และไม่ชอบอาจารย์ที่แจกชีท เราารู้สึกว่าเด็กมหาวิทยาลัยไม่จำเป็นต้องแจกชีท คือให้นิสิตไปหาข้อมูลหรือแนะนำหนังสือให้นิสิตก็ได้ว่าอยู่ที่ไหน แต่บางทีตัวอาจารย์เองหรือเปล่าที่ยังไม่ปะ..."

"...วิชาคณะหลายวิชาที่เราคิดว่าดีนะ แต่แค่กระบวนการมันล้าสมัย อยากให้อาจารย์ปรับการเรียนที่นำเป็เป็นอย่างอื่น ถ้าจะทำ slide ก็ทำเป็นรูปแล้วอธิบายจากรูปเลยก็ได้ หรือหากิจกรรมให้นิสิตทำ..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"...บางวิชาบรรยายอย่างเดียวมันก็จะไม่เห็นภาพ..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 4

"...อาจารย์สมัยนี้ต้องรู้ว่าเด็กสมัยนี้ก็มีความรู้เยอะ เพราะอินเทอร์เน็ตก็เข้าไปถึงทุกคนแล้ว เรื่องบางอย่างครูไม่รู้แต่เด็กรู้ เราก็ต้องเรียนซึ่งกันและกัน ควรจะสอนโดยการให้เด็กเสนอความคิดเห็นดีกว่าการปิดกั้น ว่าเด็กห้ามพูดอย่างนั้นอย่างนี้ ซึ่งครูส่วนใหญ่จะไม่ฟังความเห็นเด็ก..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 3

"...บางวิชาน่าจะมีวิธีการสอนที่ดีกว่านี้...ตอนนี้ยังจำไม่ได้เลยว่า keyword ของวิชานั้นคืออะไร อาจารย์ก็แค่บรรยาย..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...มันไม่ใช่แค่สอนไป แล้วข้อสอบก็อยู่แคในหนังสือ และเวลาสอบก็แค่ท่องไปสอบ อาจารย์จะรู้ได้ไงว่านิสิตจะสามารถนำไปใช้จริงได้..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"...ตลอดเวลาที่เรียน 4 ปี เราเรียนแล้วได้ความรู้มากก็จริง แต่เราไม่ได้ใช้เลย เพราะเราไม่รู้ว่ามันเอาไปใช้อะไรได้...เราไม่เห็นว่าคุณสมบัติที่เราเรียนมันถูกเอามาใช้อย่าง..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 2

"...บางวิชารายละเอียดก็เยอะเกินความจำเป็น เรียนทฤษฎีค่อนข้างเยอะมาก แต่ว่าในการนำไปใช้จริง เรารู้สึกเหมือนเราก็คงไม่ได้ต้องไปเจาะทฤษฎีขนาดนั้นมาก...เราแค่ต้องดูสถานการณ์แล้วแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจริงๆ ว่าจะทำยังไงให้เด็กคนนี้ได้ขึ้น B4

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 4

"...บางอันเรียนไปแล้วก็ไม่ได้เอาไปใช้สอนเลย ส่วนใหญ่ก็จะเรียนสถิติเชิงพิสูจน์ แต่ไม่ได้สถิติเพื่อใช้สอน เราเลยคิดว่าจริงๆ แล้วเรียนไปทำไม ไม่ได้มีประโยชน์ต่ออาชีพครูในอนาคต..." B3

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 3

"...บางวิชาสอนไม่แน่นเลย เช่น วิชาเขียนแผนฯ...รู้สึกว่าเรียนไม่พอ เหมือนเราต้องไปคืนรนข้างหน้าอย่างเดียวนะ อย่างการเขียนแผนฯ เราใช้แค่แผนฯ ของรุ่นพี่ที่เราดูตาม ในการเป็นอาจารย์ในตอนฝึกสอน..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

2.2) การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู

การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ที่ต่ำลง เป็นกิจกรรมที่บังคับให้นักศึกษาเข้าร่วมโดยไม่ได้มีการถามความเห็นหรือความต้องการของนักศึกษา และนักศึกษารู้สึกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ได้ทำให้พวกเขาได้รับประโยชน์ หรือไม่ได้ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพครูในอนาคต อีกทั้งวิทยากรบางคนก็เชิญมาพูด ถึงแม้จะมีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ แต่เขาก็ไม่ได้มีประสบการณ์ตรงกับอาชีพครู จึงทำให้นักศึกษาไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพครูได้ และรูปแบบการจัดกิจกรรมมีแต่บรรยายหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับองค์ความรู้ที่วิทยากรต้องการถ่ายทอด ทำให้กิจกรรมไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักศึกษาได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...กิจกรรมที่ทำทุกวันนี่คือทำเพราะต้องเข้า ไม่ได้เข้าร่วมเพราะอยากเข้า...ไม่ได้ทำให้เห็นว่าสิ่งที่ได้ฟังมันมีประโยชน์กับเราเท่าที่ควร และมันประยุกต์กับตัวเราไม่ค่อยได้... วิทยากรบางคนเราคาดหวังว่าเราจะได้อะไรมากกว่านี้ แต่พอเข้าไปฟัง ก็งงว่าฟังอะไร...แต่ด้วยรูปแบบของกิจกรรมที่บางครั้งก็มีแต่บรรยาย..." A1

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...การที่จะทำให้คนๆ นึง มีคุณธรรมจริยธรรม มันไม่ใช่แค่ให้ไปเดินจงกรม ทำวัตรเช้า-เย็น หรือนั่งสมาธิ 3 วัน มันไม่ได้ช่วยอะไรเลย แต่มันน่าจะเป็นการที่เราหาประสบการณ์ให้นิสิตทำอะไรเพื่อคนอื่นมากกว่า..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"...อยากให้พวกเรามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม คณะควรสำรวจความต้องการของเด็กด้วย และให้นิสิตได้ตัดสินใจในการทำกิจกรรมมากกว่า แต่ตอนนี้เราเหมือนเราไม่ค่อยได้ตัดสินใจ เลยอยากให้ประชาชนไป..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...กิจกรรม มีทำไม ไม่ได้ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการเป็นครูเลย..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...มีการเชิญวิทยากรมาจากข้างนอก แต่ว่ารู้สึกว่ายังไม่ตอบโจทย์ในการเสริมความเป็นครูสักเท่าไร บุคลากรก็ไม่ได้จบมาจากครุศาสตร์โดยตรง แต่จะจบจากคณะอื่น และเด่นในด้านนั้นๆ แล้วพอเขามาเป็นวิทยากรเรารู้สึกว่าเขายังไม่ค่อยได้เสริมความเป็นครูให้เราได้มากเท่าไร..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 5

"...พอเราเอามาปฏิบัติจริงบางครั้งทฤษฎีที่กล่าวมาต่างๆ นานา ก็ใช้ไม่ได้หมดในสถานการณ์นั้น ใช้ได้บ้างแต่ไม่หมด..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย C คนที่ 3

ประเด็นที่ 3 การรับรู้ถึงผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่ากับภาระงานในการประกอบอาชีพครู

อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้รับค่าตอบแทนต่ำ หากเทียบกับปริมาณภาระงานที่ได้รับมอบหมาย เนื่องจากภาระงานของอาชีพครูค่อนข้างหนัก ทั้งงานสอน และงานอื่นๆ ในโรงเรียน จากการที่นักศึกษาได้ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียนที่ได้เห็นถึงภาระงานที่มากมาย ทำให้พวกเขาคิดว่า การประกอบอาชีพครูควรที่จะได้รับค่าตอบแทนมากกว่านี้ และควรจะมีค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับปริมาณงานที่ตนเองได้รับมอบหมายด้วย แต่สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันค่าตอบแทนของการประกอบอาชีพครูค่อนข้างต่ำ แม้ว่ารัฐบาลให้สวัสดิการต่างๆ และหลังเกษียณก็จะได้เงินบำนาญ แต่นักศึกษาบางคนก็มีข้อจำกัดในเรื่องการดูแลเลี้ยงดูครอบครัว ดังนั้นการได้รับค่าตอบแทนต่ำจึงไม่ได้เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...อาชีพครูมีเงินเดือนน้อยมาก ถึงแม้จะมีสวัสดิการที่ดี แต่เงินเดือนก็น้อยมากอยู่ดี..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...ตัวเรามีข้อจำกัดในเรื่องรายได้ที่ต้องเลี้ยงครอบครัวด้วย เลยทำให้เราต้องกลับไปช่วยทำธุรกิจที่บ้าน ถ้าเราจะเป็นครูเราก็ต้องปากกัดตีนถีบหน่อยเผื่อที่จะทำให้ที่บ้านสบาย..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

"...อาชีพครูหนักไม่เท่าไร แต่ค่าตอบแทนที่ได้มันไม่คุ้มกัน เรามองเรื่องค่าตอบแทน เพราะหนูคิดว่าทุกอาชีพมันก็หนักหมด แต่หนูรู้สึกว่าการเรียนครูมันควรจะได้ค่าตอบแทนที่มากกว่านี้ เพราะเรามองไปถึงอนาคตข้างหน้าว่าเราจะใช้ชีวิตยังไงมากกว่า..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 3

"...ครูทำงานหนักมาก แต่ได้เงินน้อย ความรู้สึกหนูมันได้น้อยเกินไป แม้ว่าจะได้สวัสดิการหลังเกษียณแล้วก็ตาม คิดว่าค่าครองชีพเท่านี้มันไม่พอ มันไม่พออยู่แล้ว มันก็เลยทำให้รู้สึกว่ายากจะไปทำอย่างอื่นที่ได้เงินเยอะกว่า..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย C คนที่ 2

"...หนูก็มองว่ามันคงใหม่มันก็น่าสนใจจริง แต่มันstart เงินเดือนที่ 15,000บาท มันก็น้อยนะ..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย D คนที่ 1

ประเด็นที่ 4 อาจารย์ไม่ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา

สาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูต่ำลง ก็มีผลมาจากการที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยไม่ค่อยดูแลเอาใจใส่นักศึกษา เวลาที่นักศึกษามีปัญหา อยากรับคำแนะนำจากอาจารย์ อาจารย์ก็ไม่ค่อยมีเวลาให้นักศึกษาได้ปรึกษาหรือขอคำแนะนำ และการเข้าถึงตัวอาจารย์ก็เป็นไปได้ค่อนข้างยาก ไม่สามารถปรึกษาได้ทุกอย่าง จึงทำให้เมื่อนักศึกษาเกิดปัญหาต่างๆ ระหว่างเรียน นักศึกษาก็ไม่สามารถพึ่งใครได้ นอกจากต้องพึ่งตนเอง ซึ่งอาจจะทำให้นักศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเองได้ ซึ่งจะนำไปสู่การมีทัศนคติในแง่ลบต่อการประกอบอาชีพครู หรือการมองอาชีพครูในแง่ติดลบนั่นเอง ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...บางที่อาจารย์ก็ปล่อยเราเกินไป เราอยากได้คำแนะนำจากอาจารย์บ้าง...เราแค่อยากได้ตัวอย่างที่ดี คำแนะนำที่ดีจากอาจารย์มากขึ้น..." A1

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 1

"...ถึงจะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่จริง แต่อาจารย์ที่ปรึกษาในระดับมหาวิทยาลัยก็ทำให้เราไม่ได้รู้สึกที่เราปรึกษาได้ทุกอย่างเหมือนครูในระดับมัธยม..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 2

"...ไม่ค่อยได้เข้าหาอาจารย์เลย..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย B คนที่ 3

"...ตั้งแต่ปี 1 มีอาจารย์ที่ปรึกษา แต่ไม่เข้าถึงนักศึกษาเลย พอตอนปี 2-5 ไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษา ...จะมีแค่อาจารย์ประจำหลักสูตรที่เข้ามาดูแลแทน แต่อาจารย์ก็เข้าถึงยากเพราะอาจารย์เขามีงานเยอะ ประชุมตลอด ก็จะเข้าถึงยาก...เวลาเรามีปัญหาเราก็ไม่รู้จะปรึกษาใคร..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย C คนที่ 4

ประเด็นที่ 5 พฤติกรรมของอาจารย์ที่ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี

อาจารย์มีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับนักศึกษา โดยพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้น คือ การที่อาจารย์มักจะเลือกปฏิบัติกับนักศึกษาแต่ละคนแตกต่างกัน การแสดงพฤติกรรมที่ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความยุติธรรม และการไม่เข้าสอนในห้องเรียน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่สำคัญมากที่คนที่จะไปประกอบอาชีพครูในอนาคตควรมี แต่อาจารย์กลับเป็นต้นแบบของพฤติกรรมเหล่านั้นเอง จึงทำให้ความเชื่อในตัวอาจารย์ของนักศึกษาลดน้อยลง สะท้อนให้เห็นว่าการที่อาจารย์ยังไม่ปฏิบัติตนให้เหมาะสมในการประกอบอาชีพครูของครูในอนาคต แล้วนักศึกษาจะมีการมองอาชีพครูในแง่ดีได้อย่างไร ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

"...อาจารย์พูดแต่ว่าต้องเป็นครูเพื่อเด็ก คืออาจารย์ก็ไม่ได้ทำให้ดูเลย แล้วอาจารย์บางคนในคณะก็ยังทำตัวเหมือนมีลูกรักของเขา..."

"...อาจารย์บางท่านเป็นคนที่มีชื่อเสียงในเรื่องการไม่มาสอน อาจารย์ผลัดไปเรื่อย...มันทำให้รู้สึกว่าการทำอะไรในคณะยังไม่สามารถจัดการกับอาจารย์ได้ ถึงแม้ว่าเราจะเป็นองค์กรระดับประเทศ คุณไม่สอนรายวิชาขนาดนี้แต่คุณก็ไม่โดนอะไร อาจารย์ก็สร้างตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับพวกหนู..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 3

"...อาจารย์มีการสุมเกรตบางวิชา รู้สึกว่าอาจารย์ไม่ยุติธรรม..."

นักศึกษากลุ่มต่ำ มหาวิทยาลัย A คนที่ 4

จากการศึกษากรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง ประกอบด้วย 8 ประเด็น และสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ ประกอบด้วย 5 ประเด็น โดยมีการเปรียบเทียบในแต่ละประเด็นจัดกลุ่มตามผู้เกี่ยวข้องที่เป็นสาเหตุให้นักศึกษาเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดี ดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดี โดยจัดกลุ่มตามความเกี่ยวข้อง

ความเกี่ยวข้อง	สาเหตุที่ทำให้ศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง	สาเหตุที่ทำให้ศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ
คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู	<p>ประเด็นที่ 1 ความประทับใจระหว่าง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู</p> <p>1.1) การมีความสุขเมื่อได้สอนนักเรียน</p> <p>1.2) การได้รับการสนับสนุนจากครูพี่เลี้ยง</p> <p>1.3) การให้คำปรึกษาที่ดีของอาจารย์นิเทศก์</p> <p>1.4) สภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู</p>	<p>ประเด็นที่ 1 การประสบปัญหา ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู</p> <p>1.1) ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูกับครูในโรงเรียน</p> <p>1.2) การได้รับมอบหมายภาระงานที่เกินกำหนดของมหาวิทยาลัย</p> <p>1.3) การไม่ดูแลและสนับสนุน นักศึกษาของมหาวิทยาลัย</p> <p>1.4) การไม่มีเวลาช่วยเหลือนักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์</p> <p>1.5) สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู</p> <p>1.6) การประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียน ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูไม่ได้</p>
คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	<p>ประเด็นที่ 2 การได้รับการถ่ายทอด กระบวนการจัดการเรียนการสอนใน มหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p> <p>2.1) การจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p> <p>2.2) การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p>	<p>ประเด็นที่ 2 การรับรู้ถึงกระบวนการ จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p> <p>2.1) การจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p> <p>2.2) การจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p>
นักศึกษา (ตนเอง)	<p>ประเด็นที่ 3 การมีลักษณะนิสัยของ บุคคลที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครู</p> <p>3.1) ลักษณะยึดมั่นในหลักการ</p>	

ความเกี่ยวข้อง	สาเหตุที่ทำให้ นักศึกษามองอาชีพครู ในแง่ดีระดับสูง	สาเหตุที่ทำให้ นักศึกษามองอาชีพครู ในแง่ดีระดับต่ำ
	3.2) บุคลิกภาพแบบวันไหน ประเด็นที่ 4 การรับรู้ความสามารถใน ตนเอง	
ครอบครัว	ประเด็นที่ 5 การได้รับการสนับสนุน ของผู้ปกครอง 5.1) การสนับสนุนของผู้ปกครองที่ ประกอบอาชีพครู 5.2) การสนับสนุนของผู้ปกครองที่ ไม่ได้ประกอบอาชีพครู	
ครูอาจารย์	ประเด็นที่ 6 การได้รับการสนับสนุน จากครูอาจารย์ ประเด็นที่ 7 ความประทับใจครู อาจารย์ที่เป็นต้นแบบ	ประเด็นที่ 4 อาจารย์ไม่ดูแลเอาใจใส่ นักศึกษา ประเด็นที่ 5 พฤติกรรมของอาจารย์ที่ ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี
สังคม	ประเด็นที่ 8 ความรู้สึกมั่นคงในการ ดำเนิน ชีวิต	ประเด็นที่ 3 การรับรู้ถึงผลตอบแทนที่ ไม่คุ้มค่ากับภาระงานในการประกอบ อาชีพครู

ตอนที่ 3 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการนำเสนอ กลยุทธ์เพื่อให้คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ นำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของคณะ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีสูง นำไปสู่การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีจากกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีระดับแตกต่างกันมาเสนอเป็นกลยุทธ์ โดยที่สาเหตุที่ทำให้ นักศึกษามีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีสูง มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่มีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีสูง และสาเหตุที่ทำให้ นักศึกษามีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีต่ำ มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่มีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีต่ำ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) มาประกอบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเสนอกลยุทธ์ออกเป็น 4 ตอนย่อย ได้แก่ 3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 3.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 3.3 การกำหนดแนวทางกลยุทธ์

การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู และ 3.4 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกิดจากสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการสัมภาษณ์นักศึกษา และการศึกษาข้อมูลจากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในประเด็นที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ไม่สามารถควบคุมหรือจัดการได้ แบ่งออกเป็น โอกาสและอุปสรรคของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ดังนี้

โอกาส (opportunity)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดโอกาสจากการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู และการศึกษาข้อมูลจากแผนพัฒนาการศึกษา พบว่า ประเด็นที่ก่อให้เกิดโอกาสดังกล่าวกับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย การได้รับการสนับสนุนจากครูพี่เลี้ยง สภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุนจากครูที่โรงเรียน ความประทับใจครูที่เป็นต้นแบบ ความรู้สึกมั่นคงในการดำเนินชีวิต การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล และนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยมีรายละเอียดดังตาราง 4.11

ตาราง 4.11 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดโอกาสในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	โอกาส (opportunity)
<p>1. การได้รับการสนับสนุนจากครูพี่เลี้ยง</p> <p>ครูพี่เลี้ยงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญกับนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหาและอุปสรรคระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงจะคอยให้คำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือและให้กำลังใจให้นักศึกษาสามารถผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคไปได้ รวมทั้งการมอบอิสระทางความคิดให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาก ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง</p>	<p>ครูพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ คอยช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการคาดหวังว่าตนเองจะสามารถประสบความสำเร็จในอาชีพครูได้</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	โอกาส (opportunity)
<p>2. สภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู</p> <p>สภาพแวดล้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีความพร้อมและเอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ทั้งการต้อนรับของบุคลากรในโรงเรียน การให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานอื่นๆ นอกจากงานสอนในปริมาณที่พอเหมาะ และการเห็นคุณค่าของนักศึกษาในฐานะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้นักศึกษามีความคิดในแง่บวกต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคตมากยิ่งขึ้น</p>	<p>สภาพแวดล้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพร้อม และดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งการต้อนรับและการสอนงาน ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการทำงานที่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต</p>
<p>3. การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง</p> <p>3.1) การสนับสนุนของผู้ปกครองที่รับราชการครู</p> <p>นักศึกษาซึมซับวิถีการทำงานอาชีพครูของผู้ปกครอง จากการไปโรงเรียนกับผู้ปกครอง เห็นผู้ปกครองสอนนักเรียนแล้วมีความสุข และเห็นผู้อื่นให้เกียรติผู้ปกครองของตน อีกทั้งเมื่อนักศึกษาต้องเผชิญกับปัญหาในการเรียนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้ปกครองจะคอยให้กำลังใจและพูดเสริมแรงทางบวกเสมอ</p> <p>3.2) การสนับสนุนของผู้ปกครองที่ไม่ได้รับราชการครู</p> <p>นักศึกษาได้รับการปลุกฝังในด้านบวกต่ออาชีพครู ทั้งด้านความมั่นคงในอาชีพ และความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต และสิ่งที่เหมือนกับการสนับสนุนของผู้ปกครองที่รับราชการครู นั่นก็คือ การให้กำลังใจและการช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา</p>	<p>ผู้ปกครองมีการปลุกฝังหรือนักศึกษาได้เห็นประสบการณ์จริง และนักศึกษาได้รับกำลังใจและการชี้แนะจากผู้ปกครอง ทำให้นักศึกษามีความรู้สึในด้านบวกต่ออาชีพครู</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	โอกาส (opportunity)
<p>4. การได้รับการสนับสนุนจากครูที่โรงเรียน</p> <p>ครูที่โรงเรียนมีการสนับสนุนนักศึกษา โดยการทุ่มเทให้กับการสอน การเอาใจใส่นักเรียน การพูดเสริมแรง และการทำให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนตั้งใจเรียนได้ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้นักศึกษารวมถึงการพูดเสริมแรงทางบวกให้เห็นถึงประโยชน์ในการประกอบอาชีพครูในอนาคต</p>	<p>พฤติกรรมของครูที่โรงเรียนในอดีต ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของอาชีพครูทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ก่อนที่นักศึกษาจะเข้าศึกษาที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในระดับมหาวิทยาลัยแล้ว</p>
<p>5. ความประทับใจครูที่เป็นต้นแบบ</p> <p>ครูที่โรงเรียนในอดีตมีการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีทั้งพฤติกรรม และการจัดการเรียนการสอน จึงนำไปสู่การที่นักศึกษาอยากเป็นให้ได้เหมือนครูท่านนั้น</p>	<p>การเห็นตัวอย่างที่ดีจากครูที่โรงเรียนในอดีต ทำให้นักศึกษาอยากจะเป็นครูที่ดี</p>
<p>6. ความรู้สึกมั่นคงในการดำเนินชีวิต</p> <p>ถึงแม้อาชีพครูจะได้รับเงินเดือนที่น้อย แต่นักศึกษาก็ยังมองว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ตนเองจะได้รับสวัสดิการจากรัฐบาลที่คุ้มค่า ทำให้ตนเองและครอบครัวมีความมั่นคงในชีวิต</p>	<p>รัฐบาลให้สวัสดิการแก่ข้าราชการครูที่คุ้มค่า ทำให้นักศึกษารับรู้ว่าคุณค่าของตนเองและครอบครัวจะมีความมั่นคงในอนาคต</p>
<p>7. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างทั่วถึง</p> <p>ครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุกพื้นที่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงด้วยวิธีและช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การพัฒนาครูด้วยระบบ TEPE Online (เป็นช่องทางการเรียนรู้ออนไลน์ของครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้นักเรียน)</p>	<p>รัฐบาลเพิ่มช่องทางให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง โดยใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วย</p>
<p>8. การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล</p> <p>รัฐบาลให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนที่อยู่ทางไกล เนื่องจากโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง มีความขาดแคลนทั้งทรัพยากร</p>	<p>รัฐบาลพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล เพื่อช่วยให้ครูสามารถเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้จากครูต้นแบบ และใช้</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	โอกาส (opportunity)
และผู้สอนที่มีคุณภาพ จึงนำไปสู่การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศ โดยการพัฒนา ระบบ DLIT, DLTV และ ETV (ระบบการเผยแพร่การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ฯลฯ จากโรงเรียนขนาดใหญ่ไปสู่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก)	สื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9. นโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล (Digital economy)

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่โลกไร้พรมแดน ทำให้รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษามากยิ่งขึ้น เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มช่องทางการให้บริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

รัฐบาลส่งเสริมนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา

อุปสรรค (threat)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรค จากการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู และการศึกษาข้อมูลจากแผนพัฒนาการศึกษา พบว่า ประเด็นที่ก่อให้เกิดอุปสรรคกับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับครูในโรงเรียน การได้รับมอบหมายภาระงานที่เกินกำหนดของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การรับรู้ถึงผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่ากับภาระงานในการประกอบอาชีพครู การให้คนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูได้ ปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและครูไม่ครบชั้น และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลต่อความอ่อนแอของสังคมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมีรายละเอียดดังตาราง 4.12

ตาราง 4.12 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	อุปสรรค (threat)
<p>1. ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูกับครูในโรงเรียน</p> <p>ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษาและครูในโรงเรียน เกิดจากการที่ครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ความสามารถของตนเองในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการบังคับให้นักศึกษาทำในสิ่งที่ครูต้องการหรือสิ่งที่ครูคิดว่าถูกต้องเท่านั้น ทำให้นักศึกษาคิดว่าหากตนเองต้องไปประกอบอาชีพครูที่ต้องเจอกับความขัดแย้งด้านการเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น และการให้อิสระในการทำงาน นักศึกษาไม่สามารถที่จะพัฒนาการทำงานของตนเองในการเป็นครูที่มีคุณภาพได้</p>	<p>ครูในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และบังคับให้ทำตามสิ่งที่ครูต้องการ ทำให้นักศึกษาไม่มีอิสระในการคิด ส่งผลให้นักศึกษามีความคิดในแง่ลบต่อการประกอบอาชีพครู</p>
<p>2. การได้รับมอบหมายภาระงานที่เกินกำหนดของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์</p> <p>การที่นักศึกษาได้รับมอบหมายภาระงานจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูที่เกินจากที่คณะกำหนด ทั้งการเข้าสอนแทน การดูแลนักเรียน และงานเอกสารอื่นๆ ซึ่งเป็นการที่นักศึกษาถูกครูในโรงเรียนโยนงานมาให้ทำ ทำให้นักศึกษาไม่มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ของตนเอง</p>	<p>โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูมอบหมายภาระงานให้นักศึกษามากเกินไป ซึ่งมากกว่าปริมาณงานที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์กำหนด ทำให้มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับภาระงานที่มากเกินไปของอาชีพครู</p>
<p>3. สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู</p> <p>สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ทำให้นักศึกษาได้เห็นพฤติกรรมที่ไม่ดีของบุคลากรในโรงเรียน และระบบการจัดการของโรงเรียนที่เกิดความซ้ำซ้อนและไม่เป็นระบบ โดยที่บุคลากรในโรงเรียนจะให้</p>	<p>สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ทั้งการไม่สนใจนักเรียน การไม่ฟังความคิดเห็นครูของผู้บริหาร และระบบการจัดการที่ซ้ำซ้อน ทำให้นักศึกษาเห็น</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	อุปสรรค (threat)
<p>ความสำคัญกับงานอื่นๆ ในโรงเรียนมากกว่างานพัฒนาคุณภาพของนักเรียน รวมทั้งการบริหารงานของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ไม่รับฟังความคิดเห็นของครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นเหตุให้นักศึกษาไม่สามารถยอมรับกับสภาพแวดล้อมของการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้</p>	<p>ภาพและต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมและระบบการจัดการของโรงเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษา</p>
<p>4. การรับรู้ถึงผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่ากับภาระงาน</p>	
<p>ในการประกอบอาชีพครู</p>	
<p>อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้รับค่าตอบแทนต่ำเมื่อเทียบกับปริมาณภาระงานที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนในการทำงานล่วงเวลา เนื่องจากภาระงานที่ครูจะได้รับมอบหมายมีทั้งงานสอน และงานอื่นๆ ในโรงเรียน เมื่อนักศึกษาได้ไปเผชิญระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้พวกเขาไม่สามารถรับกับสภาพที่เกิดขึ้น หากพวกเขาต้องไปประกอบอาชีพครูในอนาคต แม้ว่าสวัสดิการที่ได้รับจะมีความคุ้มค่าเพียงใด แต่นักศึกษาบางคนก็มีข้อจำกัดในเรื่องการดูแลเลี้ยงดูครอบครัว ที่ต้องใช้ทั้งเงินและเวลาในการดูแล</p>	<p>การกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการครูของรัฐบาล ไม่คุ้มค่ากับภาระงานที่ครูได้รับในปริมาณที่มาก ทำให้นักศึกษารู้ว่าตนเองไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างเต็มที่</p>
<p>5. การให้คนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาสามารถ</p>	
<p>ประกอบอาชีพครูได้</p>	
<p>รัฐบาลมีการปรับหลักเกณฑ์ให้คนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษา (เรียนปริญญาตรี 4 ปี) ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนครูสามารถประกอบอาชีพครูได้ โดยไม่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู แต่มีการบังคับให้เรียนวิชาครูเพิ่มเติมตามมาตรฐานวิชาชีพครูหลังจากการบรรจุข้าราชการครูควบคู่ไปกับการสอนนักเรียนในโรงเรียน</p>	<p>รัฐบาลเปิดโอกาสให้คนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูได้ ทำให้บุคคลเหล่านี้แย่งงานนักศึกษาวิชาชีพครูได้ และเป็นการลดคุณค่าการผลิตครูของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ทำให้คณะสูญเสียโอกาสในการบ่มเพาะและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความเป็นครูก่อนที่จะไปประกอบอาชีพครูในอนาคต เนื่องจาก</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	อุปสรรค (threat)
	การเรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ต้องเรียน 5 ปี ซึ่งมากกว่าคณะอื่นที่เรียน 4 ปี ก็สามารถบรรจุข้าราชการครูได้เช่นกัน
6. ปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและครูไม่เพียงพอ	
ปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและครูไม่ครบชั้น เกิดจากการขาดครูในบางสาขาวิชา โดยเฉพาะกับโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล ทำให้ครูหลายท่านที่จำเป็นต้องไปสอนรายวิชาอื่นๆ ที่ไม่ตรงกับวุฒิที่ครูเรียนจบมา ซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพการสอนของครู และภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ครูอาจเกิดความรู้สึกบั่นทอนจิตใจในการประกอบอาชีพครู	ปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและครูไม่เพียงพอ ทำให้ครูต้องรับภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น และเป็นงานที่ตนเองไม่ถนัด จึงบั่นทอนจิตใจในการทำงานของครูและส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครู
7. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสังคมมีความอ่อนแอ	
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	
การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสื่อเทคโนโลยีและสังคมมีความอ่อนแอด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบกับการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีของนักเรียนที่เป็นไปได้ง่าย ทำให้สื่อเทคโนโลยีค่อนข้างมีผลต่อทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของนักเรียนที่อาจจะมีความเสี่ยงในด้านต่างๆ ทั้งการใช้ความรุนแรง และการทำตามค่านิยมที่ผิด ส่งผลต่อการพัฒนาและการควบคุมนักเรียนของครู ที่ครูจะต้องคอยติดตามและกำกับดูแลนักเรียนให้ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น	การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสื่อเทคโนโลยีและสังคมมีความอ่อนแอด้านคุณธรรมจริยธรรม ทำให้ครูไม่สามารถควบคุมนักเรียนได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของครูที่จะพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมของสังคมต่อไป

3.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกิดจากสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ที่ที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาในประเด็นที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์สามารถควบคุมหรือจัดการได้ แบ่งออกเป็น จุดแข็งและจุดอ่อนของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ดังนี้

จุดแข็ง (strength)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดจุดแข็งในการพัฒนาการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู จากการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู พบว่า การเห็นนักเรียนมีความสุข การให้คำปรึกษาที่ดีของอาจารย์นิเทศก์ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู การจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู ลักษณะนิสัยที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครูของนักศึกษา การรับรู้ความสามารถในตนเองของนักศึกษา การได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์ และความประทับใจอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ โดยมีรายละเอียดดังตาราง 4.13

ตาราง 4.13 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดจุดแข็งในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดแข็ง (strength)
<p>1. การเห็นนักเรียนมีความสุข</p> <p>การที่นักศึกษาได้ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู และสามารถจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้เห็นปฏิบัติการได้ตอบของนักเรียน ทั้งรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ และท่าทางต่างๆ ทำให้นักศึกษามีความสุขที่สามารถทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและสามารถพัฒนาตนเองได้ จึงทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจที่จะพัฒนานักเรียนต่อไปให้ดีที่สุด</p>	<p>การเห็นนักเรียนมีความสุข เพราะการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความสุขและมีแรงจูงใจในการพัฒนานักเรียนต่อไป</p>
<p>2. การให้คำปรึกษาที่ดีของอาจารย์นิเทศก์</p> <p>ลักษณะของอาจารย์นิเทศก์ที่จะส่งผลให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี เป็นอาจารย์ที่สามารถเข้าถึงง่าย อาจจะใช้ social media เข้ามาช่วยในการติดต่อ เช่น การติดต่ออาจารย์ผ่าน Facebook และ line เป็นต้น และสามารถให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่นักศึกษา โดยใช้คำพูดที่เสริมแรงทางบวก รวมถึงการถามไถ่สารทุกข์สุขดิบของนักศึกษาย่อยสม่ำเสมอ เพื่อให้</p>	<p>คณะมีอาจารย์นิเทศก์ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจ นักศึกษาอยู่สม่ำเสมอ โดยนักศึกษาสามารถเข้าถึงอาจารย์ได้ง่าย ทำให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตในการเป็นครูในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดแข็ง (strength)
<p>นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้ถูกทอดทิ้ง และการมา นิเทศนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ปรับปรุงการ จัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น</p>	
<p>3. การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ส่งเสริม การประกอบอาชีพครู</p>	
<p>การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ อาจารย์มีการพูดเชื่อมโยงกับการทำงานเป็นครู โดยให้ความสำคัญกับการลงมือปฏิบัติจริงจากการ แสดงบทบาทสมมติ จำลองสถานการณ์จริง หรือ การลงพื้นที่จริง เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจและเห็นภาพ มากยิ่งขึ้น และมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์ จากการอภิปรายปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นการ เปิดมุมมองของนักศึกษาให้กว้างยิ่งขึ้นอีกด้วย</p>	<p>การจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาต่างๆ ทำให้นักศึกษาสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับการประกอบ อาชีพครูในอนาคตได้ จากการเรียนที่ เชื่อมโยงกับการทำงานเป็นครู การลงมือ ปฏิบัติจริง และการคิดวิเคราะห์เพื่อเปิด มุมมองของตนเองให้กว้างขึ้น</p>
<p>4. การจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ ศึกษาศาสตร์ที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p>	
<p>คณะมีการจัดกิจกรรมที่นักศึกษารู้ว่าจะมี ประโยชน์ต่อตนเองในการประกอบอาชีพครูใน อนาคต หรือนักศึกษามีอิสระในการเลือกเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ โดยมีลักษณะการจัดกิจกรรมที่เน้น ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วม ทั้งการ จัดกิจกรรมที่เชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์โดยตรง มาเล่าประสบการณ์ในการประกอบอาชีพครู การ จัดกิจกรรมจิตอาสาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลอง ไปสอนเด็กตามชนบท และการจัดกิจกรรมที่ทำให้ นักศึกษารู้ว่ามีครูอีกเป็นจำนวนมากตามชนบทที่ ปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดี แม้ว่าจะต้องพบเจอกับ อุปสรรคต่างๆ</p>	<p>คณะมีการจัดกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูใน อนาคต โดยให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติและ มีส่วนร่วม โดยกิจกรรมต่างๆ เป็นกิจกรรม ที่นักศึกษามีความสนใจและมีอิสระในการ เลือกเข้าร่วม</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดแข็ง (strength)
5. ลักษณะนิสัยที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครูของนักศึกษา	
<p>5.1) ลักษณะยึดมั่นในหลักการ ลักษณะยึดมั่นในหลักการ เป็นลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีระเบียบแบบแผน มีหลักการ และมีความรับผิดชอบ ซึ่งลักษณะนิสัยของบุคคลดังกล่าวจึงถือเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานในการประกอบอาชีพครูให้ประสบความสำเร็จ</p>	<p>การที่นักศึกษามีลักษณะนิสัยที่มีระเบียบแบบแผน มีหลักการ และมีความรับผิดชอบ จะทำให้นักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูได้อย่างราบรื่น และลดการเกิดอุปสรรคในการทำงาน ทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในอาชีพครูได้</p>
<p>5.2) บุคลิกภาพแบบหัวน้ำไหว เมื่อนักศึกษาเกิดความท้อแท้ใจจากจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษาจะมีแรงผลักดันและย้อนกลับมาดูตนเองในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง</p>	<p>นักศึกษามีแรงผลักดันที่กระตุ้นตนเองให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม เมื่อนักศึกษารู้ว่าตนเองเกิดความท้อใจ</p>
6. การรับรู้ความสามารถในตนเองของนักศึกษา	
<p>การรับรู้ความสามารถในตนเอง ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการประกอบอาชีพครู ซึ่งเป็นความรู้สึกที่นักศึกษาเชื่อว่าตนเองสามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจบังทอนจิตใจของตนเองได้</p>	<p>นักศึกษามีการรับรู้ความสามารถในตนเอง ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในการประกอบอาชีพครู</p>
7. การได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์	
<p>การสนับสนุนของอาจารย์ คือการที่อาจารย์ให้อิสระในการคิดและสนับสนุนให้นักศึกษาได้คิดต่อยอดด้วยตนเอง และเมื่อนักศึกษามีปัญหาที่สามารถปรึกษาอาจารย์ได้ตลอดเวลา ทำให้นักศึกษาเห็นถึงความใส่ใจของอาจารย์ รวมถึงอาจารย์จะคอยพูดสร้างแรงบันดาลใจ และมีการปลุกฝังโดยการสอดแทรกสิ่งต่างๆ ทำให้นักศึกษามีความศรัทธาในวิชาชีพครูและสามารถปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครูในอนาคต</p>	<p>อาจารย์ในขณะมีการสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดของตนเอง อาจารย์คอยให้คำปรึกษาและสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครูให้แก่ศึกษาตลอดเวลา</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดแข็ง (strength)
<p>8. ความประทับใจอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ</p> <p>อาจารย์เป็นต้นแบบให้กับนักศึกษา เนื่องจากอาจารย์รู้ว่าควรจะสอนด้วยวิธีการใดจึงจะเหมาะสมกับผู้เรียน และมีพฤติกรรมที่น่ายกย่อง ทั้งลักษณะการสื่อสารทางสายตาและทางร่างกายที่ดึงดูดให้นักศึกษาสนใจและสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ และการเข้าสอนตรงเวลา สิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษามีความประทับใจและอยากที่จะปฏิบัติตามครูอาจารย์ที่พวกเขายกย่อง และการได้เห็นเส้นทางการเจริญก้าวหน้าของอาชีพครูอาจารย์ที่ชัดเจนและมีเกียรติก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาทราบว่าหากจะประกอบอาชีพครูตนเองจะสามารถประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคตได้</p>	<p>อาจารย์ในคณะมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษาได้ปฏิบัติตาม ทั้งบุคลิกท่าทางในการสอน การทำหน้าที่อาจารย์ที่ดี และความก้าวหน้าในวิชาชีพครูอาจารย์ ที่น่ายกย่องทำให้นักศึกษามีความประทับใจและอยากจะทำตามครูอาจารย์</p>

จุดอ่อน (weakness)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดจุดอ่อนที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู จากการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพรู พบว่า ประเด็นที่ก่อให้เกิดจุดอ่อนกับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย การไม่ดูแลและสนับสนุนนักศึกษาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ การไม่มีเวลาช่วยเหลือนักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ไม่ดูแลเอาใจใส่ นักศึกษา การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู การจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู และพฤติกรรมของอาจารย์ที่ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี โดยมีรายละเอียดดังตาราง 4.14

ตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ก่อให้เกิดจุดอ่อนในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดอ่อน (weakness)
<p>1. การไม่ดูแลและสนับสนุนนักศึกษาของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์</p> <p>คณะได้ส่งตัวนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์</p>	<p>เมื่อคณะได้ส่งตัวนักศึกษาไปยัง</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดอ่อน (weakness)
<p>วิชาชีพครูตามโรงเรียนแต่ละแห่ง แต่เมื่อนักศึกษามีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขเองได้ คณะกลับเลือกที่จะบอกให้นักศึกษายอมรับกับปัญหานั้นไป หรือเข้าไปช่วยเหลือนักศึกษาที่เข้าเกินไป จึงทำให้นักศึกษาหลายคนเกิดคำถามในใจถึงการปล่อยปละละเลยของคณะ เมื่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาไม่ถูกแก้ไข แน่แน่นอนว่านักศึกษาก็มีการมองอาชีพครูในแง่ที่ลดลงไปเรื่อยๆ</p>	<p>โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทางคณะขาดการช่วยเหลือและดูแลนักศึกษาได้อย่างทันท่วงทีเมื่อนักศึกษาต้องเผชิญกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขเองได้</p>
<p>2. การไม่มีเวลาช่วยเหลือนักศึกษาของอาจารย์นิเทศก์</p> <p>อาจารย์นิเทศก์มีภาระงานที่ค่อนข้างมาก ทั้งการคาบสอนในคณะที่มีปริมาณมาก ทำให้อาจารย์นิเทศก์ไม่สามารถมานิเทศนักศึกษาได้บ่อยครั้ง และเมื่อนักศึกษามีปัญหา กว่าอาจารย์นิเทศก์จะมาช่วยแก้ไขปัญหา ปัญหานั้นก็ถูกแก้ไขไปแล้ว</p>	<p>อาจารย์นิเทศก์ไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ เนื่องจากอาจารย์มีภาระงานที่มากจึงไม่มีเวลาให้นักศึกษาปรึกษาหรือการมานิเทศ</p>
<p>3. การประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่ได้</p> <p>นักศึกษาไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้เรียนจากคณะมาใช้กับสถานการณ์จริงในห้องเรียนได้ ทั้งการคุมชั้นเรียนยังไม่ค่อยได้ และองค์ความรู้ที่ได้เรียนมาไม่ตรงกับสิ่งที่นักศึกษาต้องนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เนื่องจากองค์ความรู้ที่นักศึกษาได้เรียนมานั้น ไม่ตรงกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้เมื่อนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด</p>	<p>หลักสูตรวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการนำไปใช้สอนจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพครู ได้แก่ นักศึกษาไม่สามารถคุมชั้นเรียนได้ และความรู้ที่นักศึกษาได้ศึกษาในคณะยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูในโรงเรียน</p>
<p>4. อาจารย์ไม่ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา</p> <p>อาจารย์ไม่ค่อยดูแลเอาใจใส่นักศึกษา เวลา</p>	<p>อาจารย์ในคณะไม่ดูแลเอาใจใส่</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดอ่อน (weakness)
<p>ที่นักศึกษามีปัญหา อาจารย์ก็ไม่มีเวลาให้นักศึกษาได้ปรึกษาหรือขอคำแนะนำ และการเข้าถึงตัวอาจารย์ก็เป็นไปได้ค่อนข้างยาก ไม่สามารถปรึกษาได้ทุกเรื่อง จึงทำให้เมื่อนักศึกษาเกิดปัญหาต่างๆ ระหว่างเรียน นักศึกษาก็ไม่สามารถพึ่งใครได้ จึงนำไปสู่การมีทัศนคติในแง่ลบต่อการประกอบอาชีพครู</p>	<p>นักศึกษาในการให้คำแนะนำ และเข้าถึงได้ยากเนื่องจากไม่มีเวลาว่างให้นักศึกษาเข้าพบ ทำให้นักศึกษาอาจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียนไม่ได้</p>
<p>5. การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p>	
<p>การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่ทำให้ นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีต่ำลง เกิดการจัดการเรียนการสอนที่ล้าสมัย โดยการสอนแบบบรรยายและพูดตาม slide ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ปิดกั้นทางความคิดของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง และการจัดการเรียนการสอนที่อาจารย์ไม่ค่อยได้เตรียมตัวในการสอนทำให้นักศึกษาไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้รับกับการประกอบอาชีพครูได้ อีกทั้งการเรียนในบางรายวิชาที่เรียนในสิ่งเกินความจำเป็นในการประกอบอาชีพครูด้วย</p>	<p>การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ยังคงมีการสอนแบบบรรยายและปิดกั้นทางความคิดของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาไม่สามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพครูได้ อีกทั้งยังมีการเรียนในรายวิชาที่เกินความจำเป็นในการประกอบอาชีพครู</p>
<p>6. การจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ไม่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู</p>	
<p>การจัดกิจกรรมของคณะยังคงมีกิจกรรมที่บังคับให้นักศึกษาเข้าร่วม โดยไม่ได้มีการถามความเห็นหรือความต้องการของนักศึกษา และเป็นกิจกรรมที่นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบอาชีพครูในอนาคต และวิทยากรบางคนที่เชิญมาพูด ถึงแม้จะมีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ แต่เขาไม่มีประสบการณ์ตรง</p>	<p>การจัดกิจกรรมของคณะไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักศึกษา ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าไม่ได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ซึ่งวิทยากรและรูปแบบการจัดกิจกรรมก็ยังไม่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษา</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	จุดอ่อน (weakness)
เกี่ยวกับอาชีพครู จึงทำให้นักศึกษาไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพครูได้ และรูปแบบการจัดกิจกรรมมีแต่การบรรยายและไม่เหมาะสมกับองค์ความรู้ที่วิทยากรต้องการถ่ายทอด ทำให้กิจกรรมไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักศึกษาได้	
7. พฤติกรรมของอาจารย์ที่ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี	
อาจารย์มักจะเลือกปฏิบัติกับนักศึกษาแต่ละคนแตกต่างกัน ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับคามยุติธรรม และการไม่เข้าสอนในห้องเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรเกิดขึ้นในอาชีพครู แต่อาจารย์กลับเป็นต้นแบบของพฤติกรรมเหล่านั้นเอง สะท้อนให้เห็นว่าการที่อาจารย์ยังไม่ปฏิบัติตนให้เหมาะสมในการประกอบอาชีพครูของครูในอนาคตแล้วนักศึกษาก็จะมีการมองอาชีพครูในแง่ดีได้อย่างไร	อาจารย์ในคณะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเป็นต้นแบบของการเป็นครูที่ดี ทั้งความไม่ยุติธรรมกับนักศึกษา และการไม่เข้าสอนของอาจารย์

3.3 การกำหนดแนวทางกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของคณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จึงสามารถสรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นตาราง SWOT analysis ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้เทคนิค TOWS matrix ในการกำหนดแนวทางของกลยุทธ์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังตาราง 4.15 ถึง ตาราง 4.17 และภาพ 4.1

ตาราง 4.15 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

โอกาส (opportunity)	อุปสรรค (threat)
O1 ครูพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ คอยช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการคาดหวังว่าตนเองจะสามารถประสบ	T1 ครูในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และบังคับให้ทำตามสิ่งที่ครูต้องการ ทำให้นักศึกษาไม่มีอิสระในการคิด ส่งผลให้นักศึกษามีความคิดในแง่ลบต่อการประกอบอาชีพครู

โอกาส (opportunity)	อุปสรรค (threat)
ความสำเร็จในอาชีพครูได้	
O2 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับมัธยมศึกษาที่มีความพร้อม และดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งการต้อนรับและการสอนงาน ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการทำงานที่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต	T2 โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับมัธยมศึกษา มอบหมายภาระงานให้นักศึกษามากเกินไป ซึ่งมากกว่าปริมาณงานที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์กำหนด ทำให้มีผลต่อการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับภาระงานที่มากเกินไปของอาชีพครู
O3 ผู้ปกครองมีการปลูกฝังหรือนักศึกษาได้เห็นประสบการณ์จริง และนักศึกษาได้รับกำลังใจและการชี้แนะจากผู้ปกครอง ทำให้นักศึกษามีความรู้สึกในด้านบวกต่ออาชีพครู	T3 สภาพแวดล้อมและระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับมัธยมศึกษา ทั้งการไม่สนใจนักเรียน การไม่ฟังความคิดเห็นครูของผู้บริหาร และระบบการจัดการที่ซ้ำซ้อน ทำให้นักศึกษาเห็นภาพและต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมและระบบการจัดการของโรงเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษา
O4 พฤติกรรมของครูที่โรงเรียนในอดีต ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของอาชีพครูทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ก่อนที่นักศึกษาจะเข้าศึกษาที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในระดับมหาวิทยาลัยแล้ว	T4 การกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการครูของรัฐบาล ไม่คุ้มค่ากับภาระงานที่ครูได้รับในปริมาณที่มาก ทำให้นักศึกษารู้ว่าตนเองไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างเต็มที่
O5 การเห็นตัวอย่างที่ดีจากครูที่โรงเรียนในอดีต ทำให้นักศึกษาอยากจะเป็นครูที่ดี	T5 รัฐบาลเปิดโอกาสให้คนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูได้ ทำให้บุคคลเหล่านี้แย่งงานนักศึกษาวินัยวิชาชีพได้ และเป็นการลดคุณค่าการผลิตครูของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ทำให้คณะสูญเสียโอกาสในการบ่มเพาะและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความเป็นครูก่อนที่จะไปประกอบอาชีพครูในอนาคต เนื่องจากการเรียนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ต้องเรียน 5 ปี ซึ่งมากกว่าคณะอื่นที่เรียน 4 ปี

โอกาส (opportunity)	อุปสรรค (threat)
	ก็สามารถบรรจุข้าราชการครูได้เช่นกัน
O6 รัฐบาลให้สวัสดิการแก่ข้าราชการครูที่คุ้มค่า ทำให้นักศึกษารับรู้ว่าชีวิตของตนเองและครอบครัวจะมีความมั่นคงในอนาคต	T6 ปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและครูไม่เพียงพอ ทำให้ครูต้องรับภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น และเป็นงานที่ตนเองไม่ถนัด จึงบั่นทอนจิตใจในการทำงานของครู และส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครู
O7 รัฐบาลเพิ่มช่องทางให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง โดยใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วย	T7 การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสื่อเทคโนโลยีและสังคมมีความอ่อนแอด้านคุณธรรมจริยธรรม ทำให้ครูไม่สามารถควบคุมนักเรียนได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของครูที่จะพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมของสังคมต่อไป
O8 รัฐบาลพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล เพื่อช่วยให้ครูสามารถเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้จากครูต้นแบบ และใช้สื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	
O9 รัฐบาลส่งเสริมนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา	

ตาราง 4.16 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

จุดแข็ง (strength)	จุดอ่อน (weakness)
S1 การเห็นนักเรียนมีความสุข เพราะการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา ทำให้ นักศึกษามีความสุขและมีแรงจูงใจในการพัฒนานักเรียนต่อไป	W1 เมื่อคณะได้ส่งตัวนักศึกษาไปยังโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทางคณะขาดการช่วยเหลือและดูแลนักศึกษาได้อย่างทันทั่วทั้งที่เมื่อนักศึกษาต้องเผชิญกับปัญหาที่ไม่สามารถ

จุดแข็ง (strength)	จุดอ่อน (weakness)
	แก้ไขเองได้
S2 คณะมีอาจารย์นิเทศก์ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจนักศึกษาอยู่เสมอ โดยนักศึกษาสามารถเข้าถึงอาจารย์ได้ง่าย ทำให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตในการเป็นครูในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข	W2 อาจารย์นิเทศก์ไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ เนื่องจากอาจารย์มีภาระงานที่มาก จึงไม่มีเวลาให้นักศึกษาปรึกษาหรือการมานิเทศ
S3 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพครูในอนาคต ได้ จากการเรียนที่เชื่อมโยงกับการทำงานเป็นครู การลงมือปฏิบัติจริง และการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดมุมมองของตนเองให้กว้างขึ้น	W3 หลักสูตรวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการนำไปใช้สอนจริงของนักศึกษาในการประกอบอาชีพครู ได้แก่ นักศึกษาไม่สามารถคุมชั้นเรียนได้ และความรู้ที่นักศึกษาได้ศึกษาในคณะยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูในโรงเรียน
S4 คณะมีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต โดยให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วม โดยกิจกรรมต่างๆ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษามีความสนใจและมีอิสระในการเลือกเข้าร่วม	W4 อาจารย์ในคณะไม่ดูแลเอาใจใส่นักศึกษาในการให้คำแนะนำ และเข้าถึงได้ยากเนื่องจากไม่มีเวลาว่างให้นักศึกษาเข้าพบ ทำให้นักศึกษาอาจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียนไม่ได้
S5 การที่นักศึกษามีลักษณะนิสัยที่มีระเบียบแบบแผน มีหลักการ และมีความรับผิดชอบ จะทำให้นักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูได้อย่างราบรื่น และลดการเกิดอุปสรรคในการทำงาน ทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในอาชีพครูได้	W5 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ยังคงมีการสอนแบบบรรยาย และปิดกั้นทางความคิดของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาไม่สามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพครูได้ อีกทั้งยังมีการเรียนในรายวิชาที่เกินความจำเป็นในการประกอบอาชีพครู
S6 นักศึกษามีแรงผลักดันที่กระตุ้นตนเองให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม เมื่อนักศึกษารู้ว่าตนเองเกิดความท้อใจ	W6 การจัดกิจกรรมของคณะไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักศึกษา ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าไม่ได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ซึ่งวิทยากรและรูปแบบการจัดกิจกรรมก็ยังไม่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษา

จุดแข็ง (strength)	จุดอ่อน (weakness)
S7 นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถในตนเอง ทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในการประกอบอาชีพครู	W7 อาจารย์ในคณะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเป็นต้นแบบของการเป็นครูที่ดี
S8 อาจารย์ในคณะมีการสนับสนุนให้นักศึกษา ได้ใช้ความคิดของตนเอง อาจารย์คอยให้ คำปรึกษาและสร้างความศรัทธาในวิชาชีพรู ให้แก่นักศึกษาตลอดเวลา	
S9 อาจารย์ในคณะมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง ที่ดีให้กับนักศึกษาได้ปฏิบัติตาม ทั้งบุคลิก ทำท่างในการสอน การทำหน้าที่อาจารย์ที่ดี และความก้าวหน้าในวิชาชีพครูอาจารย์ ที่น่า ยกย่องทำให้นักศึกษามีความประทับใจและ อยากจะเจริญรอยตามอาจารย์	

ภาพ 4.1 ผลการวิเคราะห์ SWOT ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การใช้เทคนิค TOWS matrix ในการกำหนดแนวทางของกลยุทธ์ เป็นการจับคู่ระหว่างระหว่างจุดแข็งกับโอกาสเป็นกลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy) คือกลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งให้ได้รับโอกาสมากที่สุด ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงบวกทั้งคู่ โดยกลยุทธ์นี้เป็นกลยุทธ์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะใช้จุดแข็งและโอกาสร่วมกันเพื่อให้เกิดการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีให้ได้มากที่สุด จุดแข็งกับอุปสรรคเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy) คือกลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งในการหลีกเลี่ยงอุปสรรค ซึ่งมีทั้งปัจจัยเชิงบวกและเชิงลบ โดยกลยุทธ์นี้เป็นกลยุทธ์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะนำจุดแข็งมาใช้ป้องกันหรือหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู จุดอ่อนกับโอกาสเป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy) คือกลยุทธ์ที่ใช้โอกาสเพื่อลดจุดอ่อน โดยกลยุทธ์นี้เป็นกลยุทธ์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะนำโอกาสมาใช้ลดจุดอ่อนเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดีมากที่สุด และจุดอ่อนกับอุปสรรคเป็นกลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy) คือกลยุทธ์ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงลบทั้งคู่ โดยกลยุทธ์นี้เป็นกลยุทธ์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะกำจัดจุดอ่อนและสามารถป้องกันอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูในคราวเดียวกัน การกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู มีรายละเอียดดังตาราง 4.17

ตาราง 4.17 การวิเคราะห์ TOWS matrix เพื่อกำหนดแนวทางกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)
SO1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่ให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีมา พัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาการจัดการชั้นเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและมีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น (S1, S3, S6, O9)	WO1 พัฒนาช่องทางหรือระบบในการติดต่อประสานงานแบบออนไลน์ ระหว่างนักศึกษาคณะ อาจารย์ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูพี่เลี้ยง ในการดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างทันทั่วทั้งที่ (W1, W2, O1, O2, O9)
SO2 สนับสนุนให้อาจารย์นิเทศก์ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยการยกตัวอย่างจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีของครูที่โรงเรียน สภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมของโรงเรียน เนื่องจากเป็นสิ่งที่ดีที่นักศึกษาเผชิญในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นำไปสู่การมองอาชีพครูในแง่ดีของ	WO2 สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เน้นการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาครูและระบบการศึกษาทางไกล ในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัยเทียบเท่ากับครูในโรงเรียนในการประกอบอาชีพครู โดยที่

กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)
นักศึกษามากยิ่งขึ้น (S2, O1, O2, O4)	นักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศดังกล่าวได้ เฉกเช่นเดียวกับครูในโรงเรียน (W3, W4, O7, O8)
SO3 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่ให้ความรู้ นักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางความก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับ (S4, O6)	WO3 ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชม สังเกตการสอน และทดลองสอนในโรงเรียนทุกภาคการเรียน ตั้งแต่ปี 1 เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาคุ่นชินกับโรงเรียนและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในรายวิชาต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการทดลองสอนจริงในโรงเรียน ทำให้นักศึกษาจะได้เห็นสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การปฏิบัติตนของครู และการสอนนักเรียน ก่อนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในอนาคต (W3 ,W5, O2, O4)
SO4 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมภาคปฏิบัติให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของครู และระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าถึงระบบต่างๆ ที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน (S4, O7, O8)	WO4 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในคณะอย่างต่อเนื่องผ่านระบบออนไลน์ทาง smart phone ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้อาจารย์พัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมและจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีคุณภาพตลอดเวลา ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้อย่างดี (W4, W6, W7, O9)
SO5 เสริมสร้างให้ครูที่เลี้ยงเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองโดยมีการกำหนดระยะเวลาในการส่งงานอย่างชัดเจน เพื่อให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ	WO5 พัฒนาการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต จากครูที่มีประสบการณ์โดยตรง หรือการจัดกิจกรรมที่

กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)
ในการประกอบอาชีพครู (S5, O1)	โน้มน้าวให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพครูจากการปฏิบัติงานของบุคคลใกล้ชิดที่น่ายกย่อง ได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต (W5, O3, O5)
SO6 สนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานที่หลากหลายระหว่างการศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งงานสอน งานครูประจำชั้น และงานอื่นๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบเพื่อฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพครู โดยมีครูพี่เลี้ยงคอยดูแลกำกับ ให้นักศึกษารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ (S7, O1)	WO6 สนับสนุนให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเรื่องความมั่นคงในอนาคตของการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ศึกษามีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการสอนและมีความอดทนในการควบคุมชั้นเรียนได้มากขึ้น (W3, W4, O6)
SO7 สนับสนุนให้อาจารย์แสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ และคอยพูดเสริมแรงทางบวก โดยการพูดเชื่อมโยงกับการปฏิบัติของบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต เพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติตนให้เหมาะสมและมีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครูมากยิ่งขึ้น (S8, S9, O3, O5)	
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)
ST1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาให้นักศึกษาได้ไปให้ความรู้แก่เด็กด้อยโอกาสหรือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนครูตามความสนใจ ตั้งแต่ชั้นปี 1 เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับการสอนจริงกับนักเรียน ได้ฝึกการวางแผน ฝึกความรับผิดชอบต่อผู้อื่น รวมถึงเป็นการช่วยเหลือครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีกำลังใจในการเป็นครู	WT1 ส่งเสริมการทำระบบการประเมินทั้งการประเมินอาจารย์ในด้านต่างๆ เช่น การสอน การดูแลเอาใจใส่ การเข้าถึง และการนิเทศ เป็นต้น และการประเมินโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากอาจารย์และโรงเรียน โดยนักศึกษาจะประเมินเดือนละ 1 ครั้งอย่างต่อเนื่อง หากอาจารย์ท่านใดได้รับผลคะแนนน้อยที่สุด ก็จะมี

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)
ต่อไป ซึ่งการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนจะทำให้ให้นักศึกษามีความสุขและเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนานักเรียนต่อไป (S1, S3, S4, S5, T6)	ถูกตรวจสอบความประพฤติ และมีบทลงโทษ ส่วนโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คณะจะมีการตรวจสอบการดูแลนักศึกษาของโรงเรียน หากโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามที่คณะกำหนด คณะจะตัดสิทธิ์ในการส่งนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเทอมถัดไป (W1, W2, W4, W6, W7, T1, T2, T3)
ST2 สนับสนุนให้อาจารย์ร่วมกันบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์ได้มีเวลาในการเข้าไปนิเทศนักศึกษา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และพูดคุยกับครูพี่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอในการควบคุมการมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม และการให้อิสระทางความคิดแก่นักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างใกล้ชิดของทางคณะ (S2, S3, S8, S9, T1, T2, T3)	WT2 สนับสนุนให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ ผู้บริหารหลักสูตร ครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน มีโอกาสในการร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และคำนึงถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทจริงในโรงเรียนให้ได้ ทำให้คณาธิการ และโรงเรียนได้รับผลประโยชน์ที่ดีที่สุดร่วมกัน (W3, T1, T2, T3)
ST3 ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการปรับตัวในการประกอบอาชีพครู โดยใช้การเรียนแบบ problem-based learning ในการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งจากการสอนนักเรียน งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย มาอภิปรายเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และหาวิธีในการทำงานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้กับนักศึกษามีความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่	WT3 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษา ได้เห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพครูมากกว่า การดูที่จำนวนค่าตอบแทนที่จะได้รับ รวมถึงการสอดแทรกวิธีการออมเงินและการลงทุนให้กับนักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูและมีเงินเก็บในการเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างดี (W4, W5, T4)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)
<p>อาจเกิดขึ้นได้ (S3, S6, S7, T1, T2, T3)</p> <p>ST4 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียนตั้งแต่ปี 1 เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่จบด้านการศึกษาและนักศึกษาที่จบคณะอื่น ให้รัฐบาลเห็นคุณค่าของการเรียนวิชาชีพครู 5 ปี (S3, S4, T5)</p>	<p>WT4 พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูของคณะ โดยการทบทวนรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ตัดรายวิชาที่ไม่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคตออก และพัฒนาองค์ความรู้ในรายวิชาให้ทันสมัยต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูกับนักศึกษาคณะอื่น โดยที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรจะต้องมีการสำรวจอัตราครูในแต่ละสาขา เพื่อเปิดหลักสูตรวิชาชีพครูให้สอดคล้องต่อความต้องการของกำลังคนในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาการเป็นครูของคนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาโดยตรงได้ (W3, T5)</p>
<p>ST5 สนับสนุนการจัดกิจกรรมการอบรมเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพครูในด้านค่าตอบแทนสวัสดิการที่ได้รับ และแนวทางในการเลี้ยงดูครอบครัว จากครูผู้มีประสบการณ์โดยตรง (S4, T4)</p>	<p>WT5 พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูให้นักศึกษาที่จะไปเป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการทำหน้าที่ครูในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างเหมาะสม เช่น การสอนวิชาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วัสดุในชุมชนเป็นสื่อการเรียนรู้ และการสอนวิชาทักษะชีวิต เป็นต้น โดยที่คณะควรจะต้องเปิดสอบรับตรงและเน้นรับสมัครเฉพาะนักศึกษาที่มีความต้องการเข้ามาเรียนเพื่อกลับไปพัฒนาบ้านเกิดตนเองในโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครู (W3, T7)</p>
<p>ST6 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่นักศึกษาในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะในการเข้าถึงแหล่งต่างๆ ของสื่อและเทคโนโลยี</p>	<p>WT6 สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือช่องทาง การให้ความรู้แก่นักศึกษา เช่น ทาง social media เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบทางด้าน</p>

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)
สารสนเทศทำให้รู้เท่าทันนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ไม่คล้อยตามกระแสของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลทางด้านลบต่อนักเรียน (S4, T7)	คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ตลอดเพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงผลที่จะตามมาต่อนักเรียนหากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการนำไปใช้ควบคุมนักเรียนในอนาคต (W4, T7)
	WT7 สนับสนุนให้นักศึกษาได้เลือกหัวข้อวิทยากรและรูปแบบการจัดกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษา โดยจะต้องมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูเพื่อให้นักศึกษาสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการประกอบอาชีพครูในอนาคตให้ได้ (W5,T1, T2,T3)

3.4 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้กลยุทธ์มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์ไปใช้จริงกับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยการนำร่างกลยุทธ์ที่ได้จากการใช้เทคนิค TOWS matrix ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จึงได้เป็นกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยแบ่งออกเป็น 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ ซึ่งมีกลยุทธ์ที่ถูกแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 กลยุทธ์ ได้แก่ SO1, SO2, SO3, SO4, SO5, SO7, WO2, WO3, WO4, WO5, WO6, ST1, ST2, ST3, ST4, ST6, WT1, WT4, WT6 และ WT7 และกลยุทธ์ที่ถูกตัดออก 1 กลยุทธ์ ได้แก่ WT5 โดยมีรายละเอียดดังตาราง 4.18 – 4.19

ตาราง 4.18 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและการนำกลยุทธ์ไปใช้ของผู้ทรงคุณวุฒิ

กลยุทธ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1			ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2			ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3			รวม	IOC
	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1		
กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)											
SO1	✓			✓					✓	2	0.67
SO2	✓				✓			✓		2	0.67
SO3	✓				✓			✓		2	0.67

กลยุทธ์	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1			ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2			ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3			รวม (3)	IOC
	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1		
SO4	✓				✓		✓			2	0.67
SO5	✓				✓		✓			2	0.67
SO6	✓			✓			✓			3	1
SO7	✓			✓			✓			3	1
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)											
WO1	✓			✓			✓			3	1
WO2	✓			✓				✓		2	0.67
WO3	✓				✓		✓			2	0.67
WO4	✓				✓		✓			2	0.67
WO5	✓			✓				✓		2	0.67
WO6	✓				✓			✓		1	0.33
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)											
ST1	✓				✓			✓		1	0.33
ST2	✓				✓		✓			2	0.67
ST3	✓				✓		✓			2	0.67
ST4	✓				✓			✓		1	0.33
ST5	✓			✓			✓			3	1
ST6	✓				✓			✓		1	0.33
กลยุทธ์เชิงรุก (WT strategy)											
WT1	✓			✓			✓			3	1
WT2	✓			✓			✓			3	1
WT3	✓			✓			✓			3	1
WT4	✓			✓				✓		2	0.67
WT5	✓					✓		✓		0	0
WT6	✓			✓				✓		2	0.67
WT7	✓			✓			✓			3	1

หมายเหตุ 1 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ส่งเสริมนักศึกษาวิชาชีพครูได้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ากลยุทธ์มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ส่งเสริมนักศึกษาวิชาชีพครูได้

-1 หมายถึง กลยุทธ์ควรมีการปรับปรุงและไม่สามารถนำไปใช้ส่งเสริมนักศึกษาวิชาชีพครูได้

ตาราง 4.19 ผลการปรับปรุงกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)	
<p>SO1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่ให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาการจัดการชั้นเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและมีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น</p>	<p>SO1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ <u>ที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีให้นักศึกษาได้พัฒนาความคิด โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาการจัดการชั้นเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและมีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น</u></p>
<p>SO2 สนับสนุนให้อาจารย์นิเทศก์ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยการยกตัวอย่างจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีของครูที่โรงเรียน สภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมของโรงเรียน เนื่องจากเป็นสิ่งที่ดีที่นักศึกษาเผชิญในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นำไปสู่การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษามากยิ่งขึ้น</p>	<p>SO2 สนับสนุนให้อาจารย์นิเทศก์ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยพูดเสริมแรงทางบวกเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ดีที่นักศึกษาเผชิญระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน ทั้งการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีของครูที่โรงเรียน และสภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูในโรงเรียน เพื่อสะท้อนความคิดของนักศึกษาในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น เช่น ครูที่โรงเรียนที่มีความเอาใจใส่นักเรียน ผลสุดท้ายแล้วนักเรียนก็จะเชื่อฟังและให้ความเคารพกับครูก่อนหน้านักศึกษาก็ควรที่จะปฏิบัติตามครูก่อนหน้านั้น และการที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้</p>

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
	การทำงานในแต่ละฝ่าย ก็เป็นผลดีที่ทำให้ <u>นักศึกษาสามารถทำงานทุกรูปแบบในโรงเรียนได้ในอนาคต เป็นต้น</u>
SO3 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่ให้ความรู้นักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางความก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับ	SO3 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่ให้ความรู้นักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางความก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับ <u>เนื่องจากนักศึกษาอาจจะยังไม่ทราบว่าแท้จริงแล้วความก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับเป็นอย่างไร หากนักศึกษาได้รับรู้สิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้มากยิ่งขึ้น แต่คณะจะต้องให้ความอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา</u>
SO4 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมภาคปฏิบัติให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของครู และระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าถึงระบบต่างๆ ที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน	SO4 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของครู และระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าถึงระบบต่างๆ ที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อให้นักศึกษารับรู้ <u>ว่ารัฐบาลมีการพัฒนาระบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระงานของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน และเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หากนักศึกษามีปัญหาในการจัดการเรียนรู้ในอนาคต นักศึกษาก็จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ไปได้ ซึ่งจะให้นักศึกษามีกำลังใจในการประกอบอาชีพครูในอนาคตต่อไป</u>

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
SO5 เสริมสร้างให้ครูพี่เลี้ยงเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองโดยมีการกำหนดระยะเวลาในการส่งงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ นักศึกษามีความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพครู	SO5 <u>กระตุ้น</u> ให้ครูพี่เลี้ยงเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง <u>ภายใต้คำแนะนำของครูพี่เลี้ยง โดยเน้นเรื่องความรับผิดชอบและความมีระเบียบแบบแผนเป็นสำคัญ</u>
SO7 สนับสนุนให้อาจารย์แสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ และคอยพูดเสริมแรงทางบวก โดยการพูดเชื่อมโยงกับการปฏิบัติของบุคคลใกล้ชิดได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต เพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติตนให้เหมาะสมและมีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครูมากยิ่งขึ้น	SO7 สนับสนุนให้อาจารย์แสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ และคอยพูดเสริมแรงทางบวก <u>หรือสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดของตนเอง</u> โดยการพูดเชื่อมโยงกับการปฏิบัติของบุคคลใกล้ชิดได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต เพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติตนให้เหมาะสมและมีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครูมากยิ่งขึ้น
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)	
WO2 สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เน้นการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาครูและระบบการศึกษาทางไกล ในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัยเทียบเท่ากับครูในโรงเรียนในการประกอบอาชีพครู โดยที่ นักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศดังกล่าวได้ เฉกเช่นเดียวกับครูในโรงเรียน	WO2 สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เน้นการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศของรัฐบาลในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัยเทียบเท่ากับครูในโรงเรียนในการประกอบอาชีพครู โดยที่ นักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศดังกล่าวได้ เฉกเช่นเดียวกับครูในโรงเรียน
WO3 ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชมสังเกตการสอน และทดลองสอนในโรงเรียนทุกภาคการ เรียน ตั้งแต่ปี 1 เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาคุ้นชินกับโรงเรียนและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในรายวิชาต่างๆ ไป	WO3 ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชมสังเกตการสอน และศึกษาและลองทำงานอื่นในโรงเรียน เช่น งานธุรการโรงเรียน งานครูประจำชั้น และงานลูกเสือ-เนตรนารี เป็นต้น เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและปลูกฝังให้นักศึกษา

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>ประยุกต์ใช้ในการทดลองสอนจริงในโรงเรียน ทำให้นักศึกษาได้เห็นสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การปฏิบัติตนของครู และการสอนนักเรียน ก่อนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในตอนที่ 5 และการประกอบอาชีพครูในอนาคต</p>	<p><u>ได้รู้ว่าการสอนที่ดีควรจะเป็นอย่างไร และงานในอาชีพครูนอกจากงานสอนแล้วครูจะต้องทำหน้าที่อื่นด้วย ทำให้นักศึกษาค้นคว้ากับภาระหน้าที่ที่ครูจะต้องปฏิบัติในโรงเรียน และนักศึกษามีความรู้เพียงพอต่อการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการประกอบอาชีพครูในอนาคต ซึ่งเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ</u></p>
<p>WO4 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในคณะอย่างต่อเนื่องผ่านระบบออนไลน์ทาง smart phone ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้อาจารย์พัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมและจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีคุณภาพตลอดเวลา ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้อย่างดี</p>	<p>WO4 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในคณะอย่างต่อเนื่องผ่านระบบออนไลน์ทาง smart phone ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้อาจารย์พัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรม การดูแลให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีคุณภาพและไม่ปิดกั้นความคิดของนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้อย่างดี</p>
<p>WO5 พัฒนาการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต จากครูที่มีประสบการณ์โดยตรง หรือการจัดกิจกรรมที่โน้มน้าวให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพครูจากการปฏิบัติงานของบุคคลใกล้ชิดที่น่ายกย่อง ได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต</p>	<p>WO5 พัฒนาการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต จากครูที่มีประสบการณ์โดยตรง หรือการจัดกิจกรรมที่โน้มน้าวให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพครูจากการปฏิบัติงานของบุคคลใกล้ชิดที่น่ายกย่อง ได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต ซึ่งจะทำให้คณะได้รับนักศึกษาที่มีความรู้สึกในด้านบวกต่ออาชีพครู</p>

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>WO6 สนับสนุนให้อาจารย์จัดการเรียนการสอน โดยการสอดแทรกเรื่องความมั่นคงในอนาคต ของการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ศึกษามี แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้สามารถผ่านพ้น อุปสรรคในการสอนและมีความอดทนในการ ควบคุมชั้นเรียนได้มากขึ้น</p>	<p>WO6 สนับสนุนให้อาจารย์จัดการเรียนการสอน โดยการสอดแทรกเรื่องความมั่นคงในอนาคต ของการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ศึกษามี แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่ดี <u>แม้ว่าอาชีพครูจะเป็นอาชีพที่มีภาระงานที่ต้อง รับผิดชอบค่อนข้างมาก แต่หากศึกษามี แรงจูงใจว่าหากประกอบอาชีพครูจะทำให้ ตนเองมีความมั่นคงในอนาคต ก็ย่อมส่งผลให้ นักศึกษาสามารถมองอาชีพครูในแง่ดีได้</u></p>
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	
<p>ST1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาให้ นักศึกษาได้ไปให้ความรู้แก่เด็กด้อยโอกาสหรือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนครู ตามความสนใจ ตั้งแต่ชั้นปี 1 เพื่อให้นักศึกษา ได้นำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับการสอน จริงกับนักเรียน ได้ฝึกการวางแผน ฝึกความ รับผิดชอบ รวมถึงเป็นการช่วยเหลือครูใน โรงเรียนขนาดเล็กให้มีกำลังใจในการเป็นครู ต่อไป ซึ่งการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนจะ ทำให้นักศึกษามีความสุขและเป็นการสร้างแรง บันดาลใจในการพัฒนานักเรียนต่อไป</p>	<p>ST1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาให้ นักศึกษาได้ไปให้ความรู้แก่เด็กด้อยโอกาสหรือ นักเรียนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครู ตามความ สนใจของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับการสอนจริง ได้ฝึกการ วางแผน ฝึกความรับผิดชอบ รวมถึงเป็นการ ช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้มีกำลังใจในการเป็น ครูต่อไป ซึ่งการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน จะทำให้นักศึกษามีความสุขและเป็นการสร้าง แรงบันดาลใจในการพัฒนานักเรียนต่อไป</p>
<p>ST2 สนับสนุนให้อาจารย์ร่วมกันบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้ อาจารย์นิเทศก์ได้มีเวลาในการเข้าไปนิเทศ นักศึกษา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และพูดคุย กับครูพี่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอในการควบคุมการ มอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม และการ ให้อิสระทางความคิดแก่นักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็น</p>	<p>ST2 สนับสนุนให้อาจารย์ในคณะร่วมกันบูรณา การการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา <u>เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ใน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระยะสั้นได้ ทั้งการ ควบคุมชั้นเรียนและการออกแบบการจัดการ เรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็น การช่วยลดภาระงานในการสอนของ</u></p>

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
เห็นถึงการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างใกล้ชิดของทางคณะ	<u>อาจารย์นิเทศก์ ซึ่งทำให้อาจารย์มีเวลาในการเข้าไปนิเทศนักศึกษา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และพูดคุยกับครูพี่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอในการควบคุมการมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม และการให้อิสระทางความคิดแก่นักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างใกล้ชิดของทางคณะ</u>
ST3 ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการปรับตัวในการประกอบอาชีพครู โดยใช้การเรียนแบบ problem-based learning ในการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งจากการสอนนักเรียน งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย มาอภิปรายเพื่อหาทางแก้ไข ปัญหา และหาวิธีในการทำงานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้กับนักศึกษามีความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้	ST3 ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เช่น วิชาจิตวิทยาการศึกษา วิชาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการผลิตสื่อการเรียนการสอน วิชาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู และวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอื่นและการดำรงชีวิตในโรงเรียน โดยใช้การเรียนแบบ problem-based learning ในการนำปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนทั้งจากการสอนนักเรียน งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย มาอภิปรายเพื่อหาทางแก้ไข <u>ปัญหา</u> โดยให้นักศึกษาได้มีอิสระในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาวิธีในการทำงานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้กับนักศึกษามีความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้
ST4 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียนตั้งแต่ปี	ST4 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ เช่น <u>ทักษะการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มี</u>

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
1 เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่จบด้านการศึกษานักศึกษาที่จบคณะอื่น ให้รัฐบาลเห็นคุณค่าของการเรียนวิชาชีพครู 5 ปี	ความแตกต่างกันในห้องเรียน การปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ นอกจากงานสอน และการวางตัว ท่าทาง และบุคลิกที่ดีในการเป็นครู โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่จบด้านการศึกษานักศึกษาที่จบคณะอื่น ให้รัฐบาลเห็นคุณค่าของการเรียนวิชาชีพครู 5 ปี
ST6 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่นักศึกษาในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะในการเข้าถึงแหล่งต่างๆ ของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศให้รู้เท่าทันนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ไม่คล้อยตามกระแสของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลทางด้านลบต่อตัวนักเรียน	ST6 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องและการป้องกันสื่อเทคโนโลยีที่อาจเป็นภัยสำหรับนักเรียนให้แก่นักศึกษาในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะและความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ นำไปสู่การรู้เท่าทันนักเรียนและสามารถป้องกันให้นักเรียนไม่คล้อยตามกระแสของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลทางด้านลบต่อตัวนักเรียนได้
กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)	
WT1 ส่งเสริมการทำระบบการประเมินทั้งการประเมินอาจารย์ในด้านต่างๆ เช่น การสอน การดูแลเอาใจใส่ การเข้าถึง และการนิเทศ เป็นต้น และการประเมินโรงเรียนที่ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากอาจารย์และโรงเรียน โดยนักศึกษาจะประเมินเดือนละ 1 ครั้งอย่างต่อเนื่อง หากอาจารย์ท่านใดได้รับผลคะแนนน้อยที่สุด ก็จะถูกตรวจสอบความประพฤติ และมีบทลงโทษ ส่วนโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คณะจะมีการตรวจสอบการดูแลนักศึกษาของ	WT1 ส่งเสริมการทำระบบการประเมินทั้งการประเมินอาจารย์ในด้านต่างๆ เช่น การสอน การดูแลเอาใจใส่ การเข้าถึง และการนิเทศ เป็นต้น และการประเมินโรงเรียนที่ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากอาจารย์และโรงเรียน โดยนักศึกษาจะประเมินเดือนละ 1 ครั้งอย่างต่อเนื่อง หากอาจารย์ท่านใดได้รับผลคะแนนน้อยที่สุด ก็จะมีการพูดคุยเพื่อตักเตือน ส่วนโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คณะจะมีการตรวจสอบการดูแลนักศึกษาของ

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>การดูแลนักศึกษาของโรงเรียน หากโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามที่คณะกำหนด คณะจะตัดสิทธิ์ในการส่งนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเทอมถัดไป</p>	<p>โรงเรียน หากโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามที่คณะกำหนด คณะจะไม่ส่งนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเทอมถัดไป</p>
<p>WT4 พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูของคณะ โดยการทบทวนรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ตัดรายวิชาที่ไม่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคตออก และพัฒนาองค์ความรู้ในรายวิชาให้ทันสมัยต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูกับนักศึกษาคณะอื่น โดยที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรจะต้องมีการสำรวจอัตราครูในแต่ละสาขา เพื่อเปิดหลักสูตรวิชาชีพครูให้สอดคล้องต่อความต้องการของกำลังคนในอนาคต ซึ่งจะทำให้ลดปัญหาการเป็นครูของคนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาโดยตรงได้</p>	<p>WT4 พัฒนาความรู้ในรายวิชาต่างๆ ให้ทันสมัยต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูกับนักศึกษาคณะอื่น โดยที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรจะต้องมีการสำรวจอัตราครูในแต่ละสาขา เพื่อเปิดหลักสูตรวิชาชีพครูให้สอดคล้องต่อความต้องการของกำลังคนในอนาคต เช่น สาขาจิตกรรม จิตวิทยาคลินิก ดนตรีพื้นเมือง นาฏศิลป์(โขน) ภาษาพม่า ภาษาเวียดนาม ภาษาสเปน และภาษามลายู ซึ่งจะทำให้ลดปัญหาการประกอบอาชีพครูของคนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาโดยตรงได้</p>
<p>WT5 พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูให้นักศึกษาที่จะไปเป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการทำหน้าที่ครูในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างเหมาะสม เช่น การสอนวิชาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วัสดุในชุมชนเป็นสื่อการเรียนรู้ และการสอนวิชาทักษะชีวิต เป็นต้น โดยที่คณะควรจะต้องเปิดสอบรับตรง และเน้นรับสมัครเฉพาะนักศึกษาที่มีความต้องการเข้ามาเรียนเพื่อกลับไปพัฒนาบ้านเกิดตนเองในโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครู</p>	<p>ตัดออก เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว</p>

ร่างกลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ปรับตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
<p>WT6 สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือช่องทาง การให้ความรู้แก่นักศึกษา เช่น ทาง social media เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ นักศึกษาได้ตระหนักถึงผลที่จะตามมาต่อนักเรียนหากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการนำไปใช้ควบคุมนักเรียนในอนาคต</p>	<p>WT6 สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือช่องทาง การให้ความรู้แก่นักศึกษาทั้งในและนอก <u>ห้องเรียน</u> เช่น ทาง social media เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ นักศึกษาได้ตระหนักถึงผลที่จะตามมาต่อนักเรียนหากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการนำไปใช้ควบคุมนักเรียนในอนาคต</p>
<p>WT7 สนับสนุนให้นักศึกษาได้เลือกหัวข้อวิทยากรและรูปแบบการจัดกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษา โดยจะต้องมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ นักศึกษาสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการประกอบอาชีพครูในอนาคตให้ได้</p>	<p>WT7 สนับสนุนให้มีระบบการจัดการที่ดีใ <u>ให้นักศึกษาได้เลือกหัวข้อ</u> วิทยากรและรูปแบบการจัดกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษา โดยจะต้องมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ นักศึกษาสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการประกอบอาชีพครูในอนาคตให้ได้</p>

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีมีทั้งหมด 25 กลยุทธ์ จากการแก้ไข ปรับปรุง และตัดกลยุทธ์ออกตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแบ่งเป็น กลยุทธ์เชิงรุกจำนวน 7 กลยุทธ์ กลยุทธ์เชิงแก้ไขจำนวน 6 กลยุทธ์ กลยุทธ์เชิงป้องกันจำนวน 6 กลยุทธ์ และกลยุทธ์เชิงรับจำนวน 6 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก

1) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาการจัดการชั้นเรียน เพื่อใช้เทคโนโลยีในการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและมีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

2) สนับสนุนให้อาจารย์ในเทศกให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยพูดเสริมแรงทางบวกเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ดีที่นักศึกษาเผชิญระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน ทั้งการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีของครูที่โรงเรียน และสภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูใน

โรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น เช่น ครูที่โรงเรียนที่มีความเอาใจใส่นักเรียน ผลสุดท้ายแล้วนักเรียนก็จะเชื่อฟังและให้ความเคารพกับครูท่านนั้น นักศึกษาก็ควรที่จะปฏิบัติตามครูท่านนั้น และการที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานในแต่ละฝ่าย ก็เป็นผลดีที่ทำให้นักศึกษาสามารถทำงานทุกรูปแบบในโรงเรียนได้ในอนาคต เป็นต้น

3) ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่ให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับ เนื่องจากนักศึกษาอาจจะยังไม่ทราบว่าแท้จริงแล้วความก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับเป็นอย่างไร หากนักศึกษาได้รับรู้สิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ดีมากยิ่งขึ้น

4) ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของครู และระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าถึงระบบต่างๆ ที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อให้นักศึกษารับรู้ ว่า รัฐบาลมีการพัฒนาระบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระงานของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน หากนักศึกษามีปัญหาในการจัดการเรียนรู้ในอนาคตนักศึกษาก็จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ไปได้ ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีกำลังใจในการประกอบอาชีพครูในอนาคตต่อไป

5) กระตุ้นให้ครูที่เลี้ยงเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ภายใต้คำแนะนำของครูที่เลี้ยง โดยเน้นเรื่องความรับผิดชอบและความมีระเบียบแบบแผนเป็นสำคัญ

6) สนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานที่หลากหลายระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งงานสอน งานครูประจำชั้น และงานอื่นๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบ เพื่อฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพครู โดยมีครูที่เลี้ยงคอยกำกับให้นักศึกษารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคตได้

7) สนับสนุนให้อาจารย์แสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ และคอยพูดเสริมแรงทางบวก โดยการพูดเชื่อมโยงกับการปฏิบัติของบุคคลใกล้ชิดได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตนให้เหมาะสมและมีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครูมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

1) พัฒนาช่องทางหรือระบบในการติดต่อประสานงานแบบออนไลน์ ระหว่างนักศึกษา คณะอาจารย์ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูที่เลี้ยง ในการดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างทันทั่วถึง

2) สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เน้นการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศของรัฐบาลในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัยเทียบเท่ากับครูในโรงเรียนในการ

ประกอบอาชีพครู โดยที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศดังกล่าวได้ เฉกเช่นเดียวกับครูในโรงเรียน

3) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชม สังเกตการสอน และศึกษาและลองทำงานอื่นในโรงเรียน เช่น งานธุรการโรงเรียน งานครูประจำชั้น และงานลูกเสือ-เนตรนารี เป็นต้น เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาได้รู้ว่าการสอนที่ดีควรจะเป็นอย่างไร และงานในอาชีพครูนอกจากงานสอนแล้วครูจะต้องทำหน้าที่อื่นด้วย ทำให้นักศึกษาค้นชินกับภาระหน้าที่ที่ครูจะต้องปฏิบัติในโรงเรียน และนักศึกษามีความรู้เพียงพอต่อการไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการประกอบอาชีพครูในอนาคต

4) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในขณะอย่างต่อเนื่องผ่านระบบออนไลน์ทาง smart phone ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้อาจารย์พัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรม การดูแลให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีคุณภาพและไม่ปิดกั้นความคิดของนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้อย่างดี

5) พัฒนาการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต จากครูที่มีประสบการณ์โดยตรง หรือการจัดกิจกรรมที่โน้มน้าวให้นักศึกษาดตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพครูจากการปฏิบัติงานของบุคคลใกล้ชิดที่นายกองได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต

6) สนับสนุนให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเรื่องความมั่นคงในอนาคตของการประกอบอาชีพครู เพื่อให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่ดี แม้ว่าอาชีพครูจะเป็นอาชีพที่มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบค่อนข้างมาก แต่หากนักศึกษามีแรงจูงใจว่าหากประกอบอาชีพครูจะทำให้ตนเองมีความมั่นคงในอนาคต ก็ย่อมส่งผลให้นักศึกษาสามารถมองอาชีพครูในแง่ดีได้

กลยุทธ์เชิงป้องกัน

1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาให้นักศึกษาได้ไปให้ความรู้แก่เด็กด้อยโอกาสหรือนักเรียนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครู ตามความสนใจของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับการสอนจริง ได้ฝึกการวางแผน ฝึกความรับผิดชอบ รวมถึงเป็นการช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้มีกำลังใจในการเป็นครูต่อไป ซึ่งการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนจะทำให้นักศึกษามีความสุขและเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนานักเรียนต่อไป

2) สนับสนุนให้อาจารย์ในคณะร่วมกันบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ ทั้งการควบคุมชั้นเรียนและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดภาระงานในการสอนของอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งทำให้อาจารย์มีเวลาในการเข้าไปนิเทศนักศึกษา ให้

คำปรึกษาแก่นักศึกษา และพูดคุยกับครูที่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอในการควบคุมการมอบหมายงานใน ปริมาณที่เหมาะสม และการให้อิสระทางความคิดแก่นักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดูแลเอาใจใส่ นักศึกษาอย่างใกล้ชิดของทางคณะ

3) ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เช่น วิชาจิตวิทยาการศึกษา วิชาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการผลิตสื่อการเรียนการสอน วิชาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับ ครู และวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอื่นและการดำรงชีวิตในโรงเรียน โดยใช้การเรียนแบบ problem-based learning ในการนำปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนทั้งจากการสอนนักเรียน งานอื่นๆ ที่ได้รับ มอบหมาย มาอภิปรายเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และหาวิธีในการทำงานในโรงเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้กับ นักศึกษามีความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้

4) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และนักศึกษาสามารถ นำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ เช่น ทักษะการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีความ แตกต่างกันในห้องเรียน การปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ นอกจากงานสอน และการวางตัว ท่าทาง และบุคลิกที่ ดีในการเป็นครู โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่จบ ด้านการศึกษาและนักศึกษาที่จบคณะอื่น ให้รัฐบาลเห็นคุณค่าของการเรียนวิชาชีพครู 5 ปี

5) สนับสนุนการจัดกิจกรรมการอบรมเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพครูในด้าน ค่าตอบแทนสวัสดิการที่ได้รับ และแนวทางในการเลี้ยงดูครอบครัว จากครูผู้มีประสบการณ์โดยตรง

6) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องและการ ป้องกันสื่อเทคโนโลยีที่อาจเป็นภัยสำหรับนักเรียนให้แก่นักศึกษาในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ศึกษามี ทักษะและความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ นำไปสู่การรู้เท่าทันนักเรียนและสามารถ ป้องกันให้นักเรียนไม่คล้อยตามกระแสของสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลทางด้านลบต่อตัวนักเรียน ได้

กลยุทธ์เชิงรับ

1) ส่งเสริมการทำระบบการประเมินทั้งการประเมินอาจารย์ในด้านต่างๆ เช่น การสอน การ ดูแลเอาใจใส่ การเข้าถึง และการนิเทศ เป็นต้น และการประเมินโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครู เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากอาจารย์และโรงเรียน โดยนักศึกษาจะประเมินเดือนละ 1 ครั้ง อย่างต่อเนื่อง หากอาจารย์ท่านใดได้รับผลคะแนนน้อยที่สุด ก็จะมีการพูดคุยเพื่อตักเตือน ส่วน วิทยาลัยที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คณะจะมีการตรวจสอบการดูแล นักศึกษาของโรงเรียน หากโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามที่คณะกำหนด คณะจะไม่ส่งนักศึกษาเข้าไปฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูในเทอมถัดไป

2) สนับสนุนให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ ผู้บริหารหลักสูตร ครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนช่วยในการร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และคำนึงถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทจริงในโรงเรียนให้ได้ ทำให้คณะ นักศึกษา และโรงเรียนได้รับผลประโยชน์ที่ดีที่สุ่ตรงร่วมกัน

3) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษา ได้เห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพครูมากกว่าการดูที่จำนวนค่าตอบแทนที่จะได้รับ รวมถึงการสอดแทรกวิธีการออมเงินและการลงทุนให้กับนักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูและมีเงินเก็บในการเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างดี

4) พัฒนาความรู้ในรายวิชาต่างๆ ให้ทันสมัยต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูกับนักศึกษาคณะอื่น โดยที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรจะต้องมีการสำรวจอัตราครูในแต่ละสาขา เพื่อเปิดหลักสูตรวิชาชีพครูให้สอดคล้องต่อความต้องการของกำลังคนในอนาคต เช่น สาขาจิตกรรม จิตวิทยาคลินิก ดนตรีพื้นเมือง นาฏศิลป์(โขน) ภาษาพม่า ภาษาเวียดนาม ภาษาสเปน และภาษามลายู ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาการประกอบอาชีพครูของคนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาโดยตรงได้

5) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือช่องทางให้ความรู้แก่นักศึกษา เช่น ทาง social media เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอยู่ตลอด เพื่อให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงผลที่จะตามมาต่อนักเรียนหากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการนำไปใช้ควบคุมนักเรียนในอนาคต

6) สนับสนุนให้นักศึกษาได้เลือกหัวข้อ วิทยากรและรูปแบบการจัดกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษา โดยจะต้องมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ นักศึกษาสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการประกอบอาชีพครูในอนาคต ให้ได้

จากการนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดี พบว่า กลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ สามารถจัดกลุ่มของ กลยุทธ์ที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นเดียวกันได้เป็น 5 ประเด็น ดังตาราง 4.20

ตาราง 4.20 กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีตามกลุ่มที่มีประเด็นเดียวกัน

กลยุทธ์ ประเด็น	กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)
การจัดการเรียน การสอนของ อาจารย์ที่คณะ	1) พัฒนาให้นักศึกษา มีความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยีในการ	2) สนับสนุนให้ในราย วิชาต่างๆ เน้นการใช้ ประโยชน์จากระบบ	3) ส่งเสริมให้มีการจัด การเรียนการสอน แบบ problem-	3) ส่งเสริมการสร้าง แรงบันดาลใจให้เห็น คุณค่าของอาชีพครู

กลยุทธ์ ประเด็น	กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)
	พัฒนาการออกแบบ การจัดการเรียนรู้	สารสนเทศของรัฐบาล	based learning จาก ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงใน โรงเรียน	มากกว่าจำนวน คำตอบแทน
		6) สนับสนุนให้ อาจารย์จัดการเรียน การสอนโดยการ สอดแทรกเรื่องความ มั่นคงในอนาคตของ อาชีพครู	4) ส่งเสริมการจัดการ เรียนการสอนและการ จัดกิจกรรมที่มี ประโยชน์และนำไปใช้ ประกอบอาชีพครูใน อนาคตได้	
			6) ส่งเสริมการจัดการ เรียนการสอนเกี่ยวกับ การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ ถูกต้องและการรู้เท่า ทันสื่อ	
การจัดกิจกรรม ของคณะ	3) ส่งเสริมให้จัด กิจกรรมให้ความรู้ เกี่ยวกับแนวทาง ความก้าวหน้าและ สวัสดิการของอาชีพ ครู	3) ส่งเสริมการเยี่ยม ชม สังเกตการสอน และศึกษาและลอง ทำงานอื่นในโรงเรียน	1) ส่งเสริมการจัด กิจกรรมจิตอาสาตาม ความสนใจของ นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษานำความรู้ที่ เรียนไปประยุกต์ใช้ จริง	5) สนับสนุนให้มีการ จัดกิจกรรมหรือช่อง ทางการให้ความรู้แก่นัก ศึกษาเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงของสื่อ เทคโนโลยี
	4) ส่งเสริมให้นักศึกษา สามารถเข้าถึงระบบ สารสนเทศของรัฐบาล ได้เหมือนกับครูใน โรงเรียน	5) พัฒนาการจัด กิจกรรมให้นักศึกษามี ความรู้ที่เป็นประโยชน์ จากครูที่มีประสบ การณ์โดยตรง	5) สนับสนุนการจัด อบรมเกี่ยวกับความ เจริญก้าวหน้าใน อาชีพจากครูที่มี ประสบการณ์ตรง	6) สนับสนุนให้นัก ศึกษาเลือกหัวข้อ วิทยากรและรูปแบบ การจัดการกิจกรรมตาม ความต้องการและ ความสนใจ
อาจารย์ที่คณะ	2) สนับสนุนให้ อาจารย์นิเทศก์พูด เสริมแรงทางบวก เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ดี ที่นักศึกษาเผชิญ ระหว่างฝึกสอน		2) สนับสนุนให้ อาจารย์บูรณาการการ จัดการเรียนการสอน ในแต่ละรายวิชา	

กลยุทธ์ ประเด็น	กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)
	7) สนับสนุนให้ อาจารย์เป็นแบบอย่าง ที่ดีและให้คำปรึกษา			
การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู	5) กระตุ้นให้ครูพี่เลี้ยง เปิดโอกาสในการ ออกแบบการจัดการ เรียนรู้ โดยเน้นเรื่อง ความรับผิดชอบและ ความมีระเบียบแบบ แผน			
	6) สนับสนุนให้ นักศึกษาได้ทำงานที่ หลากหลายระหว่าง ฝึกสอน			
ระบบการประเมิน และการพัฒนา หลักสูตรครู- ศาสตรบัณฑิต และการศึกษา บัณฑิต		1) พัฒนาช่องทาง/ ระบบการติดต่อแบบ ออนไลน์ ระหว่าง นักศึกษา คณะ อาจารย์ โรงเรียน และครูพี่เลี้ยง		1) ส่งเสริมการทำ ระบบการประเมิน อาจารย์และโรงเรียน เพื่อทราบปัญหาที่เกิด จากอาจารย์และ โรงเรียน
		4) ส่งเสริมให้นักศึกษา ได้ประเมินพฤติกรรม และการจัดการเรียน การสอนของอาจารย์ ผ่านระบบออนไลน์		2) สนับสนุนให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องมีส่วนช่วยใน การปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความทันสมัย และคำนึงถึงการใช้ จริง
				4) พัฒนาความรู้ใน รายวิชา และสำรวจ อัตราครู เพื่อเปิด หลักสูตรให้สอดคล้อง ต่อความต้องการของ นักศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู และ 3) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาในระดับและวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ (explanatory sequential design) เริ่มจากการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อศึกษาการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีระดับแตกต่างกัน นำไปสู่การวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์นักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำในการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู และระยะที่ 2 เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มานำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้เทคนิค SWOT analysis และ TOWS matrix

ระยะที่ 1 การศึกษาระดับและวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การศึกษาระดับและวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูใช้การวิจัยแบบการวิจัยแบบผสมวิธี แบบเชิงอธิบายเป็นลำดับ (explanatory sequential design) โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะย่อย ดังนี้

1.1 การศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีตัวอย่างวิจัยคือนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2559 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 4 แห่ง และได้ตัวอย่างวิจัยจากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัยจำนวน 800 ฉบับ และได้รับกลับคืนจำนวน 506 ฉบับ อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 63.25

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการมองอาชีพครูในแง่ดี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความสนใจในอาชีพ และการวางแผนประกอบอาชีพ จำนวน 30 ข้อ และมีการ

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ทั้งการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามเป็นรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (item objective congruence: IOC) ซึ่งมีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.5 จึงมีการปรับข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การตรวจสอบเชิงโครงสร้าง พบว่า องค์ประกอบที่วัดการมองอาชีพครูในแง่ดีมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการตรวจสอบความเที่ยง โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่า ความเที่ยงในการวัดตัวแปรการมองอาชีพครูในแง่ดีเท่ากับ 0.871 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์สูง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถิติเชิงบรรยายเพื่ออธิบายลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปรและตัวอย่างวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และความโด่ง โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows version 22 และสถิติเชิงสรุปอ้างอิง เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการมองอาชีพครูในแง่ดี จำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง ด้วยการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และเพื่อศึกษาระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีในการจัดกลุ่มนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบที (t-test)

1.2 การวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีโดยการสัมภาษณ์แบบจากกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ โดยเกณฑ์การเลือกกรณีศึกษา เลือกจากนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นตัวอย่างวิจัย ในระยะย่อยที่ 1 ที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ และยินดีในการให้สัมภาษณ์ จำนวนระดับละ 5 คน จากมหาวิทยาลัยจำนวน 4 แห่ง กรณีศึกษาจึงมีจำนวนทั้งหมด 40 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แตกต่างกันของนักศึกษาวิชาชีพครู และมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดแฟ้มข้อมูล ถอดเทปสัมภาษณ์ และวิเคราะห์เนื้อหา โดยการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงมาจากการได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง และสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำมาจากการได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ

ระยะที่ 2 การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการนำข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 ร่วมกับการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่

12 (พ.ศ.2560 - 2564) มาสร้างเป็นกลยุทธ์ โดยใช้เทคนิค SWOT analysis และ TOWS matrix และมีการนำร่างกลยุทธ์ไปเสนอให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพครูเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกลยุทธ์ต่อไป โดยเครื่องมือในการตรวจสอบกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู คือ แบบตรวจสอบรายการ (check-list) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมและการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดี และให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอข้อเสนอแนะในแต่ละกลยุทธ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยแบ่งการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ข้อตามวัตถุประสงค์วิจัย ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาวิชาชีพครูมองอาชีพครูในแง่ดีระดับมาก (Mean = 3.68) และจากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า นักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=-39.594^*$, $df=223.741$, $p=.000$)

2. สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ สาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง ประกอบด้วย 8 ประเด็น ได้แก่ ความประทับใจระหว่างการศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครู การได้รับการถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู การมีลักษณะนิสัยที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครู การรับรู้ความสามารถในตนเอง การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุนจากครูอาจารย์ ความประทับใจครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ และความรู้สึกมั่นคงในการดำเนินชีวิต และสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ การประสบปัญหา ระหว่างการศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครู การรับรู้ถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู การรับรู้ถึงผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่ากับภาระงานในการประกอบอาชีพครู อาจารย์ไม่ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา และพฤติกรรมของอาจารย์ที่ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี

3. การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลยุทธ์เชิงรุก

1) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาการจัดการชั้นเรียน 2) สนับสนุนให้อาจารย์นิเทศก์ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยพูด

เสริมแรงทางบวกเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ดีที่นักศึกษาเผชิญระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน ทั้งการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีของครูที่โรงเรียน และสภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูในโรงเรียน 3) ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่ให้ความรู้นักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับ 4) ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของครู และระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าถึงระบบต่างๆ ที่รัฐบาลสร้างขึ้น 5) กระตุ้นให้ครูพี่เลี้ยงเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ภายใต้คำแนะนำของครูพี่เลี้ยง โดยเน้นเรื่องความรับผิดชอบและความมีระเบียบแบบแผนเป็นสำคัญ 6) สนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานที่หลากหลายระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งงานสอน งานครูประจำชั้น และงานอื่นๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบ โดยมีครูพี่เลี้ยงคอยกำกับให้นักศึกษารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ และ 7) สนับสนุนให้อาจารย์แสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ และคอยพูดเสริมแรงทางบวก โดยการพูดเชื่อมโยงกับการปฏิบัติของบุคคลใกล้ชิดได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

1) พัฒนาช่องทางหรือระบบในการติดต่อประสานงานแบบออนไลน์ ระหว่างนักศึกษา คณะอาจารย์ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูพี่เลี้ยง 2) สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เน้นการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศของรัฐบาลในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัยเทียบเท่ากับครูในโรงเรียนในการประกอบอาชีพครู 3) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชม สังเกตการสอน และศึกษาและลองทำงานอื่นในโรงเรียน เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาได้รู้ว่าการสอนที่ดีควรจะเป็นอย่างไร และงานในอาชีพครูนอกจากงานสอนแล้วครูจะต้องทำหน้าที่อื่นด้วย 4) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในขณะอย่างต่อเนื่องผ่านระบบออนไลน์ทาง smart phone ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้อาจารย์พัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรม การดูแลให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ให้มีคุณภาพและไม่ปิดกั้นความคิดของนักศึกษา 5) พัฒนาการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต จากครูที่มีประสบการณ์โดยตรง หรือการจัดกิจกรรมที่เน้นนำให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพครูจากการปฏิบัติงานของบุคคลใกล้ชิดที่น่ายกย่อง ได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต และ 6) สนับสนุนให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเรื่องความมั่นคงในอนาคตของการประกอบอาชีพครู

กลยุทธ์เชิงป้องกัน

1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาตามความสนใจของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับการสอนจริง ได้ฝึกการวางแผน ฝึกความรับผิดชอบ รวมถึงเป็นการช่วยเหลือ

ครูในโรงเรียนให้มีกำลังใจในการเป็นครูต่อไป 2) สนับสนุนให้อาจารย์ในคณะร่วมกันบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ 3) ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เช่น วิชาจิตวิทยาการศึกษา วิชาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการผลิตสื่อการเรียนการสอน วิชาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับครู และวิชาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอื่นและการดำรงชีวิตในโรงเรียน โดยใช้ การเรียนแบบ problem-based learning 4) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่จบด้านการศึกษาและนักศึกษาที่จบคณะอื่น ให้รัฐบาลเห็นคุณค่าของการเรียนวิชาชีพครู 5 ปี 5) สนับสนุนการจัดกิจกรรมการอบรมเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพครูในด้านค่าตอบแทนสวัสดิการที่ได้รับ และแนวทางในการเลี้ยงดูครอบครัว จากครูผู้มีประสบการณ์โดยตรง และ 6) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้องและการป้องกันสื่อเทคโนโลยีที่อาจเป็นภัยสำหรับนักเรียนให้แก่ นักศึกษาในภาคปฏิบัติ

กลยุทธ์เชิงรับ

1) ส่งเสริมการทำให้ระบบการประเมินทั้งการประเมินอาจารย์ในด้านต่างๆ เช่น การสอน การดูแลเอาใจใส่ การเข้าถึง และการนิเทศ เป็นต้น และการประเมินโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากอาจารย์ 2) สนับสนุนให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ผู้บริหารหลักสูตร ครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนช่วยในการร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และคำนึงถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทจริงในโรงเรียนให้ได้ 3) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาได้เห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพครูมากกว่าการดูที่จำนวนค่าตอบแทนที่จะได้รับ รวมถึงการสอดแทรกวิถีการออมเงินและการลงทุนให้กับนักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูและมีเงินเก็บในการเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างดี 4) พัฒนาความรู้ในรายวิชาต่างๆ ให้ทันสมัยต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูกับนักศึกษาคณะอื่น 5) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือช่องทาง การให้ความรู้แก่นักศึกษา เช่น ทาง social media เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและผลกระทบทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ นักศึกษาได้ตระหนักถึงผลที่จะตามมาต่อนักเรียนหากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการนำไปใช้ ควบคุมนักเรียนในอนาคต และ 6) สนับสนุนให้นักศึกษาได้เลือกหัวข้อ วิทยากรและรูปแบบการจัดกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษา โดยจะต้องมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครู

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สภาพของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู 2) สาเหตุที่ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู และ 3) กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สภาพของการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู

ผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า นักศึกษาวิชาชีพรูส่วนใหญ่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับมาก จากเกณฑ์การแปลความหมายของระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีที่แบ่งเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่น้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนักศึกษาวิชาชีพรูควรมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูจึงเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิชาชีพรู แต่ก็ยังคงมีนักศึกษาวิชาชีพรูส่วนหนึ่งที่ได้เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แล้วทำให้มีการมองอาชีพครูในแง่ดีลดลง อาจมีผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัวและตนเองของนักศึกษา หรือสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ไม่เอื้อต่อการมีทัศนคติที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ McIlveen and Perera (2016) ที่กล่าวว่าสถาบันผลิตครูจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและเอาใจใส่ต่อความพึงพอใจในอาชีพครู ให้ครูเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดี หากนักศึกษาวิชาชีพรูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีก็จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการสนใจอาชีพครูในอนาคต

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรภูมิหลังที่น่าสนใจที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ พบว่า ค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรู การสอบเข้าศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า การที่นักศึกษาวิชาชีพรูจะมีคะแนนความถนัดทางวิชาชีพรูมากน้อยเพียงไร ก็ไม่ได้หมายความว่านักศึกษาจะมีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงหรือต่ำตามคะแนนดังกล่าว ซึ่งอาจจะสะท้อนได้ว่ารูปแบบหรือแบบทดสอบในการวัดความถนัดทางวิชาชีพรูที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสำคัญในการวัดการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษา การสอบเข้าศึกษาของนักศึกษา ทั้งการสอบแอดมิชชั่นที่เลือกลำดับที่ 1, 2, 3, 4 และการสอบตรงที่จัดสอบโดยมหาวิทยาลัย ไม่ได้ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเมื่อนักศึกษาได้เข้ามาศึกษาในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ นักศึกษาได้รับการบ่มเพาะจากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และการเผชิญกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งดีและไม่ดี ที่มีผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษามากกว่าการที่นักศึกษาการเลือกสอบเข้าศึกษาในตอนแรก และการที่นักศึกษามีผู้ปกครองประกอบอาชีพครูหรือไม่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพครูก็ไม่ได้ทำให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีแตกต่างกัน อาจมีผลมาจากนักศึกษาที่ไม่ได้มีผู้ปกครองประกอบอาชีพครูได้รับการถ่ายทอดหรือ

การปลูกฝังจากผู้ปกครองที่มองอาชีพครูในแง่ดีเป็นทุนเดิม การได้เห็นตัวอย่างจากครูที่โรงเรียนในอดีต หรือการได้รับการสนับสนุนจากครูที่โรงเรียนในอดีตก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีเกี่ยวกับได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุนจากครู และความประทับใจครูที่โรงเรียนในอดีตที่เป็นต้นแบบ ที่ทำให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรภูมิหลังที่น่าสนใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ พบว่า ค่าเฉลี่ยการมองอาชีพครูในแง่ดีจำแนกตามตัวแปรมหาวิทยาลัย และเกรดเฉลี่ยสะสม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า นักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัยมีการมองอาชีพครูในแง่ดีต่างกัน โดยที่นักศึกษามหาวิทยาลัย A มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ามหาวิทยาลัยอื่น และมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายที่กระจายมากกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ประกอบกับการพิจารณาจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัย A จำแนกตามระดับการมองอาชีพครูในแง่ดี ทำให้เห็นว่านักศึกษามหาวิทยาลัย A มีนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำเป็นจำนวนมากและแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นค่อนข้างสูง ดังนั้นนักศึกษามหาวิทยาลัย A มองอาชีพครูในแง่ดีต่ำกว่ามหาวิทยาลัยอื่น อาจจะมาจกสภาพแวดล้อมในการเรียน ลักษณะนิสัยของนักศึกษา สภาพแวดล้อมที่เผชิญในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ฯลฯ ที่นักศึกษาเผชิญค่อนข้างมีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ที่มีผลทำให้พวกเขามองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยอื่น และนักศึกษาที่เกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีการมองอาชีพครูในแง่ดีแตกต่างกันเช่นกัน แต่จะแตกต่างกันที่นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 มีการมองอาชีพครูในแง่ดีสูงกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.01 - 3.50 แต่เมื่อพิจารณาการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในคู่อื่น ทั้งนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00, 2.00 - 2.50 และ 2.51 - 3.00 พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ McIlveen et al. (2013) ที่กล่าวว่า การมองอาชีพในแง่ดีส่งผลต่อเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา เนื่องจากผลของงานวิจัยนี้มีการศึกษาในภาพรวมของนักศึกษาในหลายคณะ แต่การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะเจาะจงไปที่นักศึกษาวิชาชีพครูเท่านั้น จึงมีความเป็นไปได้ที่ผลอาจจะแตกต่างกัน

2. สาเหตุที่ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

สาเหตุที่ส่งผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูมีหลายประเด็น โดยการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแยกเป็นประเด็นตามผู้เกี่ยวข้องกับสาเหตุ ดังต่อไปนี้

2.1 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีที่เกี่ยวข้องกับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ

ผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดี พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ ส่งผลทางบวกและทางลบ

ต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนเห็นตัวอย่างจากครูอาจารย์ ได้รับการจัดการเรียนการสอน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่ง นักศึกษาบางคนอาจจะได้รับประสบการณ์ทางด้านที่ดีจากครูอาจารย์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเป็นครู หรือสภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แต่นักศึกษา บางคนอาจจะได้รับประสบการณ์ที่ไม่ดีจากครูอาจารย์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ไม่น่าสนใจ และไม่สามารถประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพครูได้ หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่พร้อมของโรงเรียนฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู จึงทำให้สาเหตุเหล่านี้มีผลทั้งทางบวกและทางลบ ตามประสบการณ์การรับรู้ ที่นักศึกษาได้เผชิญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tiger (1979) ที่ว่าการที่บุคคลจะมองโลกในแง่ดีจะ เกิดจากระดับความเชื่อ การควบคุม และการเรียนรู้จากสังคมที่แตกต่างกัน

2.2 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดี พบว่า ลักษณะนิสัยของบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะยึดมั่นในหลักการ ซึ่งลักษณะยึดมั่นในหลักการ เป็นลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนเป็นครูในการ เป็นคนที่มีระเบียบแบบแผน มีหลักการ และมีความรับผิดชอบ ส่งผลทางบวกต่อการมองอาชีพครูในแง่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ McIlveen et al. (2013) และ McIlveen & Perera (2016) แต่ บุคลิกภาพแบบหัวนโหนกส่งผลทางบวกต่อการมองอาชีพครูในแง่ดี ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ McIlveen & Perera (2016) ที่ว่า บุคลิกภาพแบบหัวนโหนกมีความสัมพันธ์กับอาชีพครูในทางลบ เนื่องจากเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการมองอาชีพในแง่ร้าย จึงมีความสัมพันธ์ทางลบต่อการมอง อาชีพในแง่ดี ดังนั้นนักเรียนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อลักษณะนิสัยบุคลิกภาพแบบหัวนโหนก เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้มีปัจจัยเรื่องนักเรียนเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นหากนักศึกษาเกิดบุคลิกภาพ แบบหัวนโหนกกับเรื่องนักเรียนจึงเป็นแรงบันดาลใจให้นักศึกษาได้พัฒนาปรับปรุงตนเองให้ประสบความสำเร็จในอาชีพครู

ผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดี พบว่า การรับรู้ความสามารถในตนเอง เป็น การที่นักศึกษามีความมั่นใจและมีความเชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ไป ได้ ซึ่งการรับรู้ความสามารถในตนเองเป็นสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ McIlveen et al. (2013) ที่กล่าวว่า ความสามารถในตนเองมีอิทธิพล ต่อการมองอาชีพในแง่ดี

2.3 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใกล้ชิด

ผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีจากกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีระดับ การมองอาชีพครูในแง่ดีสูง พบว่า การสนับสนุนของผู้ปกครองและครูเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามี ระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Garcia et al. (2015) ที่กล่าวว่าวัยรุ่น เป็นวัยที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ และครู เพื่อทำให้ตนเองมีความสามารถในการควบคุม และ

ช่วยให้พวกเขาสามารถวางแผนและจัดการด้านอาชีพได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา สุวรรณลาภเจริญ (2552) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลจะคิดในแง่ดีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการปลูกฝังหรือการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างในสังคม ซึ่งการมองอาชีพครูในแง่ดีก็ถือว่าเป็นการคิดในแง่บวกของบุคคลเช่นกัน

2.4 สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีที่เกี่ยวข้องกับสังคม

ผลการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดี พบว่า ความรู้สึกมั่นคงในการดำเนินชีวิต และการรับรู้ถึงผลตอบแทนในการประกอบอาชีพครูที่ไม่คุ้มค่า ทำให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำตามลำดับ เนื่องจากมนุษย์ทุกคนย่อมประกอบอาชีพเพื่อให้ตนเองสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ ซึ่งการที่นักศึกษารู้สึกว่าการประกอบอาชีพครูทำให้พวกเขาได้รับสวัสดิการที่มั่นคงในการดำเนินชีวิต ก็เป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจและทำให้นักศึกษามีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพครูที่ดียิ่งขึ้น หรือการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงด้วยเช่นกัน แต่หากนักศึกษารับรู้ว่าภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพครูมีมากเกินไป และไม่สอดคล้องกับผลตอบแทนที่นักศึกษาคาดหวัง ก็เป็นเรื่องยากที่จะทำให้ศึกษายังคงมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง เนื่องจากโดยปกติแล้วหากมนุษย์ทำงานแล้วไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุขได้ แน่แน่นอนว่านักศึกษาก็จะไม่มีแรงจูงใจในการมองอาชีพครูในแง่ดีในระดับสูงได้ หรือไม่สามารถพัฒนาการทำงานของตนเองให้ประสบความสำเร็จได้ เพราะไม่มีสิ่งดึงดูดให้นักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูให้มีคุณภาพต่อไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Dessler & Tan (2009) ที่ให้ความสำคัญกับความเป็นธรรมซึ่งเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งในการทำงานของบุคคล โดยการเปรียบเทียบระหว่างการทุ่มเทในการทำงานกับผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ

3. กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูที่นำเสนอ เกิดจากการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกรณีศึกษาจากตัวอย่างวิจัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบกับการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) จึงทำให้กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีนั้น อาจมีความเหมาะสมที่จะนำกลยุทธ์ไปใช้ในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาคอาจมีสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน มีหลายประเด็น โดยการอภิปรายผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอแยกเป็นกลยุทธ์ที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นเดียวกัน และแยกเป็นกลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ ดังต่อไปนี้

3.1 กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

กลยุทธ์เชิงรุก

กลยุทธ์เชิงรุกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่คณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการทำสื่อการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยี และทางมหาวิทยาลัยจะต้องมีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีจริงของนักศึกษา ส่งผลให้นักศึกษามีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสอนจริงในโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร เรืองรอง, ประหยัด จิระวงพงศ์, วณิชชา แม่นยำ, วิลาวัลย์ สมยาโรน, ศรีนยู หมื่นเดช และชไมพร ศรีสุราช. (2557) ที่กล่าวว่าเทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน ดังนั้นครูในศตวรรษที่ 21 จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

กลยุทธ์เชิงแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่คณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่มหาวิทยาลัยมีจุดอ่อนในการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ โดยการให้ความสำคัญกับการนำประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศที่รัฐบาลจัดทำให้กับครูในโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถมาใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาวิชาชีพรูในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการประกอบอาชีพครู ส่งผลให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดี โดยรัฐบาลควรที่จะต้องเปิดระบบสารสนเทศให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมถึงอาจารย์คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และนักศึกษาวิชาชีพรูเข้าถึงระบบสารสนเทศนั้นด้วย เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศสูงสุด นอกจากนี้กลยุทธ์เชิงแก้ไข เป็นกลยุทธ์ที่มหาวิทยาลัยแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยให้อาจารย์มีการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนหรือสอดแทรกเกี่ยวกับความมั่นคงในอาชีพครู เพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพรูมีแรงจูงใจในการมองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์เชิงป้องกัน

กลยุทธ์เชิงป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่คณะ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่มหาวิทยาลัยควรเน้นให้อาจารย์มีการจัดการเรียนการสอนแบบ problem-based learning ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2548) ที่กล่าวว่า problem-based learning เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนเป็นผู้ที่นำผู้เรียนไปเผชิญกับสถานการณ์หรือปัญหาจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจปัญหาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้จึงช่วยให้อาจารย์สามารถสอนในสิ่งที่

ประโยชน์กับนักศึกษาวิชาชีพรูในการนำไปใช้ประกอบอาชีพครูในอนาคตได้จริง เพื่อให้ศึกษามีความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาในโรงเรียน และทำให้นักศึกษาวิชาชีพรูมีความแตกต่างจากนักศึกษาจากคณะอื่น เพื่อลดปัญหาการแย่งงานของอาชีพครู ยิ่งไปกว่านั้นในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งเป็นภัยกับนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีความรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี เพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน ดังนั้นกลยุทธ์เชิงป้องกันที่มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้อาจารย์มีการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาวิชาชีพรูมีความรู้เท่าทันสื่อและสามารถนำไปสอนนักเรียนได้ จึงเป็นกลยุทธ์ที่สามารถป้องกันการเกิดปัญหาดังกล่าวได้ หากปัญหาดังกล่าวไม่เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพครูของนักศึกษาในอนาคต ก็จะทำให้ศึกษายังคงมองอาชีพครูในแง่ดี

กลยุทธ์เชิงรับ

กลยุทธ์เชิงรับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนที่สร้างแรงบันดาลใจเพื่อให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพครูมากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับ โดยการสอดแทรกวิธีการออมเงินและการลงทุนให้กับนักศึกษาสามารถเลี้ยงดูครอบครัวในอนาคตได้ หากนักศึกษาประกอบอาชีพครู ซึ่งจะทำให้ศึกษามีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครูและมองอาชีพครูในแง่ดีมากขึ้น ดังนั้นกลยุทธ์นี้จึงเป็นกลยุทธ์ที่มหาวิทยาลัยจะสามารถรับมือกับการกำหนดผลตอบแทนของการประกอบอาชีพครูที่ไม่เหมาะสมหากเทียบกับภาระงานของรัฐบาล และส่งเสริมให้อาจารย์ในคณะเอาใจใส่นักศึกษามากยิ่งขึ้นในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาวิชาชีพรู

3.2 กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

กลยุทธ์เชิงรุก

กลยุทธ์เชิงรับที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่มีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพครูในอนาคต และเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจและมีอิสระในการเข้าร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางความก้าวหน้าและสวัสดิการของอาชีพครู เนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าในอาชีพและการให้สวัสดิการที่คุ้มค่ากับผู้ที่ประกอบอาชีพครู จึงทำให้การส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษาวิชาชีพรูมองอาชีพครูในแง่ดีในการประกอบอาชีพครูในอนาคต และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ให้นักศึกษาวิชาชีพรูได้ทดลองใช้ระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของครูในโรงเรียน และระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้ส่งเสริมผู้ที่ประกอบอาชีพครูได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ศึกษามีความรู้ที่ได้รับไปจัดการเรียนรู้อีกกับนักเรียนในอนาคตได้อย่างราบรื่นและลดการเกิดอุปสรรคในการประกอบอาชีพครู ดังนั้นกลยุทธ์ดังกล่าวจึงเป็นการ

ส่งเสริมให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา วีระสัย และ ประดิษฐา นาครักษา (2557) ที่กล่าวว่ากิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนักศึกษา ควรจะเป็น กิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจ ความสมัครใจ และความถนัดของนักศึกษา

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

กลยุทธ์เชิงแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการใช้แก้ไขจุดอ่อนให้กับมหาวิทยาลัยที่ยังคงมีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ตอบสนอง ต่อที่นักศึกษาวิชาชีพรู้นำไปใช้สอนจริงในโรงเรียน และการเรียนการสอนยังคงเป็นการสอนแบบ บรรยาย ซึ่งนักศึกษาชอบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากกว่าการฟังคำบรรยาย (Johnson, Johnson & Holubes, 1992) ดังนั้นกลยุทธ์เชิงแก้ไขนี้จึงเป็นกลยุทธ์ที่ส่งเสริมการจัด กิจกรรมให้นักศึกษาวิชาชีพรูได้เข้าไปเห็นสภาพจริงในโรงเรียน ทั้งการเยี่ยมชม สังเกตการณ์สอน และให้นักศึกษาวิชาชีพรูได้ศึกษาและทดลองทำงานอื่นๆ ในโรงเรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เห็นสภาพ จริงของโรงเรียน และเกิดความคุ้นชินกับโรงเรียนในการประกอบอาชีพครูในอนาคต อีกทั้งกลยุทธ์ การแก้ไขปัญหาโดยการจัดกิจกรรมให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษาในการประกอบอาชีพครู จากครูที่มีประสบการณ์โดยตรง ก็จะทำให้ให้นักศึกษาวิชาชีพรูเข้าในการประกอบอาชีพครูได้เป็นอย่างดี และเป็นการลดการสอนแบบบรรยายของอาจารย์ได้อีกด้วย ซึ่งการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ทำ ให้นักศึกษาสามารถเข้าใจบทเรียนได้อย่างลึกซึ้งและเข้าใจการทำงานในโรงเรียน ดังนั้นกลยุทธ์ ดังกล่าวจึงเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์เชิงป้องกัน

กลยุทธ์เชิงป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็น กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษาวิชาชีพรูได้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ จากการทำกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพครู เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพรู ได้เห็นคุณค่าของอาชีพครู ส่งผลให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น ทั้งกลยุทธ์การจัดกิจกรรม จิตอาสาในการสอนนักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อป้องกันปัญหาครูสอนไม่ตรงวุฒิและมีจำนวนไม่ เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคที่นักศึกษาวิชาชีพรูต้องเผชิญในการ ประกอบอาชีพครูในอนาคต และการจัดอบรมเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพครูจากครูที่มี ประสบการณ์ตรง เพื่อป้องกันอุปสรรคในเรื่องค่าตอบแทนที่ไม่คุ้มค่ากับภาระงานของอาชีพครู

กลยุทธ์เชิงรับ

กลยุทธ์เชิงรับที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่ เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่มีจุดอ่อนในเรื่องของหลักสูตรฯ ที่ยังไม่ตอบสนองต่อการนำความรู้ที่ได้รับ จากการเรียนที่คณะไปใช้สอนจริงในโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ที่ปิดกั้น

ความคิดของนักศึกษา และจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย โดยกลยุทธ์ดังกล่าวได้นำอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการควบคุมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และการเจอสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ปิดกั้นความคิดของนักศึกษาวิชาชีพครู มากำหนดเป็นกลยุทธ์โดยการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์กับนักศึกษาในการประกอบอาชีพครูในอนาคต ทั้งการจัดกิจกรรมหรือเพิ่มช่องทางให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยี และการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีอิสระในการออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาในการประกอบอาชีพครูในอนาคต

3.3 กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

กลยุทธ์เชิงรุก

กลยุทธ์เชิงรุกที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่มีอาจารย์ที่คอยดูแลเอาใจใส่นักศึกษาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอตลอดการเรียนในคณะและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยอาจารย์จะเป็นผู้สนับสนุนและสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติตาม ประกอบกับการที่นักศึกษาวิชาชีพครูได้เผชิญกับสภาพแวดล้อมทั้งจากการเห็นตัวอย่างที่ดีจากครูที่โรงเรียนในอดีต การปลูกฝังให้เห็นคุณค่าของอาชีพครูจากผู้ปกครองและครูที่โรงเรียนในอดีต รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีความพร้อม และครูที่เลี้ยงมีการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี กลยุทธ์เชิงรุกจึงจะสามารถส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูมองอาชีพครูในแง่ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tiger (1979) ที่ว่าเชื่อว่าการมองโลกในแง่ดีเกิดจากการเรียนรู้จากสังคมของบุคคล

กลยุทธ์เชิงป้องกัน

กลยุทธ์เชิงป้องกันที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่มีอาจารย์ดูแลเอาใจใส่นักศึกษาวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครูให้แก่นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากอาจารย์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริงในโรงเรียน แต่มีอุปสรรคในการเผชิญกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ไม่สามารถควบคุมได้ ทั้งจากครูในโรงเรียน ภาระงานที่มากเกินไป และระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียน การนำกลยุทธ์เชิงป้องกันโดยการสนับสนุนให้อาจารย์บูรณาการการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา จะทำให้อาจารย์แต่ละท่านมีเวลาเพียงพอในการเข้ามาดูแลและช่วยเหลือนักศึกษาวิชาชีพครูที่เผชิญกับอุปสรรคในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ไปได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดี

3.4 กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กลยุทธ์เชิงรุก

กลยุทธ์เชิงรุกที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีลักษณะนิสัยมีหลักการ มีความรับผิดชอบ และรับรู้ความสามารถของตนเอง ประกอบกับการได้รับโอกาสจากครูพี่เลี้ยงที่ดูแลเอาใจใส่ และเปิดโอกาสทางความคิดของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงนำไปสู่การกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่ให้ครูพี่เลี้ยงกระตุ้นการทำงานทั้งออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงเรื่องความรับผิดชอบและการมีระเบียบแบบแผน และภาระงานอื่นในการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูสามารถทำงานที่หลากหลายและมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต ซึ่งกลยุทธ์ดังกล่าวจึงเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูมองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น

3.5 กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และการศึกษาระดับบัณฑิต

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

กลยุทธ์เชิงแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และการศึกษาระดับบัณฑิต เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่เผชิญกับจุดอ่อนที่เกิดจากอาจารย์ไม่มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนและการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การช่วยเหลือ นักศึกษาวิชาชีพครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ไม่ทันการณ์ และการจัดกิจกรรมที่ไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นที่รัฐบาลให้การสนับสนุนเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงกลายมาเป็นกลยุทธ์การพัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนักศึกษาวิชาชีพครู คณะ อาจารย์ และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการประเมินพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์แบบออนไลน์ ซึ่งจะสามารถทำให้อุปสรรคที่นักศึกษาวิชาชีพครูเผชิญลดน้อยลง ส่งผลให้นักศึกษาวิชาชีพครูมองอาชีพครูในแง่ดีมากขึ้น

กลยุทธ์เชิงรับ

กลยุทธ์เชิงรับที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินและการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และการศึกษาระดับบัณฑิต เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่เผชิญกับจุดอ่อนที่เกิดจากหลักสูตรฯ ยังไม่ตอบสนองต่อการนำไปประยุกต์ใช้สอนจริงของนักศึกษาวิชาชีพครู การไม่สามารถเข้าช่วยเหลือ นักศึกษาวิชาชีพครูในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่ดูแลเอาใจใส่ และไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาวิชาชีพครู และการจัดกิจกรรมที่ไม่ตรงต่อความต้องการและความสนใจของนักศึกษา อีกทั้งยังต้องเผชิญกับอุปสรรคที่คณะไม่สามารถควบคุมได้ทั้งอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการเปิดโอกาสของรัฐบาลที่ให้คนที่ไม่ได้จบด้านการศึกษาสามารถเข้ามาประกอบอาชีพครูได้ จึงนำไปสู่การกำหนดเป็นกลยุทธ์การการ

จัดทำระบบการประเมินอาจารย์และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและคำนึงถึงการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคตของนักศึกษาวิชาชีพครูให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการพัฒนาเนื้อหาความรู้ในรายวิชา และมีการสำรวจอัตรากำลังครูในอนาคตในแต่ละสาขา เพื่อเปิดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการประกอบอาชีพครูในอนาคตของนักศึกษาวิชาชีพครู ดังนั้นกลยุทธ์ดังกล่าวจึงสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น ที่มีผลต่อการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับมาก ดังนั้นคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้เกิดการมองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีทัศนคติในการประกอบอาชีพครูทางบวก นำไปสู่การผลิตครูที่มีคุณภาพและนักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูได้อย่างประสบความสำเร็จในอนาคต คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงควรขอความร่วมมือและความช่วยเหลือจากนักศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งรัฐบาล ผู้ปกครอง โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และครูพี่เลี้ยง เพื่อช่วยให้กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

2. คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ควรมีกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดการมองอาชีพครูในแง่ดีให้มากขึ้นในระหว่างการเรียนในคณะ ตั้งแต่ ปี 1 - 4 และมีการติดตามผลจากนักศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างใกล้ชิด เนื่องจากสาเหตุที่ทำให้ศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีระดับต่ำ ส่วนใหญ่เกิดจากการเผชิญอุปสรรคที่เกิดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้คณะสามารถป้องกันให้นักศึกษายังคงมีการมองอาชีพครูในแง่ดีในระดับสูง แม้ว่านักศึกษาจะต้องเจออุปสรรคจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็ตาม

3. กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาที่นำเสนอ เกิดจากการวิเคราะห์สาเหตุการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูในภาพรวม ประกอบกับการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) จึงทำให้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การเสนอกิจกรรมส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการนำเสนอกลยุทธ์ในภาพรวมของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เท่านั้น ดังนั้นหากจะนำกลยุทธ์มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จำเป็นต้องศึกษา

บริบทของมหาวิทยาลัยตนเองด้วยว่ามีจุดอ่อนและจุดแข็งในด้านใด เพื่อนำกลยุทธ์มาใช้ส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กลยุทธ์เชิงรุก เหมาะสำหรับการนำจุดแข็งของมหาวิทยาลัยและการเผชิญกับโอกาสที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถควบคุมได้มากำหนดเป็นกลยุทธ์เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดี เช่น หากมหาวิทยาลัยมีจุดแข็งในด้านของอาจารย์นิเทศดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับการเผชิญกับโอกาสที่ดีจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู มหาวิทยาลัยก็ควรเลือกใช้กลยุทธ์สนับสนุนให้อาจารย์นิเทศให้คำปรึกษา โดยการยกตัวอย่างสิ่งที่ดีที่นักศึกษาเผชิญจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ทั้งจากครูพี่เลี้ยง และสภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน ซึ่งเป็นการพูดเสริมแรงทางบวกให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

3.2 กลยุทธ์เชิงแก้ไข เหมาะสำหรับการนำโอกาสที่มหาวิทยาลัยเผชิญมาช่วยแก้ไขจุดอ่อนของมหาวิทยาลัย นำไปสู่การกำหนดเป็นกลยุทธ์เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดี เช่น หากมหาวิทยาลัยมีจุดอ่อนในเรื่องของอาจารย์นิเทศที่ไม่มีเวลาให้คำปรึกษานักศึกษาวิชาชีพรูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู แต่โรงเรียนที่นักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูมีความพร้อมทั้งการจัดการของโรงเรียนที่เป็นระบบ และมีครูพี่เลี้ยงที่ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา มหาวิทยาลัยก็ควรเลือกใช้กลยุทธ์การพัฒนาช่องทางหรือระบบในการติดต่อประสานงานแบบออนไลน์ระหว่างนักศึกษา คณะ อาจารย์ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู และครูพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นการนำโอกาสที่ได้รับมาช่วยขจัดจุดอ่อนของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3.3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน เหมาะสำหรับการนำจุดแข็งของมหาวิทยาลัยมาช่วยลดอุปสรรคที่มหาวิทยาลัยต้องเผชิญและไม่สามารถควบคุมได้ในการกำหนดเป็นกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพรู เช่น หากมหาวิทยาลัยมีจุดแข็งในด้านของการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับนักศึกษาในการประกอบอาชีพครู แต่นักศึกษาต้องเผชิญกับอุปสรรคในด้านค่าตอบแทนที่ไม่คุ้มค่างับภาระงานของอาชีพครู มหาวิทยาลัยควรเลือกใช้กลยุทธ์การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการอบรมเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพครูจากครูที่มีประสบการณ์จริง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดีและไม่คล้อยตามกับอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นต้น

3.4 กลยุทธ์เชิงรับ เหมาะสำหรับการนำจุดอ่อนของมหาวิทยาลัยและการเผชิญกับอุปสรรคที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถควบคุมได้มากำหนดเป็นกลยุทธ์เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามองอาชีพครูในแง่ดี เช่น หากมหาวิทยาลัยมีจุดอ่อนในด้านหลักสูตรฯ ยังไม่ตอบสนองต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพรู ประกอบกับนักศึกษาต้องเผชิญกับอุปสรรคระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ทั้งจากครูในโรงเรียน ภาระงานที่มากเกินไป และสภาพแวดล้อมและระบบการจัดการที่ไม่ดีของโรงเรียน มหาวิทยาลัยควรเลือกใช้กลยุทธ์การสนับสนุนให้นักศึกษา และผู้ที่

เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ ผู้บริหารหลักสูตร ครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน ร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักศึกษา มหาวิทยาลัย และโรงเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษากลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในภาพรวมของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยไม่ได้เจาะจงมหาวิทยาลัย จึงทำให้กลยุทธ์ที่ได้นั้นบางประเด็นอาจจะไม่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้ ดังนั้นควรจะมีการศึกษาการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูในแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นรายกรณี เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูในเชิงลึกให้หลักสูตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปใช้ส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาโดยที่ไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เนื่องจากแต่ละมหาวิทยาลัยมีบริบทที่แตกต่างกัน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมองอาชีพครูในแง่ดีกับนักศึกษาวิชาชีพครูเท่านั้น ดังนั้นควรจะมีการศึกษาการมองอาชีพครูในแง่ดีกับครูประจำการที่สอนในโรงเรียนร่วมด้วย เนื่องจากครูประจำการเป็นกลุ่มบุคคลที่ทำงานในอาชีพนี้ เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลที่ครอบคลุมว่าสภาพปัญหาและสาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครูที่ยังไม่เคยเข้าไปประกอบอาชีพครูอย่างเต็มตัว กับครูประจำการที่ประกอบอาชีพครูมาแล้วมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพครูมีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงอย่างต่อเนื่อง

3. การศึกษาการมองอาชีพครูในแง่ดีครั้งนี้เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่การประกอบอาชีพครูในโรงเรียนรัฐบาล เนื่องจากกรณีศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูจากโรงเรียนรัฐบาล จึงทำให้สภาพแวดล้อมที่นักศึกษาเผชิญมีเพียงสภาพแวดล้อมที่เกิดจากโรงเรียนรัฐบาลเท่านั้น ดังนั้นควรจะมีการแยกศึกษาการมองอาชีพครูในแง่ดีของครูโรงเรียนรัฐบาล และครูโรงเรียนเอกชนด้วย เนื่องจากบริบทของโรงเรียนและปัจจัยอื่นๆ ของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทนี้มีความแตกต่างกัน

4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับนักศึกษาวิชาชีพครูจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมด 4 แห่ง ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนั้นการศึกษาในครั้งต่อไปควรจะศึกษากับนักศึกษาวิชาชีพครูจากมหาวิทยาลัยที่อยู่ในแต่ละภูมิภาคของประเทศด้วย เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาคน่าจะมีการมีความแตกต่างกัน และเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีครอบคลุมนักศึกษาวิชาชีพครูทั่วประเทศมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กษณา สามชูสินธุ์. (2558). ทักษะคิดและความสนใจ. สืบค้นจาก

<https://docs.google.com/document/preview?hgd=1&id=1VJWPKJdgeoVxDP0HbK8Jzi5lksAKujmsNajnCaCUI>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564). สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). รายงานผลการศึกษา สถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1). บางกอกน้อย, กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

เจตพล ดวงสงค์. (2558). ทฤษฎีความคาดหวัง. สืบค้นจาก http://www.sas.mju.ac.th/government/20111119104834_sas2/26328.pdf

ชนิดา สุวรรณลาภเจริญ. (2552). ผลของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาที่มีต่อทักษะการมองโลกในแง่ดีและทักษะการเข้าสังคมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ช่อผกา แซ่ไคว้. (2555). อิทธิพลของความเชื่อในศาสนา การมองโลกในแง่ดี และการฟื้นคืนได้ต่อความผูกใจมั่นในงาน : บทบาทการส่งผ่านของความสุขในการทำงาน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ณิชา ฉิมทองดี, พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และชญาพิมพ์ อูสาโท. (2558). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. *วารสารครุศาสตร์*, 43(4), 29-44.

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2553). การจัดการเชิงกลยุทธ์. บางนา, กรุงเทพมหานคร : ซีไอเดียเคชั่น.

ทรงเกียรติ ลั่นหลาม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบวิตกกังวล การมองโลกในแง่ดี และการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ทิตนา แคมมณี. (2548). การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้. ดุสิต, กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา.

เทอดศักดิ์ คงเดช. (2545). ความฉลาดทางอารมณ์ จากทฤษฎีผู้รู้การปฏิบัติ : คำถาม-คำตอบ และกรณีศึกษา. จตุจักร, กรุงเทพมหานคร : มติชน.

เบญจพร จุพัฒน์กุล. (2556). อิทธิพลของการมองโลกในแง่ดี ความสามารถในการฟื้นคืนได้ การรับรู้สนับสนุนจากองค์กรต่อพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรโดยมีความสุขเชิงอัตวิสัย

- เป็นตัวแปรส่งผ่าน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ปภาวิ พิพัฒนลักษณ์, ปิยพงษ์ สุเมตติกุล และชญานิษฐ์ อูสาโท. (2559). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของ ผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารครุศาสตร์*, 44(1), 111-128.
- พิสิฐ มหามงคล. (2546). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้โดยสารต่อการให้บริการของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ไพรินทร์ เหมบุตร, สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์. (2556). กลยุทธ์การนิเทศเพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในเครือข่ายการนิเทศที่ 18. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 15(4), 14-24.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). *การบริหารและจัดการเพื่อโลกใบเล็ก*. บางกอกน้อย, กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- ภาสกร เรืองรอง, ประหยัด จิระวงพงศ์, วณิชชา แม่นยำ, วิลาวัลย์ สมยาโรน, ศรันยู หมั่นเดช และชไมพร ศรีสุราช. (2557). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21 [ฉบับพิเศษ]. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*. 5, 195-207.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*. สืบค้นจาก <http://tdri.or.th/wp-content/uploads/2014/03/Final-Paper.pdf>
- มัลลิกา วีระสัย และประดิษฐา นาครักษา. (2557) *สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. สืบค้นจาก <http://std.offpre.rmutp.ac.th/>
- วิรัชญา แดงสนิท. (2556). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยมีความยึดมั่นผูกพันในงานเป็นตัวแปรส่งผ่าน : การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วรางคณา รัชตะวรรณ. (2554). *การศึกษาและพัฒนาการมองโลกในแง่ดีของนักเรียนวัยรุ่นโดยการให้คำปรึกษากลุ่ม*. (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วิรัชญา วัฒน. (2556). *ทุนจิตวิทยาเชิงบวกในการทำงานกลุ่มของนิสิตนักศึกษา: การวิจัยและพัฒนาโมเดลการวัดและโปรแกรมเสริมสร้าง*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- วันชัย มีชาติ. (2555). *การบริหารองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปทุมวัน, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 7). ปทุมวัน, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรินทร์รัศม์ เสริฐปัญญา และปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรธุรกิจในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดบรรษัทภิบาล. *วารสารเศรษฐศาสตร์*, 41(4), 132-146.
- ศรินยา จิระเจริญพงศ์. (2556). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการคิดเชิงบวกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ศิริรัตน์ อนุวัฒน์ประกิจ, วลัยพร ศิริภิรมย์ และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2558). กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสภาการศึกษาภาคทอโลกแห่งประเทศไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์*, 43(4), 94 -111.
- ศุภมาส เจือโกวัน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สิรินาฏ ผางสระน้อย. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2553). *การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 6). บางกะปิ, กรุงเทพมหานคร : จี.พี. ไชเบอร์พรินท์.
- สารสนเทศอุดมศึกษา. (2559). จำนวนนักศึกษาทั้งหมด ปีการศึกษา 2559 จำแนกตามประเภทสถาบัน/ชื่อสถาบัน/หลักสูตร/ระดับการศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.info.mua.go.th/information/index.php>
- สุภัคญาณี สุขสำราญ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมและความคาดหวังของผู้บริหาร และครูผู้สอนสถานศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 5 ในการปฏิรูปการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- สุวรรณา ม่วงงาม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี การรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลการปฏิบัติงานของวิศวกร: กรณีศึกษากลุ่มบริษัทแห่งหนึ่ง. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. (2553). *เอกสารประกอบการสัมมนาการวางแผนทางเดินสายอาชีพโครงการพัฒนาการบริหารผลการปฏิบัติราชการการวางแผนทางเดินสายอาชีพและการ*

จัดการความรู้ของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. สืบค้นจาก www.palad.mof.go.th/p-host/ind53/MOF_CP_Workshop_v1.ppt

อธิพงษ์ ขวัญศักดิ์, เอมอร อังสุรัตน์, วัชร เลิศมงคล และจุฬารัตน์ วัฒนนะ. (2550). ความคาดหวังของเกษตรกรผู้นำในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร. *วิทยาสารกำแพงแสน*, 5(2), 43-55.

อรรถพล ยังปรยางค์. (2550). *การพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ : เปรียบเทียบธนาคารของรัฐกับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน)*. (ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

อริยา คูหา. (2546). *แรงจูงใจและอารมณ์*. เมือง, ปัตตานี : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.

ภาษาอังกฤษ

Al Salmi, M. A. A., & Hasnan, N. B. (2015). SWOT and TOWS matrix e-Government analysis review on sultanate of Oman. *International Journal of Learning and Development*, 5(4), 13-23.

Ball, B. (2012). A summary of motivation theories. Retrieved from <http://www.yourcoach.be/blog/wp-content/uploads/2012/03/A-summary-of-motivation-%20theories1.pdf>

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*: Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Betz, N. E., Borgen, F. H., Rottinghaus, P., Paulsen, A., Halper, C. R., & Harmon, L. W. (2003). The expanded skills confidence inventory: Measuring basic dimensions of vocational activity. *Journal of Vocational Behavior*, 62(1), 76-100.

Carver, C. S., & Scheier, M. F. (1992). *Perspectives on personality* (2nd ed.). Needham, MA: Allyn & Bacon.

Certo, S. C., Peter, J. P. (1991). *Strategic management: Concepts and applications*. manhattan, NY: Mcgraw-Hill.

Costa, P. T., & MacCrae, R. R. (1992). *Revised NEO personality inventory (NEO PI-R) and NEO five-factor inventory (NEO FFI) professional manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.

- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.): Thousand oaks, CA: SAGE.
- Cunningham, G. B., Bruening, J., Sartore, M. L., Sagas, M., & Fink, J. S. (2005). The application of social cognitive career theory to sport and leisure career choices. *Journal of Career Development, 32*(2), 122-138.
- Decker, L. E., & Rimm-Kaufman, S. E. (2008). Personality characteristics and teacher beliefs among pre-service teachers. *Teacher Education Quarterly, 35*(2), 45-64.
- Dessler, G., & Tan, C. H. (2009). *Human resource management: An asian perspective* (2nd ed.). Singapore: Prentice Hall.
- Finn, J. D. (1972). Expectations and the educational environment. *Review of Educational Research, 42*(3), 387-410.
- Friedman, R., Kane, M., & Cornfield, D. B. (1998). Social support and career optimism: Examining the effectiveness of network groups among black managers. *Human Relations, 51*(9), 1155-1177.
- Garcia, P. R. J. M., Restubog, S. L. D., Bordia, P., Bordia, S., & Roxas, R. E. O. (2015). Career optimism: The roles of contextual support and career decision-making self-efficacy. *Journal of Vocational Behavior, 88*, 10-18.
- Gillham, J. E., Shatte, A. J., Reivich, K. J., & Seligman, M. E. P. (2001). Optimism, pessimism, and explanatory style. In E. C. Chang (Ed.), *Pessimism: Implications for theory, research, and practice* (pp. 53-75). Washington, DC: American Psychological Association.
- Griffeth, R. W., Hom, P. W., & Gaertner, S. (2000). A meta-analysis of antecedents and correlates of employee turnover: Update, moderator tests, and research implications for the next millennium. *Journal of management, 26*(3), 463-488.
- Hennessey, M. L., Rumrill, P. D., Fitzgerald, S., & Roessler, R. (2008). Disadvantage-related correlates of career optimism among college and university students with disabilities. *Work, 30*(4), 483-492.
- Jiang, W., Li, F., Jiang, H., Yu, L., Liu, W., Li, Q., & Zuo, L. (2014). Core self-evaluations mediate the associations of dispositional optimism and life satisfaction. *PloS one, 9*(6), 1-6.

- Jibeen, T. (2014). Personality traits and subjective well-being: Moderating role of optimism in university employees. *Social indicators research*, 118(1), 157-172.
- Johnson, D., Johnson, R., & Holubec, E. (1992). *Advanced cooperative learning*. Edina, MN: Interaction Book Company.
- Karademas, E. C. (2006). Self-efficacy, social support and well-being: The mediating role of optimism. *Personality and individual differences*, 40(6), 1281-1290.
- Lent, R. W., Brown, S. D., Schmidt, J., Brenner, B., Lyons, H., & Treistman, D. (2003). Relation of contextual supports and barriers to choice behavior in engineering majors: Test of alternative social cognitive models. *Journal of Counseling Psychology*, 50(4), 458.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective* (2nd ed.) New York, NY: Guilford Press.
- McIlveen, P., Beccaria, G., & Burton, L. J. (2013). Beyond conscientiousness: Career optimism and satisfaction with academic major. *Journal of Vocational Behavior*, 83(3), 229-236.
- McIlveen, P., & Perera, H. N. (2016). Career optimism mediates the effect of personality on teachers' career engagement. *Journal of Career Assessment*, 24(4), 623-636.
- Peterson, C. (2000). The future of optimism. *American psychologist*, 55(1), 44-55.
- Ravanavar, G. M., & Charantimath, P. M. (2012). Strategic formulation using TOWS matrix—A case study. *International Journal of Research and Development*, 1(1), 87-90.
- Rottinghaus, P. J., Day, S. X., & Borgen, F. H. (2005). The Career Futures Inventory: A measure of career-related adaptability and optimism. *Journal of Career Assessment*, 13(1), 3-24.
- Savickas, M. L. (2005). The theory and practice of career construction. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Career development and counseling: Putting theory and research to work* (pp. 42-70). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health psychology*, 4(3), 219.

- Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1992). Effects of optimism on psychological and physical well-being: Theoretical overview and empirical update. *Cognitive therapy and research*, 16(2), 201-228.
- Scheier, M. F., Carver, C. S., & Bridges, M. W. (1994). Distinguishing optimism from neuroticism (and trait anxiety, self-mastery, and self-esteem): a reevaluation of the life orientation test. *Journal of personality and social psychology*, 67(6), 1063-1078.
- Seligman, M. (1998). What is the good life. *APA monitor*, 29(10), 1-2.
- Sharpe, J. P., Martin, N. R., & Roth, K. A. (2011). Optimism and the Big Five factors of personality: Beyond neuroticism and extraversion. *Personality and Individual Differences*, 51(8), 946-951.
- Sokro, E., Osei-Bonsu, N., Agbola, R. M., & Ankrah, E. (2011). The impact of career choice on job satisfaction among employees in Ghana. *Indian Journal of Commerce & Management Studies*, 2(6), 83-88.
- Spurk, D., Kauffeld, S., Barthauer, L., & Heinemann, N. S. (2015). Fostering networking behavior, career planning and optimism, and subjective career success: An intervention study. *Journal of Vocational Behavior*, 87, 134-144.
- Tiger, L. (1979). *Optimism: The biology of hope*. New York, NY: Simon & Schuster.
- Tolentino, L. R., Garcia, P. R. J. M., Lu, V. N., Restubog, S. L. D., Bordia, P., & Plewa, C. (2014). Career adaptation: The relation of adaptability to goal orientation, proactive personality, and career optimism. *Journal of Vocational Behavior*, 84(1), 39-48.
- Vroom, V. H. (1982). *Work and motivation*. Malabar, FL: Krieger.
- Waddell, J., Spalding, K., Canizares, G., Navarro, J., Connell, M., Jancar, S., ...Victor, C. (2015). Integrating a career planning and development program into the baccalaureate nursing curriculum: Part I. Impact on students' career resilience. *International journal of nursing education scholarship*, 12(1), 163-173.
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegen, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: the PANAS scales. *Journal of personality and social psychology*, 54(6), 1063-1070.

- Weirich, H. (1982). The TOWS matrix—A tool for situational analysis. *Long range planning*, 15(2), 54-66.
- Zikic, J., & Klehe, U.-C. (2006). Job loss as a blessing in disguise: The role of career exploration and career planning in predicting reemployment quality. *Journal of Vocational Behavior*, 69(3), 391-409.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

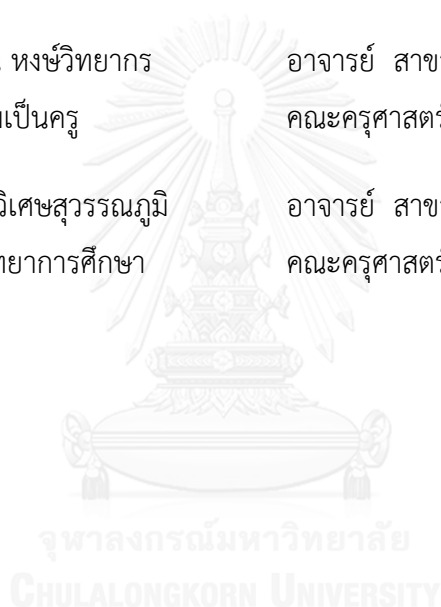
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเป็นครู	รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศการศึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานิเทศการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวิสรา รัตนากร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเป็นครูพี่เลี้ยงให้นักศึกษา	ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชาชีพรู ฝ้ายมัธยม
4. อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ หงษ์วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเป็นครู	อาจารย์ สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการศึกษา	อาจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามการมองอาชีพครูของนักศึกษาวิชาชีพครู

เรียน นิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกท่าน

ดิฉัน นางสาวณารีย์อร ภรณ์ธนธร นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ กับตัวท่านทั้งสิ้น ผู้วิจัยขอให้ความมั่นใจแก่ท่านว่าข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ และข้อมูลจะถูกนำไปใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

นางสาวณารีย์อร ภรณ์ธนธร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : จงทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. มหาวิทยาลัยที่ศึกษา 1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
3. สาขาวิชา 1) ปฐมวัย 2) ประถมศึกษา 3) มัธยมศึกษา (วิทย์)
 4) มัธยมศึกษา (ศิลป์) 5) วิทยาศาสตร์ 6) คณิตศาสตร์
 7) ภาษาไทย 8) ภาษาอังกฤษ 9) ภาษาจีน
 10) สังคมศึกษา 11) สุขศึกษา/พลศึกษา 12) ศิลปศึกษา
 13) ดนตรีศึกษา 14) นาฏศิลป์ 15) ธุรกิจและอาชีพศึกษา
 16) จิตวิทยา 17) เทคโนโลยีการศึกษา 18) นอกระบบโรงเรียน
 19) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
4. ระดับชั้นที่ท่านฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูคือระดับใด 1) มัธยมศึกษา 2) ประถมศึกษา
 3) ปฐมวัย
5. รายวิชาที่ท่านฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1) วิทยาศาสตร์ 2) คณิตศาสตร์
 3) ภาษาไทย 4) ภาษาต่างประเทศ
 5) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ศิลปะ
 7) สุขศึกษาและพลศึกษา 8) การงานอาชีพและเทคโนโลยี
6. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) ตั้งแต่ ปี 1 ถึงปัจจุบันของท่านเป็นเท่าใด
 1) น้อยกว่า 2.00
 2) 2.00 - 2.50

- 3) 2.51 - 3.00
- 4) 3.01 - 3.50
- 5) มากกว่า 3.50

7. ท่านสอบเข้าศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) หรือการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ด้วยวิธีใด

- 1) ระบบการสอบแอดมิชชัน (admission) โปรระบุลำดับในการเลือกเข้าศึกษา
  - 1.1) ลำดับที่ 1
  - 1.2) ลำดับที่ 2
  - 1.3) ลำดับที่ 3
  - 1.4) ลำดับที่ 4
- 2) การสอบตรงที่จัดสอบโดยมหาวิทยาลัย

8. ท่านได้คะแนนความถนัดทางวิชาชีพครู (PAT 5) เท่าใด

- 1) น้อยกว่า 120 คะแนน
- 2) 120 - 150 คะแนน
- 3) 151 - 180 คะแนน
- 4) มากกว่า 180 คะแนน
- 5) ไม่มีคะแนนสอบ (สำหรับผู้สอบตรง)

9. เหตุผลในการเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) หรือการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ของท่านคือข้อใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ชอบสอนหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
- 2) ประทับใจครูที่เคยสอนตนเอง
- 3) ชอบหรือสนใจเกี่ยวกับเด็ก
- 4) มีบุคคลใกล้ชิดที่ประกอบอาชีพครู
- 5) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

10. ท่านมีบุคคลใกล้ชิดที่ประกอบอาชีพครูหรือไม่

- 1) ไม่มี
- 2) มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - 2.1) พ่อ
  - 2.2) แม่
  - 2.3) ผู้ปกครอง
  - 2.4) ญาติ (โปรดระบุ) .....
  - 2.5) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 2 การมองอาชีพครู

คำชี้แจง : จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นตรงกับข้อความมากที่สุด (81 - 100%)
- 4 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นตรงกับข้อความมาก (61 - 80%)
- 3 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นตรงกับข้อความปานกลาง (41 - 60%)
- 2 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นตรงกับข้อความน้อย (21 - 40%)
- 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นตรงกับข้อความน้อยที่สุด (0 - 20%)

ข้อ	ข้อความ	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)
1	ฉันคิดว่าฉันจะมีความมั่นคงในชีวิต หากฉันประกอบอาชีพครู					
2	ถึงแม้อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก แต่ฉันคิดว่าฉันจะประสบความสำเร็จในอาชีพครู					
3	ฉันตั้งใจว่าจะทำให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนตั้งใจเรียนและเป็นคนดีของสังคม แม้ว่าจะต้องเผชิญกับอุปสรรคในการเป็นครู					
4	ฉันไม่แน่ใจว่าอาชีพครูจะทำให้ฉันประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน					
5	ถ้าฉันได้เป็นครูฉันคิดว่าฉันจะมีแรงบันดาลใจในการทำงาน					
6	ฉันจะมีความสุขในการทำงาน หากฉันได้ประกอบอาชีพครู					
7	ฉันคิดว่าถ้านักเรียนไม่เชื่อฟังฉัน ฉันไม่อยากจะไปเป็นครูอีกต่อไป					
8	ฉันจะท้อใจมาก ถ้าฉันได้เป็นครูแล้วต้องรับผิดชอบภาระงานอื่นนอกจากงานสอน					
9	ฉันคิดว่าถ้าฉันประกอบอาชีพครู ฉันจะสามารถพัฒนาโรงเรียนได้					
10	ฉันคิดว่าเงินเดือนและสวัสดิการที่ฉันจะได้รับจากการเป็นครู ไม่คุ้มค่ากับภาระงานของอาชีพครู					
11	ฉันมีความตั้งใจในการเตรียมความพร้อมที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคต					
12	ฉันคิดว่าฉันใช้ความสามารถของตนเองประกอบอาชีพอื่นได้ดีกว่าอาชีพครู					
13	ถ้ามีอาชีพให้ฉันเลือกในอนาคต ฉันขอเลือกประกอบอาชีพครู					
14	ฉันอยากจะประกอบอาชีพครูเพราะเป็นงานที่ฉันถนัด					
15	ฉันกระตือรือร้นที่จะเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพอื่นมากกว่าอาชีพครู					
16	ฉันรู้สึกชื่นชอบภาระงานที่เกี่ยวกับการสอนหรือการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น					
17	คนที่ฉันเคารพนับถือแต่ละคนทำให้ฉันอยากจะประกอบอาชีพครูในอนาคต					
18	ฉันจะเลือกประกอบอาชีพอื่นมากกว่าอาชีพครู					
19	ฉันมีความกระตือรือร้นที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคต					
20	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้ฉันคิดว่าตนเองไม่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพครู					
21	ฉันมีการประเมินตนเองเพื่อเตรียมพร้อมในการประกอบอาชีพครูในอนาคต					
22	แม้ว่าฉันไม่ได้กำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพครูในอนาคตไว้ ฉันก็สามารถประสบความสำเร็จได้					

ข้อ	ข้อความ	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
23	ฉันรู้ว่าในอนาคตฉันควรจะประกอบอาชีพครูในสังกัดโรงเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง					
24	ฉันคิดว่าเตรียมพร้อมในการประกอบอาชีพครูในอนาคตไม่จำเป็นสำหรับฉัน					
25	ฉันรู้ว่าตนเองมีจุดอ่อนและจุดแข็งอะไรที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู					
26	ฉันไม่แน่ใจว่าฉันควรจะพัฒนาหรือปรับปรุงความสามารถของตนเองอย่างไรเพื่อให้เป็นครูที่ดีในอนาคตได้					
27	ฉันมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู					
28	ฉันไม่แน่ใจว่าจุดแข็งและจุดอ่อนที่จะทำให้ฉันประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพครูในอนาคตคืออะไร					
29	ฉันรู้ว่าควรพัฒนาและปรับปรุงตนเองอย่างไรให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู					
30	ฉันสามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพครูในอนาคตให้ประสบความสำเร็จได้					

เนื่องจากท่านกำลังจะจบหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) หรือการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ท่านคิดว่าตลอดหลักสูตรมีกระบวนการใดที่ช่วยส่งเสริมให้ท่านมองอาชีพครูในแง่ดี/ไม่ดี พร้อมให้รายละเอียดเท่าที่จะให้ได้ ขอให้ท่านตอบอย่างน้อย 3 กระบวนการ (เช่น วิธีการสอนของอาจารย์ เนื้อหารายวิชาที่เรียน (ระบุชื่อรายวิชา) รูปแบบการจัดกิจกรรมใน/นอกชั้นเรียน สภาพแวดล้อมในคณะ ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการสัมภาษณ์

ทั้งนี้ท่าน ยินดี ไม่ยินดี ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

ผู้วิจัยสามารถติดต่อได้ที่ ชื่อ - นามสกุล ..... ชื่อเล่น .....

โทรศัพท์ ..... LINE ID .....

วิธีการสัมภาษณ์ที่สะดวก

1) สัมภาษณ์โดยตรง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ

สถานที่อื่น (โปรดระบุ).....

2) สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

☺ ขอขอบคุณท่านที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง ☺

แบบประเมินกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

แบบประเมินกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการนำเสนอ กลยุทธ์ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่ได้จากการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดีจากกรณีศึกษานักศึกษาวิชาชีพครูที่มีระดับแตกต่างกัน ที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นักศึกษาวิชาชีพครูที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 คน โดยแบ่งเป็นนักศึกษาที่มีระดับการมองอาชีพครูในแง่ดีสูงและต่ำ กลุ่มละ 20 คน และข้อมูลจากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) มาประกอบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยผู้วิจัยได้ใช้ SWOT analysis ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายในของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เทคนิค TOWS matrix แบ่งเป็น กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงรับ และกลยุทธ์เชิงแก้ไข นำไปสู่การนำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่ามีความเหมาะสมหรือควรปรับปรุงในการนำเสนอเป็นกลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครูอย่างไร โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับการพิจารณาของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 1 หมายถึง กลยุทธ์มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ส่งเสริมนักศึกษาวิชาชีพครูได้
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ากลยุทธ์มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ส่งเสริมนักศึกษาวิชาชีพครูได้
 -1 หมายถึง กลยุทธ์ควรมีการปรับปรุงและไม่สามารถนำไปใช้ส่งเสริมนักศึกษาวิชาชีพครูได้

(โปรดระบุข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกลยุทธ์ในช่องว่าง)

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
กลยุทธ์เชิงรุก (SO strategy)			
SO1 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่ให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีมา พัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนในการแก้ปัญหาการจัดการชั้นเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและมีความสุขในการเรียน มากยิ่งขึ้น (S1, S3, S6, O9)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
SO2 สนับสนุนให้อาจารย์นิเทศก์ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยการยกตัวอย่างจากการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีของครูที่โรงเรียน สภาพแวดล้อมที่มีความพร้อมของโรงเรียน เนื่องจากเป็นสิ่งที่ดีที่นักศึกษาเผชิญในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นำไปสู่การมอง			

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
อาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษามากยิ่งขึ้น (S2, O1, O2, O4)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
SO3 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางความก้าวหน้าในอาชีพครูและสวัสดิการที่อาชีพครูจะได้รับ (S4, O6)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
SO4 ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมภาคปฏิบัติให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ระบบสารสนเทศที่รัฐบาลใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของครู และระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้ นักศึกษาได้เข้าถึงระบบต่างๆ ที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน (S4, O7, O8)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
SO5 เสริมสร้างให้ครูที่เลี้ยงเปิดโอกาสให้นักศึกษาออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองโดยมีการกำหนดระยะเวลาในการส่งงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ นักศึกษามีความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพครู (S5, O1)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
SO6 สนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำงานที่หลากหลายระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งงานสอน งานครูประจำชั้น และงานอื่นๆ ที่ครูต้องรับผิดชอบ เพื่อฝึกทักษะการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพครู โดยมีครูที่เลี้ยงคอยดูแลกำกับ ให้นักศึกษารับรู้ ว่าตนเองมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ (S7, O1)			

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
SO7 สนับสนุนให้อาจารย์แสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา โดยอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ และคอยพูดเสริมแรงทางบวก โดยการพูดเชื่อมโยงกับการปฏิบัติของบุคคลใกล้ชิดได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต เพื่อให้ นักศึกษาปฏิบัติตนให้เหมาะสมและมีความศรัทธาในการประกอบอาชีพครูมากยิ่งขึ้น (S8, S9, O3, O5)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO strategy)			
WO1 พัฒนาช่องทางหรือระบบในการติดต่อประสานงานแบบออนไลน์ ระหว่าง นักศึกษา คณะ อาจารย์ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูพี่เลี้ยง ในการดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างทันที่ (W1, W2, O1, O2, O9)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
WO2 สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เน้นการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศที่รัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาครูและระบบการศึกษาทางไกล ในการพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและทันสมัยเทียบเท่ากับครูในโรงเรียนในการประกอบอาชีพครู โดยที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศดังกล่าวได้ เฉกเช่นเดียวกับครูในโรงเรียน (W3, W4, O7, O8)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
<p>WO3 ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมชม สังเกตการสอน และทดลองสอนในโรงเรียนทุกภาคการ เรียน ตั้งแต่ปี 1 เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาคุ่นชินกับโรงเรียนและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในรายวิชาต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการทดลองสอนจริงในโรงเรียน ทำให้นักศึกษาจะได้เห็นสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน การปฏิบัติตนของครู และการสอนนักเรียน ก่อนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ตอนปี 5 และการประกอบอาชีพครูในอนาคต (W3 ,W5, O2, O4)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p>			
<p>WO4 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประเมินพฤติกรรมและการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในคณะอย่างต่อเนื่องผ่านระบบออนไลน์ทาง smart phone ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้อาจารย์พัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมและจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีคุณภาพตลอดเวลา ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้อย่างดี (W4, W6, W7, O9)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p>			
<p>WO5 พัฒนาการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคต จากครูที่มีประสบการณ์โดยตรง หรือการจัดกิจกรรมที่โน้มน้าวให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณค่าของอาชีพครูจากการปฏิบัติงานของบุคคลใกล้ชิดที่นำยกย่อง ได้แก่ ผู้ปกครอง และครูในอดีต (W5, O3, O5)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p>			
<p>WO6 สนับสนุนให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกเรื่องความมั่นคงในอนาคตของการประกอบอาชีพครู เพื่อให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคในการสอนและมีความอดทนในการควบคุมชั้นเรียนได้มากขึ้น (W3, W4, O6)</p>			

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST strategy)			
ST1 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมจิตอาสาให้นักศึกษาได้ไปให้ความรู้แก่เด็กด้อยโอกาสหรือนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนครูตามความสนใจ ตั้งแต่ชั้นปี 1 เพื่อให้ นักศึกษาได้นำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้กับการสอนจริงกับนักเรียน ได้ฝึกการวางแผน ฝึกความรับผิดชอบ รวมถึงเป็นการช่วยเหลือครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้มี กำลังใจในการเป็นครูต่อไป ซึ่งการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนจะทำให้ นักศึกษามี ความสุขและเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนานักเรียนต่อไป (S1, S3, S4, S5, T6)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
ST2 สนับสนุนให้อาจารย์ร่วมกันบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์ได้มีเวลาในการเข้าไปนิเทศนักศึกษา ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และพูดคุยกับครูพี่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอในการควบคุมการมอบหมายงานในปริมาณที่ เหมาะสม และการให้อิสระทางความคิดแก่นักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดูแลเอาใจ ใส่ นักศึกษาอย่างใกล้ชิดของทางคณะ (S2, S3, S8, S9, T1, T2, T3)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
ST3 ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการปรับตัวในการ ประกอบอาชีพครู โดยใช้การเรียนแบบ problem-based learning ในการนำปัญหา ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งจากการสอนนักเรียน งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย มาอภิปราย เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และหาวิธีในการทำงานในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและ สามารถพัฒนาการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้กับ นักศึกษามีความมั่นใจในการรับมือกับปัญหาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้			

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
(S3, S6, S7, T1, T2, T3)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
ST4 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่มีประโยชน์และนักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพครูในอนาคตได้ โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียนตั้งแต่ปี 1 เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างนักศึกษาที่จบด้านการศึกษาและนักศึกษาที่จบคณะอื่น ให้รัฐบาลเห็นคุณค่าของการเรียนวิชาชีพครู 5 ปี (S3, S4, T5)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
ST5 สนับสนุนการจัดกิจกรรมการอบรมเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าในอาชีพครูในด้านค่าตอบแทนสวัสดิการที่ได้รับ และแนวทางในการเลี้ยงดูครอบครัว จากครูผู้มีประสบการณ์โดยตรง (S4, T4)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			
ST6 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ศึกษาในภาคปฏิบัติ เพื่อให้ศึกษามีทักษะในการเข้าถึงแหล่งต่างๆ ของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศให้รู้เท่าทันนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ไม่คล้อยตามกระแสของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลทางด้านลบต่อตัวนักเรียน (S4, T7)			
<u>ข้อเสนอแนะ</u>			

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
กลยุทธ์เชิงรับ (WT strategy)			
<p>WT1 ส่งเสริมการทำระบบการประเมินทั้งการประเมินอาจารย์ในด้านต่างๆ เช่น การสอน การดูแลเอาใจใส่ การเข้าถึง และการนิเทศ เป็นต้น และการประเมินโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากอาจารย์และโรงเรียน โดยนักศึกษาจะประเมินเดือนละ 1 ครั้งอย่างต่อเนื่อง หากอาจารย์ท่านใดได้รับผลคะแนนน้อยที่สุด ก็จะถูกตรวจสอบความประพฤติ และมีบทลงโทษ ส่วนโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คณะจะมีการตรวจสอบการดูแลนักศึกษาของโรงเรียน หากโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามที่คณะกำหนด คณะจะตัดสิทธิ์ในการส่งนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเทอมถัดไป (W1, W2, W4, W6, W7, T1, T2, T3)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p> 			
<p>WT2 สนับสนุนให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ ผู้บริหารหลักสูตร ครูในโรงเรียน และผู้บริหารโรงเรียน มีโอกาสในการร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และคำนึงถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทจริงในโรงเรียนให้ได้ ทำให้คณะ นักศึกษา และโรงเรียนได้รับผลประโยชน์ที่ดีที่สุดร่วมกัน (W3, T1, T2, T3)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p> 			
<p>WT3 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาได้เห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพครูมากกว่าการดูที่จำนวนค่าตอบแทนที่จะได้รับ รวมถึงการสอดแทรกวิธีการออมเงินและการลงทุนให้กับนักศึกษาสามารถประกอบอาชีพครูและมีเงินเก็บในการเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างดี (W4, W5, T4)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p>			

ประเด็นพิจารณา	1	0	-1
<p>WT4 พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูของคุณะ โดยการทบทวนรายวิชาและกิจกรรมต่างๆ ตัดรายวิชาที่ไม่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพครูในอนาคตออก และพัฒนาองค์ความรู้ ในรายวิชาให้ทันสมัยต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างความแตกต่าง ให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูกับนักศึกษาคณะอื่น โดยที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควร จะต้องมีการสำรวจอัตราครูในแต่ละสาขา เพื่อเปิดหลักสูตรวิชาชีพครูให้สอดคล้องต่อ ความต้องการของกำลังคนในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาการเป็นครูของคนที่ไม่ได้จบ ด้านการศึกษามาโดยตรงได้ (W3, T5)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p>			
<p>WT5 พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูให้นักศึกษาที่จะไปเป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็กมี ความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการทำหน้าที่ครูในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างเหมาะสม เช่น การสอนวิชาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วัสดุในชุมชนเป็นสื่อการเรียนรู้ และการสอนวิชา ทักษะชีวิต เป็นต้น โดยที่คณะควรที่จะเปิดสอบรับตรง และเน้นรับสมัครเฉพาะ นักศึกษาที่มีความต้องการเข้ามาเรียนเพื่อกลับไปพัฒนาบ้านเกิดตนเองในโรงเรียน ขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครู (W3, T7)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p>			
<p>WT6 สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมหรือช่องทางการให้ความรู้แก่นักศึกษา เช่น ทาง social media เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศและ ผลกระทบทางด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอยู่ตลอด เพื่อให้นักศึกษาได้ ตระหนักถึงผลที่จะตามมาต่อนักเรียนหากนักศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการนำไปใช้ ควบคุมนักเรียนในอนาคต (W4, T7)</p>			
<p><u>ข้อเสนอแนะ</u></p>			

DATE: 2/25/2017
 TIME: 16:22
 L I S R E L 8.72
 BY

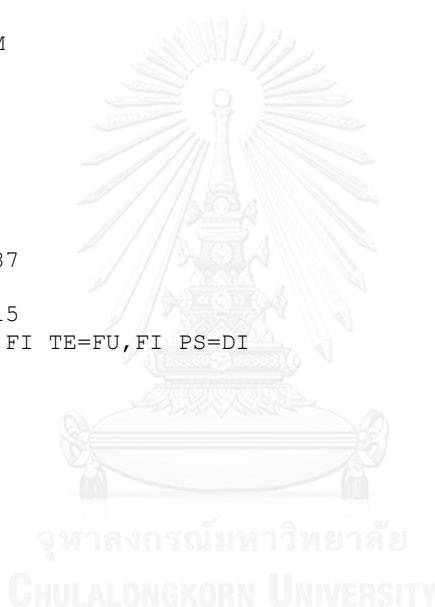
Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
 Scientific Software International, Inc.
 7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
 Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
 Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
 Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
 Use of this program is subject to the terms specified in the
 Universal Copyright Convention.
 Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file
 C:\Users\panacea\Desktop\Thesis\analysis\SYNTAX1.spl:

CFA for factor
 DA NI=3 NO=75 MA=CM
 LA
 CE CI CP
 CM
 1.000
 .689 1.000
 .581 .531 1.000
 ME
 4.0013 3.7133 3.6387
 SD
 .47548 .47742 .44415
 MO NY=3 NE=1 LY=FU,FI TE=FU,FI PS=DI
 FR LY 2 1 LY 3 1
 FR TE 2 2 TE 3 3
 VA 1 LY 1 1
 VA 0.053 TE 1 1

LE
 CO
 PD
 OU FS SC MI ND = 3

CFA for factor

Number of Input Variables	3
Number of Y - Variables	3
Number of X - Variables	0
Number of ETA - Variables	1
Number of KSI - Variables	0
Number of Observations	75

CFA for factor

Covariance Matrix

	CE	CI	CP
CE	0.226		
CI	0.156	0.228	
CP	0.123	0.113	0.197

CFA for factor

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	CO
CE	0

```

CI          1
CP          2

PSI
-----
CO
-----
3

THETA-EPS
-----
CE          CI          CP
-----
0          4          5
    
```

CFA for factor
 Number of Iterations = 3
 LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

```

LAMBDA-Y
-----
CO
-----
CE          1.000

CI          0.907
          (0.115)
          7.882

CP          0.713
          (0.114)
          6.229
    
```

Covariance Matrix of ETA

```

CO
-----
0.173
    
```

```

PSI
-----
CO
-----
0.173
(0.037)
4.671
    
```

```

THETA-EPS
-----
CE          CI          CP
-----
0.053      0.086      0.109
          (0.020)    (0.021)
          4.311      5.217
    
```

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

```

-----
CE          CI          CP
-----
0.765      0.624      0.445
    
```

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 1
 Minimum Fit Function Chi-Square = 0.0116 (P = 0.914)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 0.0117 (P = 0.914)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 1.089)

Minimum Fit Function Value = 0.000157
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0147)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.121)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 0.922

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.149
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.149 ; 0.163)
 ECVI for Saturated Model = 0.162
 ECVI for Independence Model = 1.175

Chi-Square for Independence Model with 3 Degrees of Freedom = 80.974
 Independence AIC = 86.974
 Model AIC = 10.012
 Saturated AIC = 12.000
 Independence CAIC = 96.926
 Model CAIC = 26.599
 Saturated CAIC = 31.905

Normed Fit Index (NFI) = 1.00
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.038
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.333
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.000
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.012
 Relative Fit Index (RFI) = 1.00
 Critical N (CN) = 42353.808
 Root Mean Square Residual (RMR) = 0.000441
 Standardized RMR = 0.00206
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.999
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.167

CFA for factor

Modification Indices and Expected Change

No Non-Zero Modification Indices for LAMBDA-Y

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	CE	CI	CP
CE	0.012	- -	- -
CI	0.012	- -	- -
CP	0.012	0.012	- -

Expected Change for THETA-EPS

	CE	CI	CP
CE	0.003	- -	- -
CI	-0.002	- -	- -
CP	-0.002	0.002	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	CE	CI	CP
CE	0.012	- -	- -
CI	-0.011	- -	- -
CP	-0.009	0.008	- -

Maximum Modification Index is 0.01 for Element (2, 1) of THETA-EPS

CFA for factor

Factor Scores Regressions

ETA

	CE	CI	CP
CE			
CI			
CP			

CO   0.485   0.272   0.168

CFA for factor
Standardized Solution
LAMBDA-Y

CO

CE   0.416
CI   0.377
CP   0.296

Correlation Matrix of ETA

CO

1.000

PSI
CO

1.000

CFA for factor
Completely Standardized Solution
LAMBDA-Y

CO

CE   0.875
CI   0.790
CP   0.667

Correlation Matrix of ETA

CO

1.000

PSI
CO

1.000

THETA-EPS
CE   CI   CP

0.235   0.376   0.555

Time used: 0.109 Seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวณารีย์อร ภรณ์ธนธร เกิดเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2533 ที่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2557 และได้เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2558

